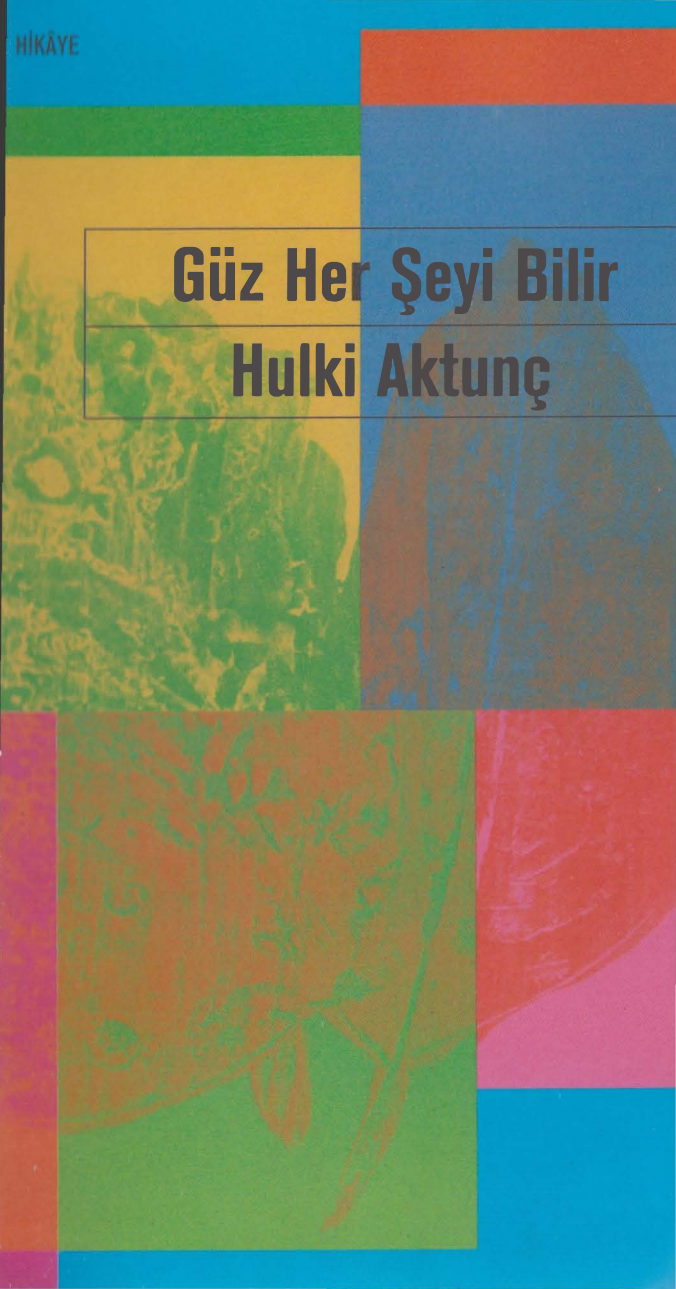
HİKÂYE

Güz Her Şeyi Bilir

Hulki Aktunç

Güz Her Şeyi Bilir / Hikâye

OĞLAK HİKÂYE

Güz Her Şeyi Bilir

Hulki Aktunç

O Ğ L A K / EDEBİYAT /HİKÂYE

Güz Her Şeyi Bilir / Hulki Aktunç

© Hulki Aktunç, 1998
© Oğlak Yayıncılık ve Reklamcılık Ltd. Şti., 1998
Bu yapıtın bütün hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntıların dışında yayımcının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Kitap ve genel tasarım: Serdar Benli
Kapak tasarımı: Işıl Şeker
Dizgi düzeni: GillSansLight 10/ 12 pt.
Ofset hazırlık: Oğlak Yayınları
Baskı: Oğlak Baskı Hizmetleri

Oğlak Yayıncılık ve Reklamcılık Ltd. Şti.
Genel Yönetim: Senay Haznedaroğlu
Yayın Yönetmeni: Raşit Çavaş
Zambak Sokak 29, Oğlak Binası, 80080 Beyoğlu-İstanbul
Tel: (0-212) 251 71 08-09, Faks: (0-212) 293 65 50
e-posta: oglak@oglak.com

Birinci baskı: Haziran 1998
ISBN 975 - 329 - 197 - 3

Son Öykücü ya da "Bellek Adlı İblis"

Buluşma **13**
Sis Ülkesi **18**
Son Öykücü ya da "Bellek Adlı İblis" **24**

İkilik

Hayalifener **45**
Gecesiz **56**

Yaşamın Küçük Sorunları

Ruhların Eşitsizliği **67**
Taşemen **72**
"Hasantek" Öyküsünün Kökeni **79**
Takrir-i Sükûn **84**
Meksefe **88**
Gözyaşları Aktıkça **90**
Kâbus Taksitleri **94**
Töz **99**
Beni Arıyorlardı, Yoktun... **103**
Tahnit **109**

Beşlik

Ben, Biletsiz Yolcu **117**
Uzanmış Bir Adamın Beş Düşüncesi **123**
Çarşıya Yürüyen Bir Kadının
Durup Soluklandığı Dönemeç **127**
Sevgisinde Bir Sancı (ya da Kuş Alkar) **129**
Kalemi Saklamak **134**

Gündelik Söylenceler
141 Gündelik Söylenceler

Adalar, Kıyılar
153 Manastır Gülcüsü
159 İskele Dedikoduları
164 Lodos Ertesi
167 Yorgios Meraklidis
171 Issız Demir

Bir Deniz İçin Anlatılmıştır
181 Seyyid Olan
184 Bir Deniz İçin Anlatılmıştır
195 Yakarış, Sonun Son Başlangıcı

Son Öykücü
ya da "Bellek Adlı İblis"

"Hidayet menzîline yetdiler sa'y ile akrânın
Dalâlet içre sen kaldın sanâ ol âr yetmez mi?"
(Fuzulî)

"Her yazı, önce
iyi bir okuma
olmak zorundadır,
her okuma da
iyi bir yazı."

Buluşma

Yeni bir güzden söz etmek ne saçma.

Güz hep eskidir.

İnsan iple çeker ilkyazı; kendisini fırlatır atar ilkyaza doğru...

Ah, evvelbahar.

Oysa güz, o piç sonbahar; pis güz, bir gün sessizce içine alıveriyordur seni. Oldubittileri sevmezmişsin, kimin umurunda.

Nisanla mayısla yaşlanan var mı?

Eylülle ekimle gençleşen var mı? De.

Beylik düşünceler de alıp götürür insanı bazen.

İşte, bu masa, kahvehanedeki makamım, daha bir hafta öncesine kadar güneşin alnındaydı saat 4'lerde. Şimdi, gölgede. Güneş hızlanmış, koşarlanıp çekilmiş bile. Gölgedeyim artık, gölgedesin.

Sırtımı duvara yapıştırır; serinlemeye çalışırdım. Ne diyor Amâde Bey: Adamın gözü bile terler efendim.

Gavril, koş sula şuraları bakayım. Şula suraları. Surları.

Amâde Beyden kahkaha; kısa, kesik, bir Mecidiyelik bir kahkaha.

Gavril, bi bardacık tükenmez daha getir bana evladım; küpe buz ekle; sakın, sakın yıkamazlık etme talaşları; yıka evladım, buzu üç kerre şartla.

Ah ha, şimdi güz tarçını iç bakalım!

Güzden kaçmakla tükenir ömür. Söyle.

Bu yaşta, şaşırarak anlıyorum Amâde Bey; güz, âhir bahar, beklenmezmiş meğer; beklenmezmiş de gelirmiş Amâde Bey.

Neôôôlucak?! diyor Amâde Bey. Neôôôlucak!?

Gözlerini kırpıştırıyor sürekli.

Eli cebinde. Tespih çekiyor zaman zaman. Hele hele, belediye zabıtası hatun geçerken, sıkı tespih çekiyor.

Kahvehane tenha mı tenha, tekütenha.

Masa mermerindeki damarlara, kenditersîm ebruya dalıyorum. Toz inmiş yapraklardan; kahve, çay lekeleri kurumuş. Tabak altlarının izleri, damlaların böceksi ayakları...

Gavril geliyor. Elinde kocaman, ıslak peşkir; bezin rengi bile toz, nice bin kere yıkasan da, bezde kalan toz. Silecek masayı Gavril, yok edecektir resmi. "Tözü yok eden Gavril" diye bir ikona var mı? Yok tabii.

"Hadi, sonra! Sonra!"

Dudağı bükülüyor, ağlamaklı koca pezevenk.

"Hadi, çabuk, çabuk! Hadi, sonra, sonra! Şimdi, şimdi! Sizi anlamadım gitti. Temizlik yapıyoruz şurda!"

Beni anlama, git...

İmdi, Gavril, sevgili oğlum, şu an mecbur musun masamı silmeye? Tam dalmışken ben. Tam başlayacakken şey... Afyonun patlayışı.

Masada mermer. Mermerde ebru. Ebruda Yusuf. Yusuf'un sesi, gülümseyişi...

Niye seçmişim ki bu masayı, zaten...

Gri, az az mavi mermer bulutları masalarda suret olur da, benim gibi bir avcıdan kaçar mı? Efendim, tavcı mı? hah hah ha... Bir Mecidiyelik daha kahkaha. Etti mi sana iki.

Dur. Sinirimi bozma da anlatayım. Genç adam, Yusuf, sedire uzanmış; saçları savrulmuş rüzgârla; elini kaldırmış; işaret parmağı çınarın şah dallarını gösteriyor. Bir şey istiyor gibi, genç adam. Gavril'e buyuruyor, evet. "Gel."

Oğlum, Gavril, delikanlıya bak.

Baktım, susuyor adam.

Dudakları çapkınca bükülmüş Yusuf'un. Yanağında bir şark çıbanından kalma bir iz mi var? Çopur mu yoksa? Değil. Çopur değil. Sakal silintisi o. Ebe ayası sertçe değmiştir yanağına.

Sil oğlum Gavril şu pisliği masadan, hadi sil.

Bu masaya oturamaz kimse.

Ne anlatayım istiyordunuz? Her hikâye bilindiydi.

Mermerdeki ebruyu anlatmak, mermerdeki ebruya, mermerdeki Yusuf'a, mümkün mü? Ben ne hayalkâr köpek olmalıyım. Günün sıcağından dilim beş karış dışarda. Günün köpekleriyse, küfre âşina.

Gavril masayı sildi. Silindi ömrü.

Ay, parçası, gecelerin sim dairesi, silindi. Örtündü haspa.

Böcekler peşkirde kaldı. Hikâye de orada. Evveli âhiri toz oldu. Gitti.

Nilüferler, kokuları ve güzellikleriyle birlikte cıvıyıp gitti. Yassılıp gitti. Karışıp gitti, birbirine.

Yusuf hâlâ sedirindeydi. Daha yalın, daha yalnız. Peykede mi yoksa?

Anlatacak ne kaldı ki? Güzdür bu. Dinleye dinleye bıkmadınız mı? Hızla basan, besmelesiz güzdür bu.

Bir yaprak düştü masaya, sütlü kahve bir yaprak. Üflüyorum. Uçuyor. İlerde bir masaya konuyor yorulup. Yorgun puşt! İlerde bir masaya sırnaşıyor turuncu yaprak. Birisi var orada. Bir delikanlı. Ne okuyor? Ders çalışan bir üniversiteli mi?

Allahım, beni kurtarmıyorsun. Kurtar.

Allahım, bu sefil vücudu kaldırmıyorsun bir yaprak gibi. Savurmuyorsun, artmıyorsun, atmıyorsun, çürütmüyorsun. Çürüt. Bir yoldaş yollamayacaksan, çürüt.

Yaprağı aldı, okuduğu kitabın sayfaları arasına koydu. Oraya

bir şey yazdı kurşunkalemiyle. Üfleyerek uçurduğum kuş şimdi tutukludur Gavril. Amâde Bey, Amâde Bey, üflediğim kanat aşk ile sâkindir şimdi. Aşk. Hikâyelerin en güzeli, *ahsen-ül-kısâs*, Yusuf. Aşk. Oku!

Hayli okkalı bir kitaptı genç adamınki. Çok yıpranmış bir de defteri vardı. Kapağı rüzgârla açılıp açılıp kapanıyordu. Kapan.

Delikanlı, kitaba dalmıştı yine. Bana baksın istedim. O yaprak... O yaprak çok ilerdeydi, gözünden çok ilerde. Soluğumla uçurduğum o yaprak, hangi günün sayfasında? Soluğumla azat ettiğim güz neresinde kitabın? Nerede? Aç!

Suyun ve sade kahvenin vaktiydi. Gavril, bir mücevher sunar gibi, getirdi ve bıraktı masama. Kaba gâvur, masaya bir şey koyarken dünyanın en zarif insanıdır.

Köpükler dudaklarımı bekliyor. Suyun serinliği, camda buğu. Az az inmiş buğu. Damlalı. Ürpertili.

Bekletmişsin bu bardağı, tezgâhta! Kalmış orda biraz. Eşşoğlueşşek, bekletmişsin keyfimi benim. Sen. Sen.

Birazdan dolar bahçe. Akşam serinliğidir diyen gelir. Yaren sesidir diyen serilir. Mınıltılar, tavla şakşukları, iskambil zıtzıtları doldurur kafamı. Yorulmaya başlar beynim. Hay beyimin beyni, beynül beyan. Sen!

Saçları dalgalanıyor Yusuf'un. Yoldaşım! Değil. Saçları ki sarı mı kumral mı, kum denizleri gibi sonsuz mu rüzgârla kıpraşan? Koca deryanın örttüğü kum da, koca göğün altında uzayan kum da aynı; kaz kanadı, kaz kanadı uzar gider. Aynı, aynı bre aynı, niye düşünmemişim şimdiye kadar?

Su kıyısı, Yusuf'un sedirinin durduğu yer su kıyısı, niçin görmemişim şimdiye kadar? Birkaç nilüfer geziniyor suda, Nil-ü fer! Yo, neyl-ü fer. O da değil, o da değil. Holofera. Güzellik, her neyse güzellik şimdiki zamanda, nilüfere benzemez mi? Kötü kötü hem de leş gibi kokabilir bazen güzellik. Gelişir, olgunlaşır ve kötü kötü kokar. Sarışın ortası nilüferin, sarısının merkezi tozlu turuncu. Holofera. Islak. Terli. Ohh, üzerinde birkaç kızböceği. Duruyor.

Durduğu yerde uçuyor kızböcekleri. Tüh. Ben de öyleyim Gavril. Durup oturmuş görünürken ben, uçuyorum olduğum yerde. Kanatlarımı görüyor musun oğlum? Hayır.

Anla:

Kanatlarımı görseydin düşerdim ben.

Anla:

Düşer geberirdim oğlum Gavril...

"Gavril! Gel sil burayı."

...Kanatlarımı gören, düşürür beni. Ya da, bir bulutun üzerinde, hava anaforlarında nice gün dönüp dolaşmış, ağartısını yitirmemiş bulutlar üzerinde. Bulutlar, bir helezondan dökülmüş, serilmiş, sedir olmuş ona. Peyke mi? Omuzlarını, sırtını, belini, kalçalarını sıvazlıyor bulutlar. Gel sil onu. Defol, sürme elini, koca pezevenk. Off.

O, elini kaldırmış. İşaret parmağı, çınarın şah dallarını gösteriyor. Buyuruyor mu, soruyor mu, belli değil. Hep öyledir. Sorup buyurur, buyurup sorar... Sorgusu infaz.

Hey, ulan, bir hikâyeci yok mu burada? Meddahlarınıza kıran mı girdi? Gelsin de anlatsınlardı bir şey, silsinlerdi pasını görülümün. Hey, gelsin ulan!

Ve kimse bu ulan, gelip kıracaktır boynunu... Lebbeyk!

Lebbeyk diye kırıyorum boynumu. Çöküyorum yanına sedirin. Çok mühim bir şey yaparmışçasına bağdaş kuruyorum ağır ağır. Ben, laciverde çalan o yaşlı karaltı.

Ne anlatayım istersiniz? Bütün hikâyeler bilindi.

Bir şey ısmarlayacak değilim. İnsanın yükü her an değişir, efendi! Şu an neyse taşıdığın onu dök. Şişko gövden, bir vücuttan esirgenmiş meni.

Biz. Toz. Tozzz.

Sis Ülkesi

Dilsiz, sağ eliyle çenesini sıvazladı ve "sen" diye işaret etti.

"Sen, dızgal, moruk, sakal, ihtiyar, yaşlı, eren..."

Sokağın balkonlarında sevimli bir telaş vardı. Kavun, salatalık, rakı kokuları.

Akşamın güzelliklerine bir şey daha katıldı. İncecik bir toprak kokusu. Dilsiz'in suladığı saksılar, kuşlara nispet ötmeye başladı. Hüsnüyusuf yakışıklı koktu, ortancalar salınıp ses etmedi, şardunya gurbetli gurbetli koktu, begonyalar gerindi ve sustu, bahçeden yukarı tırmanıp balkona ulaşmış asma iri bir koruk tanesini rakı bardağıma düşürdü, asma böyle bir şenliğe uzak kalır mı? Serçe ufakları, kumru renkleri, güvercin irileri giden güneşin ardına düştü, çığrıştı.

Salatayı ben yaptım. Beyaz peynir kaskatı kesilmişti, biraz zeytinyağı damlattım. Zeytine kekik ve pul biber serpeledim. Küpe bastığım turşu tam olmamıştı ama ondan da aldım tabağa. Bendeniz.

Dilsiz, doğduğum gün şerefine dolma sarmıştı, topik kotarmıştı. Bir koşu gittim, çarşıdan buz getirdim. Talaşını, çam koktu, yıkadım buzun; çatır çatır çatlamaya başladı. Ohh.

Dilsiz, "üç" işareti yaptı. Ben de fırdolayı balkonları gösterdim. Evet üçaylardı; böyle ulu orta rakı içilmezdi; herkes bunu düşünüyor, herkes tezahürat yapmadan içiyordu rakısını. Hem, asmalar, sarmaşıklar, rengi atmış tenteler herkesi saklıyordu birbirinden. Kokular eleverecekse versin bizi; sokağın kokusudur bu. Ne yapalım.

Sağa sola kaygıyla baka baka ilk yudumu içtik. Meret, en büyük keyfi en çok özlettiği o ilk yudumla sunuyor. Ohh.

Dilsiz, sanki günlerdir tuttuğu soluğunu zevkle bıraktı. Ohh.

Bakışlarımız karşılaştı. Asmadan iri bir koruk tanesi koparıp Dilsiz'in rakısına attım. Kulağının memesini öptüm. Saçları ıslaktı. Islacık.

"Ah sen, ah sen!" diye işaret edip bir yudum daha içti Dilsiz. "Ah sen, dızgal, moruk, sakal, ihtiyar, yaşlı, eren..."

Koruk tanesi rakı içinde sararmaya başlamıştı. Dudaklarıma değdi. Ah asmanın kızı, asmaların oğlu. Sen.

Hafif bir rüzgâr çıktı. Perdeler kımıldandı. Kâğıt hışırtısı duyuldu. Sehpa üzerindeki tomardan birkaç yaprak uçmuştu. Hah ha, muhaddisân-ı rûzigâr... Okuyor esinti, sayfalarımı. Dilsiz odaya girdi; dağılan sayfalara şöyle bir göz atıyor, uçuşanları toparlıyordu. Sadece rüzgâr okuyor sayfalarımı. Bir sayfaya uzun uzun baktı. Başını salladı. İlgisini çeken sayfayı köşeden kıvırdı.

Rüzgâr coşmuş coşmuş ve aniden kesilmişti. Hikâye bitecek mi?

Bakışıp bakışıp çimlenmeyi sürdürdük. Sandalyende birazcık kıpırdasan bin bir türlü inleyen balkonumuzda (ah, yatak!) sonsuz bir suskunluğun tadını çıkarıyorduk. Ben dolmadan alınca Dilsiz çatalımı, dudaklarımı izliyor, yutkunuyor; Dilsiz salatadan alınca da ben sirke tadıyorum. Oyyy, kötü şarap, oy!

Sis düdükleri... Kısa kısa başladı, uzadı, kulaklarımı (Dilsiz'in kulaklarını değil tabii, aptal!) alıştırdı. Dilsiz, başını biraz kaldırıp çevreyi taradı. Soran bakışları.

Ellerimi kaldırdım, bulutları ağır ağır indirdim yere. İn. İn.

Ortası eski mi eski akaçlı dar sokaklara, yaşlı mı yaşlı koyaklara doluyordu sis. Ne garip bir yolcudur... Dereleri dolaşır, sağı solu evlerle kondularla tıklım tıkış olsa da sağanak sonralarında derelik taslayan sokakları dolaşır... Kış geliminin habercisi, kış gidiminin habercisi. Buğulu ulak. Dolaşır.

Rakı niçin ısıtmaz? Biliyor musun Dilsiz? Niye ısıtmaz rakı?

Ben sımsıcağım... Dilsiz içiyor, gülümsüyor.

Hangi sayfanın köşesini kıvırdın?

Kalktı. Omuzlarına bir hırka atmış, geldi. Bana da yeleğimi getirdi. Giydim. Göğsüm ılındı. Saatime baktım.

Kâğıt hışırtısı. Dilsiz, o sayfayı da getirmişti. İçersi GECE, dışarsı GÜNDÜZ olan sayfayı.

Birkaç ev öteden "ey vâh ey vâh güzelim sende vefâ yok!" diye bağırdı bir adam. Bir kadın, ekledi: "Vâh ey vâh güzelim cefâdır aşk, aşkda cefâ çok.."

Buğulu ulak, bizim sokağa da gelmişti. Yokuşun dibinde duruyor, kararsız, nereye gideceği belli değil.

Dilsiz, köşesi kıvrık sayfayı bana uzattı.

İçeri: GECE. Dışarı: GÜNDÜZ.

İçeri: BİZ. Dışarı: YAD KALABALIK.

İçeri: CEMAAT. Dışarı: CEMİYET.

Kervansarayımız, sözle mi, sizle mi, sisle mi, örtülmek üzereydi.

(...)

Saatime bakınca, telaşlanmıştı Dilsiz.

"Git-mek mi? Sof-ra bit-me-di."

Gitmek mi? Nereye gidecektim? Üçaylarda kahveye çıkmamak en iyisi, yüzümü göstermemeli, sesimi duyurmamalıyım. Kahvehane ihvanıyla uzak kalmalıyım.

İçeri: İPEKBÖCEĞİ. Dışarı: FİL ve DEVE.

İçeri: BAHÇE. Dışarı: ORMAN.

İçeri: GERGEF. Dışarı: ÇADIRBEZİ.

Gitmek mi? Olsa olsa gidip yatmak. Yatağımızın büyük ülkesinde seni aramak ve bulmak. Seni aramak ve bulmak, bulmak, bulmak. Kaçma.

Ellerini bulmak, göğüslerini bulmak, ağzını bulmak, kıçını bulmak.

Gülümseyişine tapıyordum. O da, sık sık tapınmam için elinden geleni yapıyordu. Bütün varlığını, bütün davranışlarını söze dönüştürüyordu. Parmağının ucunu, dudak üzerindeki teri, astigmat kırışıklı alnını, bacak bacak üzerine atarken "atarken"ini, ağzında yudum varken "yutkunurken"ini,

, başını çevirirken "yan yatarken"ini,

, sırtını çevirip "yüz üstü yatarken"ini,

, solukları üst üsteyken "üst üsteyken"ini,

, içeri: İÇİM. Dışarı: DIŞIN- DIŞIMIZDIR.

Dilsiz'in doğum günü yoktu. Yaşını biliyordu, o kadar. Ağustos doğumlu olmalıydı. Ağır sıcaklarla saçma sapan yağmurların karıştığı günlerde doğmuş; öyle demişler.

"Bu yüzdendir, bir yandan kurur bir yandan yaşarırım ben."

İçeri: BATIN. Dışarı: ZÂHİRDİR.

Yokuşun dibindeki sis üçe ayrıldı. Bir kol, kıraathaneye yöneldi. Biri, yukarıya tırmanmayı denedi. Öbürü, ilerdeki bostan kalıntısına doğru ağdı.

Sis, balkonu yaladı, bahçeye çöreklendi. Ufacık ufacık, billur tozan, yüzlerimize kondu. Serin. Serin ter gibi.

Süreç. Sis düdüklerinin süreği. Kulak uğultusuyla aynı. Kulak çınlamasıyla eş. Hangisi? Sağ! Hayır, sol! Bilemedin. Kim anıyordu beni? Kimler anar ki beni?

Dilsiz'in iki eli; birisi Karagöz, diğeri Hacivat. Didiştiler.

Doğru, Hayalkâr Hüseyin de beni anıyor olmalıydı. Karagöz meleği.

Sen ne anlatacaksın peki?!

Sen ne oynayacaksın?

İçeri: GÖLGE. Dışarı: IŞIK.

Ekmeğimi pilakiye bandım; iri bir fasulye tanesi yakaladım; ganimet bulma heyecanıyla yedim. Dilsiz, gerginleşti birden... Göğe, çatılara, balkonun parmaklığına, saksılara, çiçeklere, yapraklara baktı.

Tozdelen başlamıştı şimdi. Tozdelen yağmur. Sağanak.

Bir gün-dört mevsim, sevgili Dilsiz.

İçeri: MEVSİM. Dışarı: YILLAR.

Yağmur, gelip geçen sisi kovalıyordu. Damlalar damlalar, hiç bir yaprağı unutmayan, düşüp parçalandığı anda bütün yürekleri ıslatan damlalar. Udun tellerine dokunan tırnaklar, ud-kalça, tırmalamayan tırnaklar, inatçı okşayışlar. Lar. Lar. Lar.

Adam şarkıyı biraz daha beslemişti: "Âh-ü ey vâh, cefâsı benim sefâsı senîn olsun ey mâh..."

İçeri: ÇEŞME. Dışarı: ÇORAK.

İçeri: VAHA. Dışarı: ÇÖLEK.

Doğruyu söylüyorlardı. Kimselerin bestelemediği güfteleri dile getiriyorlardı. Duyarlık, yurdundan kovulmuşmuş, olsun... O, sisle geliyordu; sisi kovan yağmurla, rüzgârla geliyordu. Bizden gizleniyordu zaman zaman; onlardan gizleniyorduk bazen; her şey unutuluyordu ve umulmadığı an geliyordu o.

Dalmışım. Yanağımda Dilsiz'in elini, bakışlarını hissettim, bana gönderilen. Gözleri alnımda, sonra çenemde. Yağmurun tıpırtısı kesilmiş, yalancı bir sessizlik başlamıştı.

Sessizliği yok etmeliydim.

Ben, biz, yok etmeliydik.

İçeri: BARDAK. Dışarı: YAĞMUR.

Kulak kesil. Yalancı sessizlikler, kulak kesilince biter. İçeri kadeh.

Yum gözlerini. Bakmazsan yok olur gider karanlık. Bana bak.

Birisi ağlıyordu. Sevinçle kederi, bardakla yağmuru, çeşmeyle çorağı, gölgeyle ışığı, bizimle kalabalığı badaştıra kavuştura ağlıyordu birisi. Dilsiz. Rakısından bir yudum aldı. Sakinleşmeye çabaladı. Nasıl da ısmarlama bir çabaydı bu. Gülümsedi Dilsiz.

Ceplerimde mendil arandım, bulamadım. Dilsiz kalkıp gitti; birazdan döndü. Elinde yırtık pırtık bir peşkir vardı. Kullanırım,

kullanırım, kullanılır diye saklar her şeyi. Burnunu gösterdi, gülümsedi, sümkürdü. Göğe uzattı peşkiri: "Allahım, bütün ağlamalarımın ardından burnum tıkanır sonra akar akar neyse ki, işin elemini azaltır bu..."

Peşkire baktı. Burnuna sert davranma, kanar.

Birer sigara yaktık. Bir şey olmalıydı, bir şey yapmalıydı. Sigara, başı ve ayakları küçük, karnı şişkin sarma sigara, hırsla tüttü. Turuncu. Karanlığın içine içine yürüyen küçücük ateş.

Bir şey yaparsın, bir şey yaparsın ve bunu eşeler durursun; o anı eşelersin ve yetinmezsin; karıştırırsın, sigara içmelerini bölersin eksiltirsin artırırsın; öyle bakışlarımız vardı.

Bardağı bardağa değdirmeden, çatal kaşık şıngırdatmadan, tabağı tabağa vurmadan topladık sofrayı. Bir ekmek kırıntını ağzıma attım.

Adamla kadın birlikte söylüyordu artık:

Âh ey vâh ey

Âh ey vâh ey

Aşkta vefâ yok

Aşkta cefâ çok

(...)

Kalktık. Giyindik. Kahvehaneye doğru, omuz omuza yürüdük.

İçeri: CİNAYET. Dışarı: KATLİAM.

Öyle olsun, yürüdük.

Son Öykücü
ya da "Bellek Adlı İblis"

-Okaylar,
"Şen Tabiat Kıraathanesi"nde
geçer... (Sâhib-i mekân: Amâde.)

Niçin başladınız bu öyküyü dinlemeye?

Söz ile baş başa kalmanın ne tehlikeli olduğunu bilmez misiniz? Sizi o tekinsiz yolculuğuna katar.

Ben bilirim, bileceğim:

Uysal, evcil, özünü artık yitirmiş, vur başına al ekmeğini nice sözümüz, sözünüz de var; doğru. Günlerin, öğünlerin ağına takılmış, çırpınmayı da unutmuş balıklardır. Taş kesilmiştir onlar. <Soğuk katı taş,> Önce öyledir.

Ölümün ilk anda kaskatılaştıran, sonra pelteleştiren başlangıç ve bitimiyle, anlamlarından sıçrayamaz onlar artık. <En korkunç fırtına, bile, diner, kalır,>

*

Yine de, söz ile baş başa kalmanın ne tehlikeli olduğunu düşünmez misiniz?

Hele ağ kaçkını söz ile, söz kaçkını söz ile, söz aşırı söz ile, başka sözü değilse de kendi kendisini aşmak için yola çıkmış söz ile karşılaşmak, onunla yürümek bir sürecik bile, tüyler ürpertici.

Gavril: Buyurun paşam, tarçın!

Dürnev: Kırmızıyım bu sıra, olmaz. Söktürür derler.

Dilsiz: ? [. ;

Masa: Mermerdir beni çökerten, hayal eden bakışlar da.

Dilsiz: / - (-------" ------ / / ?

Lâedrî: Amâde Bey'in beni çağırdığını biliyorsun. Bu zaman, bir meydan okuma. Kafamdaki bütün hikâyeler de birbirine dolanıyordu artık.

Okullu: Dolaylanıyor.

Lâedrî: Dolanıyor... Yeni bir şey çıkar çıkacak diye umarken, Arap Üzengi'nin karanlığı, kara gülleri alıyor beni.

Gavril: Sildim ağabey masayı!

Lâedrî: Tüh, sildin gittin hikâyeyi. Ebruliiii.

Amâde Bey: Gâvurcukların bizim ebrumuza mermer kâğıdı dediğini bilir misiniz? Ha!

Dilsiz: (/ / ...);)))(((----,

Okullu: Dürnev'cim, şimdi bi şey olmaz di mi? Hani, kırmızıymışın ya.

Dürnev: Öbürüne ne dersin, ha? Nişanlın <öbürü,>, sevgilin öbürü?

*

Söz aşırı sözden korkmamayı öğrenmek istiyorum. Sizden beride olabilir, sizden beriye düşmemiştir oysa. Size yetişmek istemez gibi görünür. Yoldur. Yaklaşırsın, uzaklaşır. Sizin ardınızda durgun, sezgin izcidir de hani o yolcu. Dönüp bakıp gölgesini yakalasanız siner, gizlenir. Sürdürürsünüz yürümeyi; anlarsınız, o da gelmektedir, o da geliyordur inatla. Yine ardınızda.

Sizden ötede olabilir. Yetişmenizi istemez görünür. Çok yaklaşırsanız <yakınlaşmaktır,> hızlanıp kaçar. Ah, yine de ister ki, kopmayasınız. Bir an, bir an işte, ulaşasınız. Sabrın ve cesaretin bütün içkileri çok iyi gelir o sıra. Varırsınız. Ulaşmışım, dersiniz. Bakarsınız, yalnızmış, yapayalnız; yoldaş aramaktaymış adımlarına. Yoldaş olursunuz da adımlarına. <Adamlarına,> Yoldu yolaktı artık unutulur. Kumdu çamurdu, toz idi boz idi, çepeldi cıvıktı,

kuruydu yaştı, dudak idi dil idi, taştı çakıldır, gündü tündü, sesti nefesti, öpüş idi gülüş idi, damla idi Nil idi, aman da ne ummân imiş, falan filan. Ne umrunuzda!

*

Lâedrî: Umrumda. O gün, yeni hikâyeler anlatmaya başlayabilirdin. Parlatmaya diyeyim de anla. Yetmez mi aslında?

Masa: Anlatıldı. Çok duyup işittim.

Dürnev: Ben...

Okullu: Yeter, yeter aslında.

Gavril: Elektrik kesildi gene, tüh!

*

Yettiydi aslında. Berisi gece, ötesi gece. Ortasını bulsanız da bulmasanız da, söyleşmeyi <sözleşmeyi?> başarabilirsiniz onunla. Başaramasanız ne olacak, bırakırsınız olur biter. Başka bir ayakdaş arar kendisine. <Bulur,> Bulmakta gecikmez. Asla gecikmez.

Gavril: Gecikmez beyim gecikmez.

Dürnev: Geç oluyor ama artık.

Okullu: Sen, ivedi kızların en iveceni! Kızıl bakire.

Dilsiz: !...! >,<

Lâedrî: Yürü, sürdür bakalım, anlayalım.

*

Berisi kaç cıgaralık yoldur? Ötesi kaç cıgara içimidir? Bilmeyiz ki. İyi öykülerin, e hoşgeldin Amâde Bey, iyi öykülerin bilinmez görünen önceleri de iyidir.

Amâde Bey: Dinliycem, yalnızca dinliycem şimdi. Gavril! Işıkları yak.

Gavril: Bikaç mum getireyim.

Okullu: Öykülerin bilinmeyen öncesi, iyi, sonrası da bence, iyi. Öykü o yüzden de iyi.

Lâedrî: Hikâye efendim, hikâyet!

*

İyi hikâyelerin, elleri öpülesi, çılgın, deli Lâedrî Usta, bilinmez görünen önceleri de iyidir, ve sana söyleyeyim Hulki, sonraları, hele sonraları, öteleri, zihnin doludizgin üretegittiği sonraları, öykülerin aşkla türetilen sonraları, SON denildikten sonraki ışıksız ve kışkırtıcı süreç, gene iyidir. Ardından koşmaya değer. Soruşturmalı.

İnsan ardına düşüyorsa öncesinin ve sonrasının, ve berisinin ve ötesinin, kaçmaktadır ve kovalayandır, kovalanan ve kaçılandır da ne çare? Bununla birlikte, som öykü, senin, yalnızca senin hayatın tarafından içerilendir. Diğeri, kalmıyordur sana. Ötesine berisine koşsan da, odağına, o görkemli, o düşülesi uçuruma yuvarlanacak değil misin? Öyle değil mi?

Okullu: Sütyenin dışında kalan memeler, donun dışında kalan kalçalar gibi, sonra da saplanışım gibi mi ona?

Lâedrî: Lahavle...

Dilsiz:)['[]...<;>:?

*

Soru yıllar yılı oydu yüreğimi, burguladı beynimi... Niçin başlardım bir kitabı okumaya? İsabet buyurdunuz. Öncesi için başlardım gerçekten. Berisi için girişirdim. Anlatılmazlık değil miydi o? Anlatılamazlık, anlatılamazlığın meydan okuması, kedinin yılda üç kez azması, kurdun uluyuşları, boğaların homurtusu değil miydi? Öyküleri, o öykünün öncesi için başlardım okumaya. Zamanın o öykü ile koparılıp bize sunulan parçasıyla yetinemezdim. Berisini arardı; aramakla kalmaz, hafiyeler gibi araştırırdı, ötesini berisini ortasını gözünü o toy belleğim...

Düldül'ün ya da Rosinante'nin taylığı! Ahh, taylığı onların; eşinmeleri, bir erik dalı sevinciyle koşuşturması onların, ıssız kırlarda... Daha çok ilgilendirir, çekerdi beni. İşte, eski zamanın sonsuz çayırlarında tırıs, kişniyor ikisi de. İlkyaz, kurumuş görünen badem ağaçlarında patlayıp patlayıp fışkırınca, birbirini aşacaktı ikisi.

Bir öyküleri olup olmayacağını bilmeden.

Masa: Bilmeden bilemeden.

Amâde Bey: Saçma. Halk sizden yeni Leylâ'lar yeni Mecnun'lar <Mecnun'ler, dedi,> bekler.

Kavurucu güneşe yayılacaktı ikisi. Analarının şişkin gölgelerini arayacaktı ikisi. Önyazın ılık ama dipdiri sabahında ürperse de gövdeleri, sonra, dik öğlen, kavrulacaktı gölgeleri.

Ve öykü, ister istemez parçalayacaktı ikisini. Yaşamlarının sürevenlere dönüştürülmüş bir bölümünü anlatabilirdi öykü. Bana öyle gelir ki, öykünün bir zaman bıçağı mı <kaması mıdır, nacağı mıdır, kılıncı mıdır, nedir?>, anları parçalıyor, gövdelerini parçalıyordu Düldül ile Rosinante'nin. Kan. Buyrun. Kan. Fışkıran kan. Dinmeyen kanama. Azan kanama. Aldanma söndüğüne yaraların <kanıyordun ateşin alacakaranlığına,>; pıhtılarına zamanın, aldanma.

Lâedrî: Hikâye doru olamıyor, kula olamıyor. Ve ölümlerini de bilmem onların ki ana karnında ne ülkeler geçilmiş dörtnala? Ne derya aştı bunlar adeta?

Gavril: Kahve kapanıyor aga, ağabi. Agapimu!

Okullu: Kahpe!

Dürnev: Dudaklarım felaket kurudu.

*

Aziz biraderlerim, sakalar, suyolcular, susuzlar, çöller erbabı, çaysamış esnaf, dama hastaları, satranç ustaları, eski yeni cümle meddah çırakları kalfaları... Israrlıyım: Zamanın bir öyküyle koparılıp sunulmuş parçası yeter mi bize?! İnatçıyım: Gözü gözesi, odası odağı bilinmedikçe, öncesi sonrası neye yarar!?

Öykünün bittiği yer, ses çıkarın n'olur, bizim başladığımız yer

olamaz mıydı? Öykülerin kendisi, gövdesi diyeceğim artık, katı, derin bir şeyler anımsatırdı, doğrudur. Gelir gider yaşardık o bahçelerde. Ya yaban? Evvelini âhirini sorup soruşturmaz mıydık? Bize yer var mı? Bize yer bulunacak mı?

Var eder mi bizi?

*

Kıstırılmış bir süreç içindeydim. Olur mu öyle şey? Olur mu ama? Süreç kıstırılabilir mi? Oluyordu. Söz, aslında tek ve başat kişisiyse öykülerin, söz efendisiyse anlağının ve belleğinin, öyle oluyordu.

Kıstırılmış bir süreç içersinde, olmadığımı olmak, düşünmediğimi düşünmek, tasarlamadığımı tasarlamak <tasarlanmak,>, yaşamadığımı yaşayıp ölmediğimi ölmek! O süreç parçasını çılgınca zorluyordu zaman zaman. <Hep,>

Lâedrî: Olur mu bey birâder! Evvelini ve âhirini anyorsun ha? Ey be adam, bir hikâyede, bir mesnevîde, din kitaplarındaki gibi sallallâh-ü ve sellem bir ezel ve bir ebed mi arardın? Biliyorum, hiç kimse yetiştirmiş değil seni. Harflerin oluşundaki buyruk ile ses ve büyüyü anlatmadılar sana; ki anlatsalar da, büyük bir yalnızlıkla yorumlayacaktın hepsini. Anlaman güç. Ne garip, varıyordun da.

Gavril: Siliyorum ağabeyim masayı...

Mum: Parlat şu mermeri Gavril.

Okullu: Koruyun uykularımı benden.

Dilsiz: "Dilber ile Sergerde" hikâyesini bileniniz var mı? ":*[.]..."

*

Hep şaşkın gözlerle, alışamayan <anlaşamayan?> kulaklarla, acemi parmak uçlarıyla, aksak ayaklarla varıyorum dünyaya. Dünyamı oluşturmaya çabalarken aldığım sonuç kötü. Birbiri üzerine yapıştırılmış aşk ile sevda, tütün ile cıgara, mermer ile masa, mum ile fener...

Gavril: Yaktım ağabey elimi kendim.

Süreç: Bitmiş tükenmiş kağşamış mı olmalıyım yeniden başlayabilmek için ey puşt takvim, puştlarımın puştlarının çizgelgesi?! Nerede öten berin?

Lâedrî: Sana söyledim, ardını kolladığını gibi, önünü de açacaksın hikâyenin! Takıldın kaldın.

Masa: Özünü açmalısın.

Dilsiz: ?! (...?!!...) / /)) o ((-.;

Lâedrî: Şimdi eve döneceğiz ve sen de "Azgın Dilber ile Çivici Sergerde" hikâyesini okuyacaksın. Bin gecedir okuduğun gibi ve bir.

*

Ben bu öyküye nasıl, niçin karıştım, bilmiyordum önceleri... Son öykücü, yardım etmiyordu bana, anlamam için. Belleği, onun eskilerde ummân derinliğine daldığı söylenen belleği, korkunç bir iflas ile karşı karşıyaydı. Sevgili yoldaşı Dilsiz bile, hiç bir şey anımsatmaz olmuştu ikimize. Öte yandan, ara sıra vurgulanan "Dilber ile Sergerde" öyküsünü anlatmak bir yana, kimselerin bilmediği bu öyküden bir ipucu vermiyordu. <Dilber ile Sergerde, ölümün peşindeydi, kendilerini yaşamın peşinde sanmışlardı, ancak,>

Önsöz başlangıç ve sonsuz sonuç, asla başlanmayan ve asla varılamayacak yer mi olmalıydı peki?

Çatlağın tekine çattım yine! diye mi düşünüyorsunuz? Kızmam, söyleyin... Yoklayıp belleğinizi, bu ilk değil, bu bir son da değil, hemen anlayacaksınız. Ne yapayım?... Sizi kendimde sevmek ve hırpalamaktır benim işim. Geri dönebilirsiniz tez elden; ileriye doğru koşabilirsiniz de benden... Ama, siz benimle birlikte başlamışsınızdır ve biteceksiniz artık... Çünkü, besbelli, geriye doğru kaçsanız da, ileriye doğru koşsanız da, isterseniz dörtnala, benim anlatmaya çabaladığım bir öykünün sonsuz öncelerinden birisine doğru kaçmış, ya da, ilersine <sonuna, sonuna,>doğru savuşmuş olacaksınız artık. Orta yer, uçurum, bekler. Beklesin.

Birlikte düşeceğimiz bir kapandır belki de. Ayak bilekleriniz sızlamaya başladı mı? Tüylerinizde kan damlaları?

Var. Yok. Değişmeyecek.

Bu öykünün ilk beş sözcüğünü okuduğunuzda yakalanmıştınız siz <dönün oraya,>; bense, o beş sözcüğe bu korkunç yaşamda tutunduğum sayısız yılandan beşi diye bakıyordum. Kıvranıyordum. Ateşler içindeydim. Hastaydım. Daha önce yakalanan ben idim. Olmadığımı olmuş, ölmediğimi ölmüştüm bile. Çoktan.

Yine de, sizi düşüne düşüne, yemin ediyorum, sizi kayıra kayıra, <hırpalardın hani?>; yolumuz çetin, yollar zor diye inliyor, sayıklıyor, sabukluyor, bağırıyor çağırıyordum hiç bilmediğim bir dilde, bir döşekte.

Dilber: Bal gibi biliyordun o döşeği, hem de yüzlerce kerre.

Sergerde: Siktiri binnaz bi döşekti, dövüyordum onu; dövdüm, binler kerre; haklıyordum onu, deliyor deşiyordum; bana o karanlık deliklerinden bakıyordu, çarpık bir gülümseyişle süzülmüş ve mastor ve "daha! hadi! yine !" diyen gözlerle.

Dümev: Sözülmüş mü dedi?

Akasya: Süzülmüş diyordu, süzülmüş.

Masa: Silme beni Gavril.

Mermer: Söz benim, pezevenk, hep duracaksın altımda. Ağır olan benim, taş. Sense nesin, ağaç ölüsü.

Gavril: Ela, ela! Elado vre kale!

Amâde Bey: Ela, ela!

Masa: Ölmüşüm, mermerdir örtüm, buluttur kefenim.

Dilber: Gelin!

*

Yolum çetin doğrusu. Kar küreyeceğim, çamur devşireceğim, kum üfüreceğim, dalgaya burun vereceğim, üşüyüp kirlenip yanıp

ıslanıp, sonra da böyle bir yolun zehrini de bengisuyunu da sizlerle paylaşacağım. Söz veriyorum, paylaşacağız.

Size ihanet edebilecek tek şey, belleğiniz. Bana ihanet edebilecek tek şey de belleğimdir. Onları köşeye, köşelere, günlük ve adi yaşamın köşelerine, kümeslerine kovalamaya çalışıyoruz birlikte.

Niye ki, her öykü, insanın bellekle, belleğiyle savaşında küçük ya da büyük bir utkudur. Pespaye, küçük, alaminüt, soluklu, tıknefes, koşgun, perişan, azametli, rezil, köle, hükümran, vezrolan ara sıra, hırs olup uçurum kıyısından dönen, korku olaraktan sevinçlere dönenen, inatçı çük ile am, şaşmayın,

------ya da (/./ /./]]<ı;>]]])

(((ya da))) olması değiştirmez durumumuzu. Bu çağ, demişti Süreç, bu çağ, belleği öğüten, <unundan ekmek olmaz,> unufak eden bir çağ. Hınzır.

Bellek de, düşmeye pek hazır doğrusu. Teşne! Aldatılmaya hazır olduğu için aldatmaya da hazır.

Aldanıyorsunuz, ne çare; aldanmaya eğilimli olmanızdan değil midir bu?

Bellek, garip bir Saldırganlık ve müthiş bir Edilginlik içinde, ha, düzmeye de düzülmeye de teşne.

Mermer: Mum titriyor. Iniveren damlaları canımın kalan son direncini ısıtıyordu hep.

Dümev: Hani bellekten söz ediliyordu!

Dilber: Üzülmekten de.

Yoklayın şunu. Sarsın şunu. Sarsalayın. Köteği deneyin bakalım belleğinize; o sizi nasılsa pataklıyor, dövmekte, yermekte, küçümsemekte...

Kandırmakta belleğiniz sizi de, siz, siz onunla aşka düşebiliyorsunuz.

Yo, korumaya çabalarsınız onu, değil mi?

Korur mu o sizi?

Belleğimizi ne kadar korursak, o kadar büyük cezalar veriliyor bize. Niçin kalkışmıyoruz?

Belleğimizi başıboş bıraktığımızda, unutuş ile, unutuş ile bre, o kapkara kahpeler kahpesiyle ödüllendiriliriz.

Onun efendisiyim, diyen beri gelsin. Ne gereği var bana, diyen öte gitsin. Vayyyy! diye diye, "bitirdim yitirdim pes!" diye diye uğunanlar, çamurlara yatanlar, çırpınanlar ya da korkunç bir dinginlik, bir cüzam ağırlığı altında bir fersaha bedel bir karış devinenler, nerelere gidebilir?

*

Lâedrî: Sen orospu çocuğunun tekisin! Ne yazık, ne âlâ, sen korkunçsun, bellek dediğin o şeyden daha korkunçsun sen. Ne sen bana tutun, ne de ben sana tutunacağım artık. Yılan! Yardaki en delici diken kümeleri, en konuksever döşeğinden yumuşaktır senin.

Dürnev: Ayyy, böyle uzun, uzak, tehlike dolu bir didişme içinde yerim var mı benim? Yerim mi var?

Lâedrî: Yapış o erkeğe. Yapış. Kendini üretmen odur senin.

Dilsiz: (') (<!?>>) -- / - / ;

Hulki: Bu öykünün damarları, belli değil; kalbi hiç değil tabii. Gidiyorum.

*

Gavril: Heyy, ocak sönüyor ağabey!

Sergerde: Ocağını söndürürüm senin.

Dilber: Gel bakiym hânene sen, ge bakim.

Lâedrî: Dünyanın nice değiştiğini çok iyi anlıyorum, gözlerim anlıyor.

Okullu: Değişim dünyalaşıyor mu peki?

lığınızı. Ne yaparsınız onsuz? Bir çözüm bulmak için <saniyelerin binde biri içinde,> döner kıvranır durursunuz. Usunuzun çitleri arasında bir kuduz döneyi.

Kıtmir: Kuduz döneyi!

Dilsiz: ;;<--"!'<

Kıtmir: O kuduz döneylerinden korunmuştuk biz ve lâkin karanlıktan, yeraltı sularından, postumuzdan <dostundan koru postunu,> ve üşümekten ve nutku tutulmaktan ve otuz kırk kelimeye doğru gerilemekten kurtulamadık. Azız, gerçekten azız, ama azınlık değiliz.

Lâedrî: O yüzden de, otuz kırk kelimeyi mıh gibi hatırlıyorsunuz. Kaçılmaz, kaçılamaz sizden. Amma, hâfıza, sizinle birlikte dolaştığı bütün suyollarını ve sarnıçları ve bendleri ve bir ırmak gözünden göle deryaya akaduran sözü miktar-ı kâfi korusa, size de bize de yeterdi.

Dümev: Hiç bir şey anlayamıyorum; hiç bir şey anlamıyorum. Sevgilim, al götür beni buradan. Koruyup sev beni. Hadi.

Dilsiz: -o-) (!([..."

Timur: Hiçliği hatırlıyorumdur.

Hulki: Bekle, öykü hepimizi alacaktır içine. Dümev, canım, nasılsın? Hadi Gavril, çaylarımızı tazele.

Kıtmir: İşte kırkıncı söz... Belleğiniz yalnız koyacaktır sizi.

*

Çünkü bellek yalnız bırakacaktır hepinizi. Geberin. Geberin be. Size direnmektedir bellek; siz de ona direnmeyecek misiniz? Anımsamayı, anımsamanın tuzaklarını düşünmediniz mi hiç? Bu çağın taylarında hangi Düldül kişner? Peki hangi Rosinante tepişir sevinçle? Hiç biri, öyle mi? Kıtmir, yoktur, öyle mi? Havlamadı, homurdanmadı, belirtmedi, söylemedi, öyle mi?

Yeni bir öyküsü olmayacak onların, öyle mi?

Ayağa kalkın, voltalar atın, düşünün... Belleğinizi kendinizden

ayrı düşünmeye çalışın... Bellek adlı bir yaratık, ah dolandırıcı <seni seni,> var içinizde. Bende var. <İdi,> Sizde de deviniyor; çekinik ve cüretkâr, hırlı ve hırsız; içimizde.

Sever miyiz, sevmez miyiz onu? Bilemiyoruz ki. Sonra, o ipler miydi bizi, sevsek sevmesek.

Bir sevgi nesnesi değildir o. Kalın, kaba, karışık, karışkan bir aşk öznesi. Öpüyor dövüyor habire. Sırası karmaşıktır davranışlarının. Pis çuha! Yamalıyken yamalıyken çözgüsünü atkısını deli gibi birgören çuha. <Karmaşık,>

Kıtmir: Öper döver habire, suları akıntıları karışık. Kırkıncı sözcüğü bilmez.

Lâedrî: Bilemez.

Amâde Bey: Biliyorsanız söylesene.

Herkes: Ben idim o. Karışıktır da.

Gavril: Yarın için çay alınacak; kelle şekeri alınacak; ilimonlar alınacaklar; eksik bardacıklar tamamlanacak; eksik pullar, zarlar alınacak. Erzurumlu pişpirikçiler, atmışaltıcılar için yeni kâhırtlar tedarik olunacak. Şimdi kapatçam kahveyi, kapatıyorum, hade. Şu an böyle nesneleri düşünmek kadar korkunç bi şey olabilir mi?

Kahvehane: Hepiniz siktirin gidin!

Akasya: Evet, defolun gidin.

*

Bellek, bir sevgi nesnesi değildir.

Nesne değildir ki alçak! Sorumsuz, başına buyruk bir öznedir o... Özneler öznesi desem daha doğru. Bir şeylerin bir şeyi olan her şey gibi de, kaypaktır.

O konuşsun, isterse sussun, iki durumda da kurtuluş yok. Konuşunca, istediklerimizi söylemeyecektir genellikle; dümen suyumuzda gitmediği çoktur. Biz tekneysek sözgelimi, karşıdan eser onun yelleri, ardımızdan koltuklamaz bizi. Yelkenimizi şişirirse, biraz kuşkulanmalı; nereye götürür?

Yaz sıcağının cehenneminde üşütür bizi açık denizde, dalga çırpıntısıyla ıslatıp dondurur poyrazla. İyi ama kışın ısıtır mı? Yok, hayır, alçak!

Dilsiz: "..." / / /)?,...

Dövüşmektedir aslında bizimle. Niye barındırırız onu içimizde?

Lâedrî: Kale-içimizde bre, kale-içimizde. Niçin barındırırız onu lan?! Düşmene kapıları açsın diye. Sur-içimizde.

Hiç istemediğimizde anlatsın anımsatsın da, anımsamak için çırpındığımızda sussun unuttursun çıldırtsın diye. Ve... kale-içi mi? Kale savaştır, kervansaray barıştır. Ve... kervansarayın mühürlü kapısını geceleyin çapula açandır o!

Bayanlar baylar, dikkat! Bellek adlı iblis, ah o sevimli üçkâğıtçı, yaşam boyunca bir kez tutsak olur size. Dikkat!

*

Can çekişirsiniz. Ölmektesiniz. Yetişir, gelir. Kim bilir hangi eğlentiden dönmektedir, çakırkeyf. Kim bilir hangi cenaze töreninden dönmektedir, mürai. Fark etmez ki onun için ölümle kalım. Kırıta kırıta gelir, sırıta sırıta gelir; dünya allak bullak imiş, ne ipinde?! Dikkat!

Gelir.

Herkes: ...?(!/!!!,

Nerelerdeydin sen allahın belası? Hep aldattın beni. Kalımımda hep tuzağımdın sen, ölümümde nesin?

Bellek: Seninim artık, kemiklerimden etime, etimden tüylerime seninim.

Hiç bir şeye yetişemedin, ölümüme mi yetişecektin?

Bellek: Beni haksız yere suçluyorsunuz. Daima ezildim ben; itildim kakıldım. Hem tüy hem kemik, hem kan hem sinir, hem kas hem şişko yağı olamazdım. Lutfen susunuz artık. Reca ediyorum. Beni hiç değilse bu yargı ânından biraz koruyunuz efendim.

Herkes: Âmenna!

Bellek adlı üçkâğıtçı, biz ölüyoruz, takmış takıştırmış, cilveli işveli, esrik hem de, geliyor, uzanıyor yanı başımıza. Dipdiri.

Orospucuk!

Hangi düğüne gitmiştin? Bin makyaj, bin bir takı.

Kimi gömdün gene? Kara gözlük, başörtüsü, ıskatçı!

Hepsi: (...artık susmuştur herkes...)

Aldırmaz ki... Ortakyaşamanın, simbiyozun sürekli kaçağı, sizi toprağa indirirlerken gelecektir; yanı başınıza kayıverirken şöyle bir bakacaktır yüzünüze; ah, evet ayol, bu benimki!

Size sanlacaktır. Öncesi sonrası bitmiştir; yaşananlann özü o andadır.

Gömüleceksiniz birlikte.

Gömülürsünüz, birlikte.

İkilik

"Görmemişdir gerçi kimse can bedenden gitdiğin
İşte ben gördüm ki şimdi kendi cânımdır giden"
(Fuzulî)

Hayalifener

"Alınlık"

"Birazdan okuyacakların, yaşamakla, şöyle böyle yaşamakla ilgili birtakım yakıştırmaların sonuçları sayılabilir.

Karamsarlıktan iyimserliğe koşuşturup duran birisinin yaşadığı gerçeklik, kendisi için vardığı karanlık ya da aydınlık sonuçlar seni ne denli ilgilendirecek, bilmiyorum. Ama, ahh, bunları paylaşma isteği yok mu! Yaralayan da odur, sevecenlikle onaran da o...

Her şeyi var eden de o, yok eden de.

Başlayıp başlayıp bitiriyorumdur, bitiriyorsundur seni beni, sevgili.

*

"Esas Oğlan"

(I)

Hayalim yan odada oturuyordu.

Kimi çırılçıplak, kimi giyinik.

(II)

Son günlerde daha çok uzaklaşıyor benden.

Eskiden hiç ayrılmazdık. İyi de, hiç gitmesin mi?

Engellemeye kalksam, iyice kopacaktı; belki bir daha göremeyecektim onu. Nasıl oldu da sıyrılıp çıkıvermişti içimden, ne zaman? Anımsayamıyorum. Anımsamak istemiyor da olabilirim. Sıcaktan kuruyordu ellerim, benzim uçup uçup gidiyordu kendisinden. Nasıl gitti benden o? Bir merakın başlarda eğlenceli sonra da tehlikeli bir serüvene dönüşmesi mi? Hepsi mi? Bir salıncaktaydım açıkçası, yukarıdayken aşağıdayım, aşağıdayken yukarıda. İkisi de mi?

Bu soruları Hayalimle paylaşabilmek istiyordum hep. Yıllardır başaramıyordum.

Gözlerimi, kulaklarımı, dilimi, ellerimi, her şeyimi toparlayıp gittim yan odaya.

Yan odaya gittim. Kapıyı tıklattım. İniltiye benzer bir ses geldi içeriden. Girdim. Gülümsemeye çalışarak baktı bana. Yine de sıkkındı canı; alnım kırışıyordu.

Cumbacıkta cansız gibi yatıyordu o.

(III)

Güneş de bulutlar da ne yapacağını bilmiyor.

Öyle bir güz günü işte. Bunaltıcı yarıkaranlık birden yok oluyor, sarı ve çok parlak ışıklar birdenbire doluyor odaya. Denizin çırpıntısı, tavana küçük, oynak noktacıklarla, parlayıp duran beneklerle yansıyor. Başımı eğiyorum. Yerdeki eski halıda çocukluğumun kuşlarını, marallarını, avcılarını, zagarlarını onların, yine aradım bir süre. Avcılar halının dışında bir yerlere gizlenirdi çoğunlukla, pusuda beklerlerdi köpekleriyle birlikte.

Söze nasıl gireceğimi bir kez daha düşündüm. Anlayışlı anlayışlı süzüyordu beni. Durumumu olağan sayıyordu. Söz değildim, o idim.

Eğlendirici yanı ile işkenceci yanını pek de ısrarla birleştirip duruyordu: İstediği her bir örgenini anında çıkarabiliyordu, gövdesinin her yanını değiştirebiliyordu isterse... Dinlemek

istemiyor mu seni, kulaklarını yok ediyor sözgelimi. Görmek istemiyor mu, tık, yok ediyor gözlerini. Sarılmak istemiyorsa gövdene, kollarını; öpüşmek istemiyorsa dudaklarınla, dudaklarını; ısırmak istemiyorsa omzunu, dişlerini filan; sevişmek istemiyorsa oralarını da buralarını da... Yok oluyor, yok ediyordu.

Sevişmek istiyorsa ama, yüzde yüz ben oluyordu, o.

(IV)

Neyi anlatacağımı gene biliyorum, nedenini de biliyordum; peki nasıl anlatacağım, başımın belası! bunu Hayalime mi sorayım? Beynini çıkarıp atıyordu önüme o zaman. Anlat!

Elimi tokalaşmak isteğiyle uzattım. Gülümseyişi sürüyordu. Eli hani 40 derece derler ya, öyle yanıyordu. Ateşti, ateş.

Avcılar halının kenarsuyunda belirdi... Ler. Her birisi başka avın avcılarıydı. Fakat bir araya gelmeyi biliyorlardı. Zagarlar hır hır dolanıyordu birbirine. (Bu avlar ve avcılar için söylenenler üzerine konuşmaya kalkıp hırlayan bi' sürü hıyar vardı ya, bi' sürü hışır, bi' sürü -kendinizi koruyacaksınız şimdi sevgili orospular orospu çocu'u!)

Hayalimin ayağının altına gizlenmişlerdi. Hepsi.

Elimi uzun bir okşayışla bıraktı ve ayak ucuyla itekledi avcıları.

Fırladı pusularından avcılar. Kuşlar, pırrrr.

O.

Zagarlar koştu. Ağızlarında köpükler, çoğalan köpükler. Salya.

Korkuyordum.

O.

"Hayalim mi?" diye ekledi, "bir Çingene gibi, 'ayalim' de diyebilirdin ama bundan başka anlam çıkar".

Kaçınmalısın bundan.

Hava hızla karardı.

*

"Cumbacık"

(V)

Halıyı bir güzel silmiş, cumbacık penceresine asmıştı annem.

Dirseklerimde, kollarımda sabunlu sudan kalmış serinlik.

Eğiliyorum eğiliyorum, avcılarla marallar bahçeye düştü mü diye bakıyorum. Kuşlar uçup gitmiş olabilir. Zagarlar?

Ben düşüyorum.

"Ara sıra bak halıya, kediciler gelir sonra, çalarlar.

"Kediciler kim?

"Halı asılmış pencere balkon kolluyo bunnar, buluyolar bi sokak kedisi, çok! atıyolar halıya, hop, düşüyo halı can havlinde kediyle biyol aşşaya, lap! Sen sağ ben selamet!

"Kedi ölmesin!"

Kediler ölüyordu. Ölüleri yanmış kemik, kemik yanığı kokuyordu. Dişlerini görüyordum. Pirinç pirinç dişlerini. Kulaklarının eriyişini gözlüyordum. Tüy tüy, sarı sarı, tekirce tekir, ordan. Küçücük, kuş tokumu rengi burunlarının koklayamadığını artık, koklayamadığımı, izliyordum... Öpmek istiyordum o minnacık burunları.

Cumbacıktan.

(VI)

Cumbacıktan aşağıya düştüm. Dizlerim parçalanmıştı. Koştular geldiler, kan içindeydim, ağlıyordum. Her yer, helmeli kırmızıydı. Hastaneye yetiştirdiler.

Sedye.

Feryat figan.

"Ooluşuuum oğluşuuumm!"

Bacaklarımı alçıya aldılar.

Eve döndük.

Cumbacığa yatırmışlar.

Hem halıyı görebiliyordum, hem gökyüzünü, ağaçların üst dallarını. Kuşlar.

Cumbacık, anam gibi sarılıyordu bana.

Ağaçlar sararana dek cumbacıkla yatıp kaldım.

Hayalim de ilk kez orada ortaya çıkmış olabilir.

*

"Onlar"

(VII)

Annem ne dedi biliyor musun?

"Evladım, onnar zengin, onnarın yemeği uzun sürer."

Önce anlayamamıştım.

"Dallarında bülbül çoktur onnarın. Bülbül en güzel öten kuştur mu? Evet de niye? Komşu haminne söylediydi. Bu yaz gözlemiş gözlemiş de görmüş. Bülbül sabahleyin geliyo, olgun birkaç vişneyi gagalayıp gidiyo. Sonacıma, gün boyu ağır sıcak altında vişnecikler olur mu sana bi likör. Aynı bülbül akşamleyin gelir, içer likörlerini. Bikaç duble. Ohhh, çakırkeyf miyim şimdi. Başlar türküsünü döktürmeye yanık yanık, ayyaş."

Yanık yanık yanık. Ahh.

Vişne ağaçları, onların bahçesinde.

Bülbülden kalanları dişlemek, ahh, kuşlardan kalan kanat düşleriyle de uçmak. Uçup gitmek vişnelerden öteye.

"Akşamleyin bizim bahçede buluşalım, oynayalım mı?"

Şimdi bile dudaklarım geriliyor, damaklarım kamaşıyor.

"Evladım, zengin sofraları uzun sürer."

(VIII)

Annem geliyor, altımı temizliyor. Sevimsiz bir koku çıkıyor aramızda. Onurum kırılıyor.

Karşıda, dalların arasında, bir kız var, beni gözlüyor sanki. Onurum kırılıyor, yüzüstü dönüyordum yatağa. "Onnar," diyor annem. Çükümü duyumsuyorum, kabarıyor, büyüyor durup dururken. Bacaklarımı sımsıkı kavuşturuyorum. Yüzümü görebilir miydi o kız? Bilmiyorum.

Bahçeye çıkıyorum. Kendimden, bahçeye çıkıyordum.

Pisipisi otları bana sevinç verdi. Buğday taslakları, darı taslakları, arpa taslakları, tahıl yalancıları, bana sevinç veriyordu. Tahıl babaları, tahıl anaları. Siyah-beyaz, yumurtamsı taşlarla döşeli gezinti yollarının kıyısında, gelincikler de vardı. Annem öksürük şurubu yapıyordu gelincikten.

"Dönerken gelincik topla biraz."

Hatmilerin mevsimsizliği, renklerinin şaşırtıcılığı, güzel güzel okşuyor övüyor dövüyor hırpalıyordu beni.

Hadi, yürümeye çalış.

Nereye doğru yürümeye, nereden çıkıp nereye, üzülürdüm bu soruyla, bu sorumla, bu sorunla kendi kendimi karşılaştırdığımda.

Ama yürüdüm de.

Kız pencereden beni gözlüyor, onlar beni izliyordu.

Bacaklarının arasında küçücük, masum, iğe benzer bir yarık vardı. Şırrr, işedi. Ben de onun çişi üzerine işedim.

Böğürtlen kümelerinin altında, gizlenecek bir yer bulmuştuk.

Çocuğunu çağıran anababa sesleri, halvetimizi keserdi. Mağaramızdan çıkarken, kızın etekliği yırtılıyor. Dudaklarımı "muh" diye öpüp kaçıyor kız, defne kokulu nefesi uçup gidiyor.

*

"Adımlar"

(IX)

Kalktım. Yürüdüm de.

Karşımda gidilip yürünecek koskoca bir dünya, dalınacak depderin, mavice bir dünya daha vardı. Yeniydi. Pırıl pırıldı.

Sızılarım bitmişti. Dizlerim de hazırdı.

Adım hazırdı.

"Dur dur, al şu çanağı, böğürtlen de topla, en koyu renklilerinden."

*

"Rakı"

(X)

Onlardan kurtuluyordum. Dizlerim acıyordu, olsun.

Babam ile annem rakı içiyor. Ufak ufak. Küçücük peynir, küçücük kavun, küçücük, koyu kırmızı domates, koyu ve kıpkırmızı domates. Komşunun bir tabacık getirdiği pilaki.

"Kırmıızııı güüülüüün aaalı var
-ammaan amaaaaan-
heer gün ağlasam da yeeri var

buugün beniiiii'iim efkârım vaaar
ammaaaaan amaan!
Aaaah bu gönül arzu eder seni seni
yaaaaar seeeni."

Birer bülbül. Dü. Ler. Dim. İdi. İdik. İsem.

Oralara, karşı bahçedeki ağaçlara konmuyorlardı.

Vişneleri masalarından fışkırıyordu.

*

"Başlangıç"

(XI)

Bir ikindiydi. Komşu kadın çaya gelmişti. Uyuduğumu sanıyordu. Kendi kendine söyleniyordu: "Marazlı bu, marazlı valla". Annem, elinde tepsi, içeriye giriyordu. Dinliyordum.

"Nedir yavrucuumun hastalığı?"

Annem bana bakıyor, biraz susuyor, söylüyordu: "Hasta filan diil. İyi çocuktur o, ama biliyosunuz, cumbadan düştü. ya hanfendiciim".

Dokunuyordu bunlar bana.

Bir şeyler yiyorduk akşamleyin, herkes uykusuna gidiyordu.

Benim uykum yoktu. Yok oluyordu daha doğrusu. Siliniyordu. Bacaklarım ağrıyordu. Pencere aydınlanıyordu derken.

Ilık, turuncu bir ışık dalların arasına doluyordu. Ağaçlar ayrılıyordu birbirinden. Sabah doğuyordu.

Güz toparlanıp gitmiş, kış erişmiş, o da ağaçların uyanışını izlemeye başlamıştı, hele atkestanesini. Defolup gitmek zorundaydı sonra kış; üzerimdeki karanlık kanatlarını ister istemez derleyecek, defolup gidecekti. Biraz direnirdi, olsun. Gitmek zorundaydı. Soğumuştu bedenim. Bekliyordum. Gitsin.

Bir şey başladı.

Tenimin içinden bir şey doğrulup çıktı. Bahçede dolaşmak istiyordu.

Ilık, turuncu ışıklar dalların arasında çoğalıyordu; ağaçlar "ben

çınarım, bense atkestanesi, sen ladinsin, ben vişneyim, ben de erik, aylandızım ben, böğürtlenlere de iyi bakarım," diyordu ağaçlar. "İyi, gidemem de, yürüyüp gidenlere gölgeyimdir."

Tenimden ten çıkmıştı. Gitti.

Artık sığamayız, sığamıyorduk birbirimize, diye üzülmüştüm.

Sonra, üşüdük de dünyadan.

Birbirimize girdik yeniden.

Kim? Kime? Anlamak ne de güçtü. Her şey, ben, o, bu öykü, bu inilti, sizi ziyaretim, bu coşku, bu sevinçli çıldırı, işte öyle bir güçlükten doğdu.

*

"Ziyaret"

(XII)

"Aksayan bir sol ayak. Aksamayan bir istek."

Zamanı arşınlamak isterken aksamaktan öte gidemeyen, delice uğraşıp didinen ve günlerinden, mevsimlerinden ötelere gidemeyen, yıllara, yıllarına o geçmiş yaşamın ve bu yüzden geleceğin yıllarına da gidemeyen, topalladığından da aksayışın içine içine yürümeye kalkışan bir sol ayak. İki sol ayak, üç sol ayak, istersen dört de, birbirine karışan.

"Hoşgeldin," diyorsun. "Otur, sabahı getirdin bana."

Geceleri yaşamayan, sabahı nasıl bilir. Üşür, aydınlanmaz.

Ayaları yanıyordu. Elimi bırakmak istemiyordu. Dili zehirliydi ama: "Büyük konuşmaya bayılıyorsun da, küçük şeyler yaşıyorsun"... Haklısın.

Sen de gelmez misin oralara?

Gece, saat dört. Terlere batmış bir uykunun içinden, kendisine özgü bir sevinçle sıyrılıp kalkıyor. Karanlığa uyanıyor. Adlarını bilemediği kuşlarla birlikte. Bekliyor. Soyunmuş. Kanuykuların teri, alnında, şakaklarında, boynunda, omuzlarında,

karnında, soğuyor. İlle de gözkapaklarında. Ter ile gözyaşı arasında farkı ve benzerliği yaşadım.

"Gencim hâlâ. Pencerenin, cumbacık camlarının sanki içine çektiği atkestanesinin kandillerine sakalar üşüşmüş. Gündüzleri görünmüyor artık sakalar. Kafesleneceklerini biliyor bu küçük çete. Tan ile buluşmaya gelmiş. Boyunlarını birbirine kıra kıra bakınıyor çevreye bu çetecik, 'şimden sonra nerelere gideriz'. Boyunları, bu mevsimde azıp kabarıp kızıllaşan çetecik.

Haydi uç, yüksel koyu grileri maviyle kırılan göğe. Nere gideriz.

Sorulardan başka hiç bir haber kalmıyordu senden bana. İlerde, mutfağın orasında, çay suyunun fokurtusu olsa, iyiydi. Ya da çın çın çın, kaşıkla bardağın sesleri. Bu sesleri sırayla çıkarıyorduk.

Ne ağzım ne gırtlağım, gövdem esniyor. Esnemeye doymuyor da. Bacağım, kasıklarımdan uzaklaşıyor. Hangisi? Karıştırıyorum. Esnemekten yoruluyorum, kalkıyorum."

Sabahların her gün değişip yine de bir âyin olmakta direten yalnızlığından kalkıyorum.

"Büyük konuşmaya kalkma!"

Öyle yapıyorum. Korkunun ecele faydası yok.

Posta kutusuna bak. Tik. Tik bu. Tikini, tiklerini seven var mıdır?

"Kırmızı tiklerimi severim, sarı tiklerimi sevmem. Gönlümün tiklerini severim, yaşarken cesetliğe yeltenen gövdemin tiklerini sevmem."

Annem iyi bir ipeğe, babam kalacak bir halıya "sıkıdoku! sıkıdoku!" der dururdu. Yaşam peki?

Tiklerle dolu yaşam. Bir ayağı (hangisi? bilmem. Olsun) aksayıp durmakta olan herhangi bir yaşam?! Nice nite sıkıdokuydun sen?

Posta kutusunda bir mektup buldum. Senden geldiğini hemen anladım. Umutsuz elyazını tanıyordum. Değneğimi duvara yasladım, posta kutusunu zorlanarak açmıştım. Doğruydu.

Doğrulara katlanamazsın kimi gün. Mektubu açmadım. Uzun süre açmadım. Bekledim. Demlendirdim. Hazırlandım.

Beni çağırıyordun. Bahçenin sonuna doğru yürüdüm. Lodostu. Beni sarsmaya, sarsalamaya başlamıştı. Zarfı soğuk bir kararlılıkla, katılıkla hatta, açtım.

Sakalar beklenmez bir kanat gürültüsüyle toptan uçup gitti.

Açtım.

*

"Kahvaltı"

(XIII)

Peynir vardı biraz. Kurumuş kalmıştı. Zeytinyağı damlattım üzerine. Peksimet de vardı. Kemikleşmişti, olsun. Kırdım. Çayın sesini dinleye dinleye doldurdum bardağımı. Sürsün. Topallasın da sürsün. Sürsün, sürdüğü için de topallasın.

"Karanlıkta bile çok iyi gördüğümü gördüm."

Bataklıkta da çok iyi yürürsün sen!

"Ölümü önceleyen bir bilgelik taslağı bu!"

Bir kesinleştirme bu. Girdiğin o yan odada mırıltılar, sızıldanmalar başlayacaktır şimdi. Senin ayakların acısın acımasın.

Mektubu açtım.

Gecesiz

Bilge Karasu'nun sevgili anısına...

Dedi ki: Birisi odaya giriyor. Uzunca. Sürekli sessizliği deneyerek. <Sessizliği, sürekli, diyebilirdi; ikisiydi de, belki de hepsi, olabilirdi kimi gün, olacaktır kimi gün,> Durdu. Bakmıştı. Oradaydı. Ayakları ve adımları oluyor. <Ayaklarını sevmezdi de, yürümeyi severdi; varacağı yeri bilmese de, karanlıkta çok iyi gördüğünü

sanıyordu ki aksu çıkmıştı gözlerinde [anlatıldı]

bunun arkasından, katarakt [üff, doğru, katarakt] yani,> Kıstı gözlerini. Aradı. Gördü azıcık. <Gözüne aksu inenlerin karanlıkta daha iyi gördüğü söyleniyordu, söylen işte,> O da, az rastlıyordu artık kendisine. Ne derler, fırsat, sevimsiz tınısıyla şu salak sözcük, yaşamında eski yeni ne varsa, yıpranmış, sarıp sarmalayamaz olmuş bu bohça <koru beni eskiyen her şeyimden, koru beni, yeni duygularım, yeni sözlerim var, [bir bohça değil ya bu, yenilme hemen, anason koktuğunu unutma bahçede] bu bohça,> taslağı, bir şeyi,

bir şeyleri derlemeye yelteniyordu hâlâ. Kokusunun <ana-sondan lavandayı seçemeyenlerden misin?> ardına saklanmış. Birkaç renk, kokusunun ardına gizlenmiş. Beyaz, pembe. turuncu, kızıl, karmen, ağır mor, morca, kalık mor, eski mor, ani pembe kokuyor... Gizlenmiş.

-Kokular, bir türlü inmek bilmeyen akşam içinde, kimse fark etmesin, kimse, diye diye saklanıyordu. Teker teker çıkarmak gerekiyordu onları inlerinden. Gücüm azalıyordu. Yine de tanıyabiliyordum yapayalnız gölgemi. .Güneşin altında da, 45 mumluk ampulün altında da. Değişiyor değişiyormuş, olsun; değişiyor ve

yaşlanıyormuş, üzerine nazar değdikçe yaralanıyormuş. <Göz, görü, karanlık, kara kahve, ağır [ağır mı mor mu?] ağır değil de, hızlı, hızla yaşlanış,> Dişleri dökülüyor, bakışları eriyor, kendisinin bile şaştığı o garip direnç, işte, yaşamı, hiç değilse kendi eski yaşamını dolaşma isteği, yine vardı. Olacak da demek mi acaba? <Öyle mi?,> Dişlerin dökülüp gittiği bir ağızdan, kendi kendine acıyıp duran bir damaktan yeni öyküler dökülür mü, bırak yenilerini, eski öyküler bile yıprana yıprana, ırmağın alıp götürdüğü ama düzleyemediği o sivri kayalardan yaralana yaralana, sızabilir. <Diyorum. Yalnız olduğumu söylerlerdi, doğruydu, yalnızdım, tekil değildim ama, ikil üçül dördül de değildim, çoğuldum,>

-Birkaç adım ötede, özenle serilmiş yatak. Köşesi katlanmıştı yorganın. Yastığın bir ucu görünüyordu. Çarşaf da, azıcık. Beyaz. Ağarmış belki. Üzerinde ılgın rengi lekeciklerle. <"Ne zamanlardı, doğurdun beni? [Suç muydu beni doğurman, niçin susuyorsun?] - Ilgın mevsimi."> Birkaç dakika diretip kaldım. Kendime uydum sonra da. Nice yıl biriktirdiğim <öyle sandım,> kendime tutsakmışım, anlıyordum. Ne kendime? Hangisine? Hangime? Kim kendime? Hangi kendime? Kendi hangime? <Yürü git de, beni yaşadığımdan etme,> Dedim. <Yaşadığımdan etme beni de, yaşanılandan etme de beni, yaşadığından da [hızla solan renkler] esirgeme [hızla, hırçın solan renklerden kim esirger beni?] beni, diyebildimdi,>

-Gerilmiştim. Seni bırakmak bilmeyen bir uykudan <odur, kesindir, beni bırakmak bilmeyen o garip uyku banaydı, düşleri sana,>

uyku sana düşleri bana,

uyku bana düşleri sana, hırçın,

uykudan uyanırsın, hatta ayarsın ya uykudan... Pencereler, hele balkon, aradığın birçok şeyi göstermek için tedirgindir ya o sıra... Gözlüğün burun kanatlarına, aşağıya düşmese de, tik, düzeltmeye çabalarsın. Tik, yaşama karşı yaşamdan yana küçük bahaneler. Alışırsın. <Tik,> Bile bile batarsın sen o suya. "Yorganı

kaldır. Bunun için geldim buraya." <Tik [acımasız tik, yaşamın kimi pürüzlerini, ruhunu, kaldıysa tabii, ruhunun kimi köşelerini robotça yineleyiş, iğneleyiş, bu da anlatıldı] filan,> Yine de, kendi yaşamımı kendime kabul edebiliyorum, gördüğüm <yasa dışı demeli,> her düşe seni <kim ile? [kimlerle] karıştırabilirdim seni?> olabilir. <Tik,>

Tik

(sil camlarını <buğu var, sis dolmuş odaya,> diil, sil camlarını)

tik

tik. <dir;>

-Yorganı kaldırıyorum. Sayısız lekecik. "Oğlum, delirdin mi, ben seni öyle çarşaflarda yatırır mıyım? -N'olur anne, bırak." Uzandım. Birisi. sevgiyle baktı yüzüme <Neredeydin kaç [mevsimler, yıllar boyunca] gündür?>, gülümsedi, yok oldu. Kolumu -ki uzuyordu- yastığın altına soktum. Serindi. Ürperdim. Perde salınıyordu esintiyle. Çarşaf hâlâ nemli miydi <nemli ve meni,> ne? "Pencereden atlayıp kaçma bi daha. -Olur. -Uyu hadi. -Olur. -Yoksa Hollim Baba gelir ha!- Gelmesin anne, gelmesin. <Sıçrıyordu dünyacık [ev ile bahçe kadar, o kadar azıcık ve büyük] üzerime, sarılıyordum da ona,> -Uyursan, sen uyursan güzelce."

-<Pencereden atlama, bacakların kırılır, gelemezsin evine bir daha,> Olur. Olur, kırılır, biliyorum. Giriş kapısının ayak ucunda, terliklerim olmaz bir daha, burunları ev içine çevrili terliklerim. <Bir dahi olmazdı,> O küçük kızın gölgesi bile yok şimdi. Nerde kalmuş ki birisi olsun.

-Ayak sesleri, pamuk toplarıyla sarılmış ayakların sürünmesiydi sanki. Düşen gövdeler. Büyük gürültüler kopacağını sanıyorum ve sessizlik paramparça ediyordu beni. İyi, şu erken mayısta karnımı üşüten günlere katlanacağım. Göğüslerimi üşüten şu günlere, gölgemi ürperten

ür

per

ten

<tik,>

şu ikindilere. Omuzlarımdaki korkunç teri soğutan. <Acele etme, ama yürü [incinmesin gövden de gölgesi de, pis!], tıns yürü,> Ağır <bat kendine, bat, ağır,> ağır, sarnıç da evdir biraz, gör, izle, düş, bağırma, bilinir <-sin sen, sezilir yokluğun bahçede, taşlıkta, sarnıçta,>

-"-Nerelerdeydin ha? - Buralarda. Bur'lâda." <Bu ses nasıl ses allasen? Her şeyi bir anda açıklayan ve saçmalık kokan bu tını?! [bağçede rakı içilirkenki gazel tınısı] Ammaaaan aman! Bana anlat, seslen bana n'olur,>

-O, hep aynı. Bekler, geleceksindir, sorar, sorgular. Sen de küçük ama derin sorgulara hazır, zihnimin titreyişleriyle hazırsın, oradasındır, umarsız, oradayımdır. <Karışığımdır, diyene bak [sarıyla mavi], bir başka karışığa,>

-"Bilemediğin bir yere doğru kaçmaz mısın? Söyle bana. Yoksa, çocukluğun yok muydu (eskimiştin), ufalanıp gitti miydi senin?"... Dedi.

-Esinti rüzgâra dönüyor. Dutun yaprakları, birkaç günde patlayıverdi. Hışırdıyor rüzgârla. Aybaşına kalmaz, küçük küçük, tırtılsı dutlar belirecekti. Uşu, Mart azgınıyken tırmanmıştı duta. <O yabanıl çığlığı ilk kez mi duyuyordum acaba? Ürktüm, çoğalmanın bu korkunç direnci karşısında elim kolum bağlanıyordu, susup [susup, sinip, kendi siperime sinip hem de, atacağım taşları hazırlayıp, dövüşmeye hazırlanıp] izledim; kar, ışık, yakıyor gözlerimi,> Babam <kimdi benimle o artık?> ağaca tırmanmış, indirmişti Uşu'yu. Kedinin sesiyle nasıl da değişirmiş günler. Boğuk, yankılı, çağrılarla doluydu o ses; dolu da, sıra aşklara geliverince kaçıyordu Uşu'cağız. Ara ki bulasın. Geceleri, uykuda, bir yerlerden düşer <-sin, korku içinde, [sinik] terli,>, korku içinde uyanırdım. Uşu geldi geleli hep o düşüyordu ve ben korkuyla uyanıyordum. Eli omzumda, sıcak. "Korkma, baban gelir birazdan. -Uşu, Uşu nerde?" Düşmeyi, düşmeleri sürdürüyordu o. Kuy-

ruğunda korku, gözlerinde korku, kirpileşmiş tüylerinde, sırtında korku, atıyordu gölgesini aşağlara. <Karanlık ve boşluk, aydınlık ve toprak, arasında ben de [oluyordum] yaşıyor, uyuyor. acıkıyor, doyuyor, ölüyordum; etimden fırlamış kemikleri gördüm, eti de gördüm, acı pembe, kırmızı noktalarla dolu, kan gözleriyle [kan gözeleri, içinin patlamış kaynakları] dolu eti,>

-Düşüyordun benim yerime. Sencil kedi. <Bizcil kedi, boynu soylu, kalkık kuyruğu orospu kedi, nemlenmiş utyeri, patileri pembe gözleri karanlık kedi [senin de sözlerin vardı, biliyordum, çözmeye çabalasam da boştu], dişi, aşırı gırnav, erden ve erdemsiz, ne erdemi allasen, birazdan da kadın; erkek kedininki de testere gibi olurmuş, öf, aman,>

-Kadın. Evin saçma sapan değişimleriyle ilgisi olan <güzel,> bir kadın, diyelim, oğlan çocuğu yıkamakta mı, küçük herifin gözlerini sabundan sakınmayı bilmeyen bir kadın. Koridorların gezgini bir kadın. Umay <niçin küfrediyorlar ebeme?> değil de umacı...

-Üst gözkapaklarını tersine çeviriyordu, gözleri beleriyordu, takma dişlerini çıkarmıştı, yanakları damaklarına çöküyordu, hele üst dudağı genzine doğru göçüyordu, git! git! git! uzaklaş benden, üzerinde kefene benzer bir kez, kollarını korkuluk gibi kaldırarak... <Hollim Baba,> Garip, gırtlağından sürtüne sürtüne çıkan seslerle, inleyişlerle, yaklaşarak. "Hooaaooooo! Hoooaao!" Yorganı çekiyordum başıma. "Hoao,oo,al!" Uzak-la--şa---rak. O... Uzakla---şıp, o. Karşımda, yanı başımda. <U---u---zak [u-u-zak]------ la [la-la]------şıp. O,>

-Dişler, yok olup da başka bir yüz çizen dişler <bir şarkıyı da başka türlü söylemeye başlayan, inleyişe ağıta vuran mesela,>, yok oluşuyla, soru soran, dişler, kötü bir yalnızlık: "Uuuuaaaoooo!!!! Uyuy'cak mısın?"

-Uyku, niye yurdum olsun? Bahçeye çıkçam.

Bahçeye çıkçam. Bahçeye çıkçam. "-Eşek kadın!- Tüh yüzüne!" Bunlara *park papatyası demiştim, beyaz taçyaprakları*

pembecik çizgili; buna saç papatyası demiştim, kadınlar kaynatıp saçlarına sürüyor, öbürü çingene papatyasıydı, ellerim acı papatya korkuyordu; hop, atlıyordum bahçeye, ezilen birkaç papatyayla konuşuyordum. Aslandişini papatya sanmayınız, farklıdır o, şifalıdır o da, sarı topçuk, yeşil salatacık, arsız seni! <ve,> Duta küsmüştüm artık. <Ne suçu vardı [ölüm bir suçtur, suçtur, mudur nedir] ki?>

-O... Uykulara zorunluluk, böylece nelere zorunluluk? Biliyordun da sen; anlatmıyordun ama. Saçlarımı karıştırıyor, omuzlarımı okşuyordun. <Isınıyordum azcık,> Beni hemen bırakıyordun. Vakit geçiyordu, geçmişti artık. Sana kalsa, geçmezdi, geçer. Saçlarım ağarıyor, omuzlarımsa çöküyordu. Uyuyordum, Uşu da bir serçenin ardında, düşüyordu habire. Bahçedeki taşlara doğru iniveriyorduk. <Salıncak, [gırç gırç gırç gıcır gıcır gırç gırç gırç] öyle mi? Sen mi onu kullanıyordun, o mu seni düşürür?> Pencere, var olalı beri her şeyi izleyen, dikizleyen pencere <eski,>, birimizi ikimizi üçümüzü acıklı perdeleriyle hem saklıyor hem ele veriyordu. En acıklısı, birimiz de, ikimiz de, üçümüz de yalnız kalıyorduk. Kaygılarla gözlüyordu Uşu. Gelip kokluyordu bizi. <Kim ölcek,> Bir başkası oluyorduk <Oluyo muyduk az az?> Mırıltıları, duacıklar çağrıştırıyordu, âminsiz. Hepimiz eniğiydik onun. <Ben bunu doğurdum mu bilmiyorum, onun eski öykülerini bulamıyorum,> Yüce yürekli Uşu'nun <koca yürekli,> eniklerinden birisi olduğumu ilk kez duyumsadığımda, o güne dek ne yanlışlara düştüğümü de anlamaya başlamıştım. Hollim'e saldırdığında, anlamaya başlamıştım. <Hollim'e saldırdı, öldürmek istiyordu onu, korkuyu,

korkuyu,

ölümüne saldırmıştı, ayaklarına, ayaklarının hemen üzerine, yürüyüşüne, adımlarına, saldırmıştı,> Beni sevmişti, onu hiç sevmemişti. Zihninde biriktirdiği on binlerce koku arasında, Hollim'in bildik kokusuna karşılık bilinmez kılıklara girmesinden hoşlanmıyorduk. Rüzgârların getirdiği kimi iyi kimi kötü kimi tam burunluk kimi tam tiksinç kokular, ikimizi de avlıyordu. "-Esiyor, neye dönecek?

-Esti, bize dönecek." <Bikaç papatye işte,> Ne papatyesi?

-Bir resimdi. Şehre hiç de yakışmayan kavakların sarsıldığı, rüzgârla çatırdadığı bir resimdi. <Bur'da mıyız, emin misin ey savrulan,> "-Esti, esti de, neye döndü?" ...Yakalarımdan, yenlerimden giriyordu rüzgâr. Üşüyor, ama haz duyuyordum. Yapışkan ter, ince bir kabuğa dönüşüyor derimde. Hepimiz hepimizin eniğiydik.

-Fırtınaya gelişti. Hava. Beklenmeyen, günlerimize girdi. Şarap şişeleri, tıngır mıngır vuruyordu <Vurcakmıştır,> birbirine. Akyel, <Her şey yeniden yer alsın benim bildiğim yerde, diyen akyel, "hayyyy" diye akıp "huyy" diye sündüren [sün sün sün artık] gönlümüzü,> dünyamızı değiştiriyor, öldüre öldüre yaşatıyordu bizi. Kuşlar da şaştı. Uşu, bir denetim uzmanı, hepsini derin ve yatay ve dikey, izliyordu. Bir kasırga ki Hollim Baba da korkuyordu. <Uğultusu azalır gözlerinin,> Aşağıda. Aşağda, bağçedeki kapılar, gıcırdıyordu. "Bunlar kimin kapılarıydı baba? -Neb'liym. Onların kapılarıymıştır."

-?Şarap? şişeleri?, toprağa? karışıyordu?. Balık? kokulu? akşamlar?, topraklara? karışıyordu? Komşular? bize? bakıyor? <Duman, is, koku, taam, eski ağza yeni taam [azdı gene bunlar!?, bunnar?! hatta], işte bu,>

-İnce uzunca bahçeydi. Erik, şeftali, incir, vişne ve tabii ki aylandız piçleriyle doluydu. Uşu, eski evlerin kapılarıyla dolu bahçede, bir yerden bir yere girmiş yitmişti. Bulamadık bir daha. <Bulduğumuzda, bizim de kendisinin de [ah uçmayı çok iyi bilen tüyleri!] ötesindeydi, bu öteler ısırıp pençeleyip değiştiriyordu yaşamı,)

-Niçin saklıyoruz o kapıları? Açıp da giremeyeceğimiz kapıları neden koruyorduk? "-Daha şimdi hatmiler açacak.- Bunlar erguvanları bekler açmak için. Sırası vardır çiçeklerin güzelim <güzel [küçümen] ciğim!> benim. Badem daima fenikir, görürsün; onu erik izler. Papatyalar da baş atar o sıra.- Ya nevruz gülü? O her yerde bulunmaz, arayacaksın. Hep arayacaksın. Kökü gül olan, köküyle bile gül olan, küçük güzel acı turuncu nevruz. <Renk geldi

kış üzre; konuşuyor toprak, bildiklerini; anlıyorsan [anlıyo musun?] biraz,>

-Küçük tepelerde, diplerindeki koyacıklarda onların, nevruz güllerini arıyordum. "-Heyyy...na bur'da.- Talihindi o senin. Nâzikçe çıkar, çıkar çıkar, öp onu." <Dudakların, dudakların var ya senin!, öpecektim ikisini de ben, ayrı ayrı, üst üste, sırayla ve dilini,>

-Eksik bir yaşamı korumaya çalışmak nasıl da güç. Uykulara sığınmak, yetmiyor. Düş, diye mırıldanıyorum, Uşu'yu izleyerek, seni gidi kötü gül, seni gidi aylandız çiçeği, kahvenin turuncusu, koparılmaya hiç gelmeyen asi, gizli nevruz çiçeği, gizlenen nevruz gülü seni. "-Peki o zaman -Peki, o zaman?- Anne; her şey anne miydi? - Değil ki. Soğan kabuklarıyla, soğan kabuklarının verdiği güzelim renkle boyanacak. - Giysiler! Donlar - Ve sözler. - Ve sözler..." <Doğrudur, kahverengiydi, ve boyancak bir kahverengi, ama turuncu ışıklı,>

-Çamaşırlar, şeker çuvallarından kesilip biçilmiş. Don böyle. Hiç bir şeyi feda edemeyiz, heba edemeyiz. Şişe çekiyor sırtıma birisi: Pamuk topaklarını ispirtoya sokuyor, yakıyor, puuuuft, kabarıyor derim. Babamın omuzları, titriyor, kalıyor. Rüzgâr kalıyordu. <Poyraz da çok mu çok eskiydi, lodos da, uykular da [rüyayı, düşü falan ko bir yana allasen], eski miydi?>

-Çarşaf, ben uykuya yaklaştıkça bana yaklaşıyordu. Ilgısı lekecikler, bacaklarıma değiyor, omuzlarıma değiyor, kasıklarıma değiyor, değdiği her yerimi yeniden türetiyor. "Uykularımda yoksun anne. - Düşlerini hep unutursun. - Düşlerimde yoksun. - Bunu baban bilir." Küllerim ağır ağır düşüyor -idi- göğüslerime. <Idi [değerini nasıl bilebilirdim], idi,>

-Hollim, nedense bir babaydı. Kadın giysileriyle, kadın davranışıyla bir baba. Korkutuyor, gündüzleri karartıyor, gecesiz kılıyordu çocuğu<nu,>. Ben, çocuk olmaya çabalaya çabalaya bıkıyordum günlerden. O bıkmıyor <du,>

-Hollim, kapıda. Hoooaaaa! Pencere, çok yakın. Sakalar, isketeler, kanaryalar, bülbüller hatta, çok yakın. Bakıyordum, dut

ağacının diri dallarında. Uşu, uyukluyor. Hollim'i kendi şaşkın uykularımla kandırıyordum. Gidiyordu. Gölgeme bakıyordum, iyi, yalnız. <Sonra, "iyi" mi?, yalnız mı?, ah ve ahhhh yalnız mıdır?> Kalkıyordum.

Hiç bir düşe fırsat vermeden

<düşlerini yanıltıyordun, unutma, defterine de yaz,>

Kalkıp pencereden bahçeye atlıyordum. Kendim bulamaz mıydım kendimi? Bahçedeydi besbelli, bahçenin kim bilir hangi köşesindeydi? <Belki de kırılmış bacaklarında, görünen [kan, kan idi] kemiğinde,>

-"-Sanırım yetmiş yaşında bu karadut - Boyuyor her şeyimizi."

-"- Tutun çarşafı güzelce, çıkıp silkelicem karadutu. -Hadi,"

-Yepyeni, bembeyaz bir çarşafı -annem şaşırmıştı iyce- karadutun gölgesine açtık. Babam, kalın bacağıyla vuruyordu dallara. Dutlar düşüdüşüveriyordu. "-Bunun lekeleri geçmez, bilir misin? -Geçmesin de." <İdi,>

-Uşu, karadutun dibindeki babama koşmuş, telaşla kokluyordu. Dönüp bize bakıyor <kulakları bıyıkları burnu [burnu,] telaşlı,>, bana bakıyor, koklayıp duruyordu. Bunu beklememişti. <Şaşkın burnunu Uşu'nun, beklememiştim, kasılıp kalmıştım taş gibi,>

-Oraya gitmek üç beş adımdı. Yapamıyordum. Kalmıştım ben. Etraf garip, duruk, sarî pembeydi. Komşular da bakıyordu pencerelerden. Şaşkın çocuk, utanmıştım.

-Sıra ılgınların olmuştu <acı, soluk pembe, ıssız kırlarda, acı mı acı soluk pembe, kırlarda,>, kimi günlerin ilkyazda. <Kimi günlerin,> Kimi günlerindi, ilkyazda. <Kimi günlerindir,> İlkyazda, kimi günlerin. <İdi,> Uzandım. Susuyordum. <Böyleydi.> Susdum. <Evet, d.>

Ben idim. Ilgın, orada.

Yaşamın Küçük Sorunları

Ruhların Eşitsizliği

Bir köpek öfkeyle havlamaya başladı. Birdenbire doldu bu ses geceye. Diğerleri, izledi. Otomobil alarmları katıldı köpeklere. Pencereler açıldı, birtakım kadınlar ve adamlar bu dehşet verici gürültüyle neye uğradıklarını şaşırmış, ellerinde uzaktan komuta aygıtları, yüzlerinde iyelik ve korku, ellerinde uzaktan komuta aygıtları, baktılar bakıştılar bağırdılar. Ellerinde çakaralmaz aygıtlar, uzaktan komuta aygıtları. Ve otomobil alarmlarını susturabilen ve ama köpekleri susturamayan uzaktan komuta aygıtları. Kuşku yaratan kişiler mi geçti sokaklardan; yoksa, azgın bir kedi sürüsü mü kendi kuytularından dışarıya uğradı? O kişiler yok mu oldu hemen; kedi boyu, kendi kuytularına (çöp kümeslerine, çöp bidon-larına, ağaç dallarına...) mı kaçtı anında? Anlayamadım. Göğe daldım. Ayın kuytusuna, yıldızların bıçak ucu ışıltılarına, solmaya yüztutmuş bakışlarına; biraz sonra, hangi karanlıkta hangi ışığın olması gerekip de görünmediğini düşünmeye başladım. İçimde bir önseziyle, bir tehlike duygusuyla. Elimde bir aygıt olmalıydı, uzaktan komuta aygıtı, sönenleri ışıtabilmeliydim. Sustum oturdum benim güzel hanımım. Giden yazı düşünmeye koyuldum.

-Hay aksi şeytan!

-Toc toc toc. Bir dost.

-Pack. Ah vuruldum.

-Niye her şeyi bilirim önceden?

-Biraz tevazu göster Ramon.

"Çenenizi şuraya rahatça koyar mısınız? Hah, tamam. Evet, tabii, şimdi, hemen, hem de bir kulunuz olarak sayın hanımım, çenemi istediğiniz yere rahatlıkla yerleştirebilirim ben, bakın, tamam mı?

"Şimdi biraz yoracağız sizi. Bunu söyleyen, genç bir kadın. Ne de genç bir kadın, beyaz bir kadın, yaşamının yarısına dünya kadar yolu olan genç ve kirli beyaz

"bir kadın, bir hanım, hanımım benim, buyurucu efendim. Kendilerinin bir şeyi var, takınılmış, edinilmiş, yeni gelen her hastayla biraz daha sivrilen bir şeyleri var, bir sevecenlikleri, bir anlayışlılık

"gözleri, bu an için yalıtılmış bakışları, ahh, yabancı yabancı seyiriyor, beni sevebilecek misiniz hanımım?

"Ve kadın sol gözüme bir şey takıyor, at gözlüğü gibi bir şey, sakındırak gibi bir şey. Kararıyor."

Bir kedi, uğuldamaya başlıyor. Muuuuueeeeuuuuuooooo! Tekdüze, inatçı, meydan okuyucu. Burnumun ucunda. Başka bir kedinin burnunun ucunda; ama, değmemeye çalışıyor, özenle. Aouuuuuueeeeehouuuuuiiiii! Bak, gücümü topluyorum, paramparça edebilirim seni, yaralanır, öldürürüm belki de seni. Di mi?

Başka kediler, durgun, gergin, ölüp öldürülüp de dondurulmuşcasına, izliyor. Olan olağandır, biten biteğendir. Ben ve hanımım, söndürülmüş ışık altındaki ben ve hanımımızdır. Işığa ve ışıksızlığa hemen uyuveriyoruz.

-Tüh! İngilizler!

-Aldırma Ramon, şimdi haklarız hepsini.

-Bradabouummmm!

-Alçaklar! Toplan var.

-Gece karanlığından yararlanıp kaçabiliriz Ramon.

"Şimdi tam merkeze bakın. Orada yeşil bir nokta var, görüyor musunuz? Görüyorum. Karanlığımızın içinde ne yapacağız?

"Kirpiklerim sönmeye başladı hanımım. Ben bundan korkarım. Sol gözüm yarım ışıkları yakalamaya çabalarken sönüyor hanımım. Ne yapmalıyım?

"Sönsün. Sönmeli zaten. Şimdi sağ gözünüzü denetle-

yeceğiz. Susun. Odağa, yeşil ışığa bakın... Odağın çevresinde fırdolayı, ışınsal noktalar var. Farkında mısınız? Evet...

"farkındayım, nedir onlar öyle? Işığa koşan pervaneler... midir... nedir onlar öyle?

"Gözünüzü merkezden ayırmayın. Amacımı biliyorsunuz, sizi yormadan sonuç almak istiyorum ben...

"Üç çeyrek bir dünya, desenize.

"Bakışlarınızı merkezden hiç ayırmayın ve çevrel noktacıkların ışımalarını izlemeye çabalayın.

"Yüzlerce, binlerce hanımım. Ayrılmayacağım...

"Yanıp sönmeye başlayacak o noktalar. Bazen iyice ışıltılı, bazen sönük, sönükçe, yanıp sönecek onlar. Yanış sönüşleri her algıladığınızda, elinizdeki düğmeye basacaksınız. Üzmeyin beni.

"Olur, bana kıysan daha iyiydi hanımım."

Tık. Bastım. Tık. Bastım. Biz eski bir yarıkürenin canlıları olarak, dedim; biz, uyum içinde yaşayan ama durup dururken kavgaya tırmanıp durup dururken dinip sinen bir bitey ve direyin üyeleri olarak... Tık, görüyoruz, tık, görmüyoruz, tık, yaşıyoruz, tık, ölüyoruz. Hastalıklarımızı araştırır araştırır niçindir bulamazlar, psikosomatiktir derler sonunda. Sizi beceriksiz iblisler sizi! Öykücüler!

-Ach!

-Küçük bir sıyrık, merak etme.

-Delindim, ölücem ben.

-Zıp! Zıp! Zıp!

-Sen de yara aldın Ramon...

Benim çocukluğumu yaşamış olabilir misiniz? Aynı hayvanın yılında doğduysanız, birer çelişkiler yaratığı olarak, aynı hayvanın sonsuza süremli burcunda doğduysanız, birbirinizin ölüm törenine katılamazsınız. Birbirinizi yaralayabilir ve fakat avlayamazsınız. Düşlerinizin bulutları birbiriyle karışır, aydınlığı yarı karanlığa,

karanlığı da yarı aydınlığa dönüştürür. Hangisi hangisinden ışır ya da kararır, bilinmez.

-Tayfalar arasında huzursuzluk var kaptan. Geminin doktoru olarak bu konuyu görüşmek istiyorum. Yoksa mahfolacağız.

-Tayfalar kendi aralarında çok fısıldaşıyorlar kaptan. Sukürenin bu yerinde çok tehlikeli, tam bir felaket. Suyumuz bitmez üzere. Son limonu otuz tayfaya bölüştürdüm.

-Birbirlerini düzmeyi bilirler ama Ramon!

-Kaptan, gerçekleri görmenin zamanı geldi de geçiyor bile.

"Merkez, o yeşil ışık, anlıyorsunuz değil mi? Bilgisayarı yanıltamazsınız. Gözünüzü hiç ayırmadan, merkezden demek istiyorum, yanıp sönmeleri işaretleyin,

"test, test canım bu, seçenekler hep flu,

"flu, basın düğmeye,

"hepsi kaçıyor odaktan, hepsi uzaklaşıyor, içeriye doğru gelen yok, hiç yok madam,

"zorundayız, zorunluysanız ne yapacaksınız, uzun süren bir kortizon tedavisinden geçtiniz mi,

"geçmiyorum, tık, duyumsuyorum, tık, benim,.

"uzun süren, nedir yani uzun süren, altı ayı geçen bir sağaltım sürecinden söz ediyoruz bayım,

"başınızı bu yakınlarda bir yere vurdunuz mu, pack, bana vurdular, evet sayın hanımım, ah, ama travmatik bi durum da yok valla billa,

"tam orada, yeşil odakta bir göz var nedir o,

"benim gözüm işte o, bakışıyoruz kısacası. Basın düğmeye"...

Gözküremi öyle katı duyumsuyorum ki efendim, kucağımda inleyen bir ud var, yıldızlar ve gece ve bunun gibi şeyler, aksatmadan yokluyor beni, şarkı başlamamakta diretiyor, başladığında da beni bir dinleyici olarak çoktan yormuş oluyor. Tık tık tık. [20

nokta geçmiş oluyor gözümün önünden, kaçını görebildim ve tıkladım, bilmiyorum. Köpek ürkeğidir kedi. Zindanıma kapatılırsam ne yaparım bilmiyorum. Boynumun ardında kalan dünya benimmiş, ışık benim karanlığımmış, karanlık da ışığımmış benim, neye yarar? Hepsi beni yanıltmaya kurulduktan sonra, bana ne, neye yarar, neye yarar Ramon?

-Nişan alır gibi kapat bir gözünü.

-Peki beyaz kadın! Bitecek artık değil mi? Bitecek değil mi? Çok yoruldum ben.

-Bitecek Ramon. Az kaldı artık. Bütün kuşlar konacak Ramon. İki dakika direnin hadi.

-Gece başlıyor hanımım. Sonsuz bir gece iniyor başıma. Koskocaman bir şapka giyiyorum sanki.

-Aldırmayın canım, duyun, dokunun, koklayın şimdi.

"Görüyorum efendim,

"Görüyorum,

"Görmezsem öleceğimi biliyorum,

"Kendimi ve kedilerimi görüyorum ve onları görmezsem biteceğimin farkındayım, farkına vardım.

"Bizimkiler şarkı söylüyor: Ne olup bitiyor/ Gör külhani/ Karanlık da senindir/ Gör külhani/..."

Kapatın şimdi öbür gözünüzü. Sağ gözünüzle, 120 yıldızdan 116'sını yakaladınız. Bakalım sol gözünüzle ne yapacaksınız? Tık. Bulunduğum yer mi çevreliyor beni, ben mi kucaklıyorum karanlığı? Bilmiyorum. Bilemiyorum Ramon.

İniyor iniyor iniyorum; seni aramıyor değilim; bir yerlerde bırakıp unuttuğum kendimi de arıyor, özlüyorum... Bittim, Ramon, kabul...

Peki sen aslında gözlerin sayıkladığını biliyor musun?

Taşemen

"Size bir ya da birkaç çöpçü şart.."

-Bunu Bahri Bey söyledi ve çenesini sıvazladı.

Yüzündeki ter miydi, dükkânın olağan buğusu mu? Bilemedim. Her günkü gibi sinekkaydı tıraşlıydı Bahri Bey. Gözlerimin içine içine baktı. Ohh. Deşildiğimi sandım. Benim adıma kaygılar mı duyuyor; yoksa benzerleri pek azalmış olsa da, eski, sıradan, ama işlevi hiç de göz ardı edilmeyecek çapkın yoklamalarından birisi mi bu bakışı? Yanıt bekler. Gözlerinin içine içine baktım ben de; üsteleye üsteleye baktım, baktım; dipte birkaç çöpçü geziniyor, kumu yokluyor ve tozutuyor; bıyıkları birkaç tel, aman ne de meraki. Gözlerimi kapattım. Derinlik. İniyorum, batıyorum, derinlik.

Gerçekten, uzun süredir gerekliydi bana bir çöpçü. Yoksa birkaç çöpçü mü?

-Bunu ben düşündüm.

Evet, düzenin bozulmuştu, temizliğe yetişemiyordun, bunu sen düşündün.

"Diyelim, bir Corydoras Paleatus, ya da birkaç. Ne buyrulur?"

-Bahri Bey'in sorusudur.

Ah, bıyıklar! İnsanların, kedilerin, balıkların, köpeklerin bıyıkları! Madam Iskui'nin bıyıkları. Babamın filan. Ya bütün çöpçülerin bıyıklı olması zorunlu mudur? Gerdan süpürgesi, yal ve mancaya dokunaç, yem araştırmaları. Dip araştırmaları, dip. Derinlip. - Kuruntular benimdir.

Dereler, dereler mırıltısı. Hele derelerin denize, gölü de

unutma gölleri hiç unutma, derelerin koca sulara ulaştığı kıyılar. Kumdünyanın coşkun sesi, biliyor musunuz, bütün canlılarda bir kuytuya çekilme telaşı vardır üreyecekken. Becerebilirse. Dereden koca suya gidenlerden çok, koca sudan derelere giderler, ölümü göze alarak. Giderler.

- Bunları Bahriye Bey diyor.

Ve ben de, kumdünyanın coşkun sesi, ölcem gibi, kumdünyaların coşkun sesi.

- Dereler mıntıtısı, benim.

Esnafın kendisine özgü bir düşünce yapısı olduğu doğru mudur? Hani din, söylence, falancadan oluşan, parlak mı parlak sanılan, hep öyle sanılan, bıkılmamış bir geçmiş karşısında geleceğin türeyip titreyip durmasından duyulan korkularla yüklü...

-Bir kitapta okudum. Yani perestroika ile postmodernizmin hiç de mi ilişkisi yok, sinirleniyorum yani. Ulan kız, sen ne moderen olabildin ki postmoderen olucan! Daha bi çükün yok.

Çöpçü.

-Böyle dedim.

Çöpçü?

Bahri Bey, babam Bahrî diyordu, bey, neye bakıyordu? Bir şeye. Bana mı? Korkularına mı? Beni elde etse, bana bir çöpçü satarak diyelim, güven mi duyacaktı? Bir günlüğüne olsa da. İyi, iyi babacığım, peki bu adam iyice şişmanlarsa, filbahri mi olacak? Hah hah! Vücudumun üzerinde ağır ağır, filbahri, filbahar, düğünçiçeğigillerden. Fil isteniyor.

- İstek kimindi?

Hiç şaşmaz; kitapları doğrulamamak için yaşayanlardanım ben. Onları doğrulamak için, okurum, o kadar. Hah hah! Efendim, akvaryumda, Fransızlar ki lakvağyon derler, akvaryumda ışık gereğinden çok olursa, akvaryumu güneş gören bir yere, şimdik, güneşin akvaryumu gördüğü bir yere koyarsan, yeşil yosun, alg yaa, aşırı üretir, tel tel, lif lif boğar yaşamı; ağlarına düşürür ve ağlatır.

Ha? Karşıtı da başka bir bela... Işık yetersiz olursa, hani zindan karanlığındadır akvaryum mesela, o zaman, kahverengi yosun basar her yanı. Nı.

-Bahri Beyin basılmamış Akvaryum Kılavuzu'ndan not.

İyi öyleyse, iyi ama ben, ben, ya yeşil suyosunu, ya kahverengi suyosunu üretmeye başlarım. Bir süre inat canım.

-Düşünmüştüm.

"Nasıl bir çocukluktu sizinkisi?"

-Doktor bey konuşur.

"Ananınki gibi!"

Niye kendi adıyla girmez konuya doktor bey? Ler.

Bahri Bey, Bahrî bir biçimde haklı, çöpçü kesin zorunluk artık, sanki kesin olmayan zorunluk varmış gibi, öyle. Yaşam tükenmek üzere. Kılıçkuyrukların yarısı öldü; bütün erkekler, yosunlara kılıçlarından yakalanarak öldü. Pıt. Pıt. Pıt. P. Son kımıltı, pımıltı. Kimi kılıçkuyruklar da, ben evde yokken sıçramış sudan, dışarıda, kurumuş, kuruyup ölmüş. Kupkurumuş. Ahh, pıt pıt, p.

Dişilerden birisi, anusunun hemen yanında bir gonopodium büyütmeye başladı. Hah ha. Çıkmaz yoldu onunkisi ya, çükü de büyüyordu. Hızla erkekleşiyordu dişi kılıç. Kuyruğu kılıçlaşıyordu. Yosun liflerine de takılıyor takılmasına, üsteliyor, devinemiyor, sıçrasa kuruyacaktır, ölümle yüz yüze duruyor, bakışıyorlar birkaç gün. Ve katılaşıyor.

Ka

tı

la

şı

yorrr.

Bahri Bey'cim, katılaşıyorrrr bunlarrrrr. Renkleri solup dönüyorrrr. Oturup ağlıyorrrrrum. Tamam, çöpçü almam bir

zorrrrunluk. Corydoras Paleatus olmasın ama. Çok çelebiymiş o. Başka balıklarrrrrım döverrrr onu. Yeşil su yosunları ağlaya ağlaya avlarrrrr onu. Kahverengi suyosunları yakalayıp hırpalarrrr, mumyalarrrr onu. Onları. Tahnit ederrrr. Bir taşemen almalıyım ben. Ne derderderdersiniz? Bir taşemenemenemenemen. - Bunları söyledim mi Bahri Bey'e?

"Nasıl bir çocukluktu sizinkisi?"

-Hekim bey yineledi. Hâkim bey.

Annesi de arkasında duruyordu, farkında değil.

Ayyaş ve başat bir baba. Kırgın ve ezik bir anne. Anneciğim. Sürekli kavga. Komşular gelip gelip ikisini ayırmalıymış. Komşularla da atışmalar, çatışmalar filan, içip içip kusup kusup susup susup yatışmalar. Dayak. Dayak. Pat küt. Hıçkırıkların ve çığlıkların geceleri. Gecelerim. Kahverengi suyosunları. Homurtular. İnlemeler. Düzüşme bağırtıları. Sabaha, mutluluklar. Günaydın şekerim. Ne? Tünaydın!

- Demeliydim.

Niçin? Peki niçin? Anlaşılamıyor: Mu anlaşılamıyor. Mu? Anlaşılabiliyor. Mi? Beni büyütüyorlar. Ben erkek olmalıymışmışım. Bana pantolon giydirmelermiş. Saçlarımı kısa kısa kestirmelermiş. Bana küfür müfür ettirmelermiş. Beni sünnet de ettirirmeler miymiş?! Oramda, mahçup bir çük olduğunu görmedim mi, onunla oynuyorum. Ayy, gonopodiumcuğum, ben, canlıdoğuranlar familyasından Ülfet.

-Kitap çızıktırıyor bunu: İşte tam eşcinsel olacak çocuk.

Babam, hemcinsel diye düzeltiyor.

-Doktor beyin yayınlanmamış Cinsellik Ders Notları. Dr.

Kitap öyle yazsın yazmasın, ben hemcinsel olayım. Adımı Ülfet koyarken, ah bu ne külfet, hamamcıları, natır karıları, hamamanalarını, eski iskerletleri mi düşündünüz muhterem sayın peder baba beybaba bay? Ya dellaklar? Kıllı rütubet adamları? Ha? Baba, baba, nereye gidiyorsunuz? Beni neden bırakıyorsunuz?

-Ölüye yaptığım şakadır.

Doktor baba: "Şiddetle karşıyım şu eşcinsel lafına, yani lafzına, bunun Türkçesi hemcinseldir kardeşim. Aaaa! Eşcinsel yanlış yalnış yannış birrader. Heteroseksüel için ne kullanacaksınız bakalım!? Ona da karşıtcinsel diyor bazıları. Hödüklerrr!

Heteroseksüelin karşılığı diğercinsel'dir kardeşçiğim birader. Hemcins demiyor musun? Atan anan diğerkâm demiyor muydu? Bıktırdınız yani!"

-Kendisiyle konuşmaktadır.

Demek, sevici olacak çocukmuşum. Neyi ve kimi sevici olacaktım? Kendimi sevici bilem olamıyordum.

-Kıt kanaat, benim fısıltım.

Bahri Bey'in dükkânı yoğun nemli. Doktor beyin dükkânı müthiş tozlu. İkisi birleşse n'olur? Şapır şupur ya da harttadanak birleşse filan.

-Ay yayy, hemcinsel mi, diğercinsel mi derim tabii. Ola da bilir.

Sonunda, taşemeni alıp getirmişim eve. Naylon torbasında taşemen, suya torbasıyla birlikte atılan taşemen. Akvaryum suyuyla torbadaki su eş sıcaklığa -ah, ah, hemsıcaklık- ulaşınca, akvaryuma saldığım taşemen.

-Telaşla bir yüzdü yüzdü, cama yapıştı. Cam taş mıdır emen?

Öncesi var. Taşemenciğimi sarmışım sarmalamışım eve götürüyorum, bir adam beni izliyordu. Dönüp bakıyorum. Gözlerini kaçırıyor. Kim taktı peşime sizi? Adam, bravo doğrusu, İskui, İskui Bey, tam bir bileşim yani, toz ve nemin çiftleşmesinden doğmuş gibi. Omuzları paf puf toz, yüzü terli mi terli; özellikle alnından, bıyığımtırak kaşlarından, zabıta palası bıyıklarından, eteğindeki kasık sakallarından şakır şakır ter akıyor idi. Pencereden baktım, yo başka yerden bakacaktın, evin önünde dolaşıp duruyor. Istırap içinde bakıp duruyor pencereme. Hadi gül at. Sonra, zile yaklaşıyor, basacak basacak basmıyor elini uzatıp uzatıp çekiyor adam. Yazgı, bir bileşim değil midir?

-Onu, yazgıyı, eve alıyorum derin gülleriyle, girsin.

Nasıl da korkmuştum doktor amcacım. Adam beni okşaya okşaya korkularımı gidermişti. Beni niçin özlediğini, lapsus lapsus, izlediğini söylemedi. Söyletemedim. Ben de onu niçin eve aldığımı, hani Niçinev, "Zavallılar" romanındaki bir kahraman, Nikita, Nikotriça, Nikkiy, Nikolay, niçin kahraman olsun canım, hiç de cesur değil, onu neden eve aldığımı belirtmedim efendim. Birbirimize hiç bir şey söylemeden yattık. Öpüştük, emiştik, seviştik, düzüştük.

-Onun kocası olmuştum, ağlıyordu. Şar şar.

-Cins bir adam, canım.

"Ülfet, Ülfet Hanım, seni çok sevdi canım, seni hep izlerler mi? Düşlerinizde filan, ha, hep böyle şeyler oluyor mu? Ülfet'çim babacım neredesin?"

-Bunu doktor bey hep soruyordu.

Toz toz toz. Dr. bey.

Nem nem nem. Br. Bey.

"Nasıl gidiyor? Taşemeniniz ile aranız nasıldır?"

-Ben Deli İbrahim miyim? diyorum. Ben tebaamdan memnun olmalıyım, evet ve amma, aslında tebaam benden memnun olmalı, di mi, değil midir, temenemnüm?

-Adam, ah, ne güzel güzel de yemekler yapıyor.

-Eve yerleştik artık. Akvaryumu temizliyor.

-Edim, şimdi yalnızca edim!

-Ortalığı topluyor, tozları da alıyor, aman çamaşırlar yıkamış da.

-Oramı buramı sürekli emip ısırıyor. Morartıyor.

-Bütün insanlarda ortak olan o delikten hoşlanıyor. Pis. Mi?

-Bana kılıçlarıyla kılıç kuyruklarıyla kuyruk saplanıyor.

Bilmediğim evlerin zilleri sürekli çalınıyor. Evlerin sahipleri

evlerinin içinde sürekli çırpınıyor. Taşemen yosun yiye yiye şişmanladı. Baktım, seni piç tosun seni, diarrhea olmuştu. Babam, amel oldun sen, dedi; nedir, eylem, edim. Annem, sıçınk mısın, sıçarak mısın, sıçırgan mısın nesin sen be kedi! diye bağırdı. İshal mishal, ötürük mötürük, pisin tekiyim ben. Ki değilim. Değil olanlardan birisiyim ben.

Benden öğüt: Akvaryuma deniz kumu koymayın, sakın; deniz minaresi, şeytan minaresi, minare şeytanı filan, koymayın, emi. Bunlarda olağanüstü kireç vardır; kireçler vardır ve bu da suyu mahvüperişan, sefilüperişanüsergerdan eder. Önce bütün balıklarınız, o adam da arasında, adamlar, sonra son gelentaşemen

-Son-

-gelenta-

-şemen-

-de...-

Songe-len-ta-

şe-men... ölür gider.

-Kılavuz, artık yayınlanmalı.

Beni izleyen her şey, her şer, evet nemin nemi, evet tozun tozu, beni izleyen her yaratık ki biz yarattık, evet balık, evet adam, bi kadın da, beni izleyen her hayalet, evet gaddar ve menhus babam, yess, evet ezik ve dövülgün annem, evet şusu busuyla bütün yazgımın hiç de şaşılmayacak bileşimi, birdenbire niçin yok oldu? Niçinev, söyle bana.

-Köşeye sıkıştım. Şimdi, edim, yalnızca edim!

Kireç beyle kalakaldım. Niçinev, anlatır mısın?

"Hasantek" Öyküsünün Kökeni

I

"Hasantek" diye adlandırılan, halk içinde de ağızdan ağıza kulaktan kulağa yayılan "Hasan Tek" öyküsünün, bu öyküden kaynaklanan nice türkünün ve şarkının <niçin böyle belirlemeli ki, hikâyeler türkülerden şarkılardan da çıkmamış mı, hem de nice,>, eski zamanların bir mecnununa uyku-düş aralığında gösterilip dinletildiği, üst üste kırk üç sabah unutulduktan sonra da, ilk cümlesi ile eksik güdük notalarının eh şöyle böyle saptandığı anlatılmaktadır. Sözlerle seslerin hayli savruk derlendiği mecmuada, acemice çizilmiş birkaç desen de vardır. -Yedi adet.- Bunlardan birincisinde, Hasan Tek olduğunu sandığımız kişi, kendisinden yaşça büyük adamlarla bir içki meclisindedir.

Kendisi, yalnızdır.

Odanın yarı aralık kapısında, bir kadının <bir kızın?> gölgesi seçiliyor. Kadın <kız?> odaya giriyor mu, odadan çıkıyor mu, belirsiz. <dir,>

Resimlerden sonuncusu, eğri büğrü, esrik, süzük gözlü, çarpık gülüşlü bir gencin resmidir. Müzeyyen bir duvarın önündedir yüz. Duvarın desenlerinde de, gülümseyen yaratıklar sezilir. <Miştir,> Bir "olan oldu" suretidir bu.

II

"Yürüyerek kente geldin. Hoş da geldin Hasan Tek."

*

Yuruyarakh khanta galdıng. Hosh dha galdıng Khassan Taykh.

Yürü yürük! Yürü yörük! Yürü.
Yiriyiriyk kyinti gyildiyn. Hyis di gyildiyn Hessiyn Tiyk.
Yörü yürük, yörü!
Durma yayanlar şahı, yakalarlar. Durma yürü yörük!

*

Yü-rü-ye-rek ken-te gel-din
Hoş da gel-din Ha-san Tek
Ri-ya-sız-lar mec-li-si-ne
Ne hoş gel-din Ha-san Tek

Ça-nk-la-nn tay-la-nn-dı
Hoş da gel-din Ha-san Tek
A-yak-la-nn at-la-nn-dı
Ne hoş gel-din Ha-san Tek

Dök-tü-ğün mey ne gü-zel şey
Ey gü-zel-ler gü-ze-li bey
Dök-tür bre sâ-kî yâ hey
Sen hoş-gel-din Ha-san Tek

Üç a-dım-la ne hoş e-dâ
Yü-rek tu-tuş-tu-ran se-dâ
Bir bû-sey-le ol-maz ve-dâ
Sa-bah bi-zim-dir Ha-san Tek

(Sonraki dörtlükler okurları ilgilendirmeyen, ayrıca da günümüz ahlâkına sığmayan dizeler içerdiğinden, buraya alınmamıştır.) <Dır,>

III

Genç adamın, ne genç adamı, yeniyetme Hasan Tek'in, üvey ana zulmünden kaçarak binlerce kilometre yürüyüp

-yürüyüp,

ha bre yürüyüp,

açlıktan ayak sürüyüp,

ama yürüyüp de yürüyüp,

dey haa, seğirtmekten usanmadan,

utanmadan yalın salın yürüyüp-

kente, İstanbul'a geldiği, önce söylendi; söylenenler öyle etkili olup öyle yayılmıştı ki, şarkıların türkülerin bunu yansıtmaması düşünülmezdi. İşte onlar, eski zamanlar. Eski zamanlarda hep böyle olurduymuş olurmuştur.

Her şarkı, her türkü, bir gazete haberidir.

Eski zamanlarda, bir haberle yüz yıl yaşardınız.

İş, öykü şarkı türküyle de kalmazdı... Çizerlerdi de gül yüzünüzü, orada burada.

Dönemin ünlü nakkaşlarından birisi, hani, işi gücü de karşı koyamadığı isteği de "bütün dünyayı boyamak" olan, ama bu isteğini başka nakkaşlara göre daha geniş olmakla birlikte, öz emeline göre sürekli dar alanlarda gerçekleştiren Bekrî el Leyl <takma ad olduğu nasıl da belli!>, yalnızca o ilk cümlenin

-Yürüyerek kente geldin-

bile yeterince esin verici bir başlangıç olduğunu belirterek Zile'de (Zeyrek'te de olabilir) bir konağı duvarları tavanlarıyla hep aynı öyküye

-öyküyle-

boyamıştı: Zile'ye (Zeyrek'e) yürüyerek gelmekte olan Hasan Tek'in nasıl hoşgeldiğini anlatan öykü, mavilerin yeşillerin delice yayıldığı bir yüzey üzerinde yolcunun çarığından mı ayak tabanından mı kazındığı belli olmadığı öne sürülen çamur

kahverengisi, adamın Zile'ye ulaştığı güz mevsiminin özel tirşe-turunç göğünün mavisi, o sırada dökülen çınar yapraklarının tombul bir kadın elini anımsatan çizgileri, bir de, her görüntüde yinelenen "kumsalsız bir masal" sözcükleriyle bezeliydi. (Kumsala sonra varacağız.) Dünyanın garip marip birçok dilini, o dillerin harfini hurufunu bilen Nakkaş, "kumsalsız bir masal" <orada, sonra,> sözcüklerini hem eski harflerle, hem yeni harflerle, hem de her tür harf ailesinin çeşitlemeleriyle, örneğin ... ve ..... ile yineliyor; resmi izleyenlerde sözün bıkkınlık yaratmamasını, sözün yaşamda türediği yerden biraz gizlenmesiyle ilgili eski yasakların gereğini azıcık sağlamak için, kendisi de bir daha hiç kullanılmayacak dil için (diller için) elifba alfabe abece dizgeleri yaratıyordu.

Öte yandan, ana <ara,> cümlenin (eleştiriciler daha sonra hep "kara cümle" diyecektir) düzenleyimini de çeşitlendiriyor; "kente yürüyerek geldin, Hasan Tek, hoşgeldin," gibi, "geldin kente yürüyerek, hoşgeldin Tek Hasan," gibi çeşitlemelere girişiyor, bunları renklerin biçimlerin lekelerin beneklerin altına elden geldiğince gizleyip ilgiyi bir tür bilmece bildirmece yöntemiyle ayakta tutmaya çabalıyordu sürekli. Sözün kısası, Hasan Tek'in dünyamızdaki izleri, böyle az, böyle çok, böyle yalın, böyle karmaşıktı. İlle, ölüm gelmiş, onun gülüşlü yüzünü bir resme hapsetmişti.

Öyküsü öyleydi çünkü; gül yüzü, resmi öyleydi; gülü de yüzü de öyle;

öyküyü de artık kimse değiştiremeyecek, yerli yersiz birtakım yorumlarla zenginleştirmeye, yoksullaştırmaya kalkışamayacaktı. Sanatçı, zenaatkâr kuruntusu...

Kuruntu, kuruntu, kuruntu,

ama bu kuruntular olmasa bırakın sanat ile zenaati, sanatçı ile zenaatkâr olur muydu?

Fırça mırça, kalem malem, boya moya...

Olunur muydu?

Ben kendim örneğin meselası, bir yazar olmaya alışamamışımdır ama öyleyimdir de. Doğrusu, Hasan Tek'in öyküsünü yazıyor olmaktansa, okuyor olmayı tercih ederdim. Ne demeli, kin duygusunu betimleme çabalarımı bir yana koyup da Kindarın Öyküsü'nü okumak az neşeli midir? Çocukluğumdan beri orda burda duyup duyup aslını asla öğrenemediğim Dülger ile Sergerde <Dilber, Dilber!> öyküsünü bulduğumda, bu melun yazarlığımdan vazgeçeceğimi de şimdi belirtmek istiyorum. Evet, belirtmek istiyorum, söz veriyorum.

Hasan Tek, Hasan Tek diye birisinin gerçekten ve de hakikaten hiç olmadığı, olmayacağı, olamayacağı bir dünyada yaşamıştı. Türküleri bile yokken, Hasan Tek nasıl olsundu ki... ama, o başarmıştı.

II

.....uzun kumsalda.....

.....denizi ilk gördüğü.....

.....çok uzun bir kumsalda.....

.....yeni bir Hasan'a doğru yürümüştü.....

.....büyük.....

Takrir-i Sükûn

Bizzat lalası ırzına geçmişti.

Yaşamı boyunca karşılaştığı en korkunç anlar, eylemin sessizlikle o aşağılık işbirliğine giriştiği anlardı. Sıkıcı ya da keyifli bir konuşmanın susku dolu aralıkları olmakla, çığlık atıp atıp hiç bir yankı almamakla ya da, en uygarca bir tartışmanın içindeymiş gibi görünüp ölene dek dışında kalmakla sarılıyor sarmalanıyordu ruhu. En ürkütücü an o: Sözcüklerin sessizliğiyle karşılaşmak. Şimdi, bozkır renginin sonsuzluğu, ölü otların çizdiği sınırsız resim, içinde yitip gidedurduğu bir başka sessizlikti. Tren gürültüsü, kendisine özgü bir duymazlık, bir sağırlık yaratıyordu; peki yanı başında fısıltıyla konuşan Sâhir Lâlizade'yi niçin böylesine korkunç tınılarla algılıyor? Ve neden, duyduğu halde hiç bir şey anlamıyor.

Matarasından bir yudum konyak içti.

Anladı ki, bozkırın kavrayıp kavrayıp yuttuğu tek şey, o şaşkın, ani çocuklaşmış bakışları değil.

*

Dev kayaların arasından geçiyorlardı. Yukarıda, sararmış bir gökyüzü vardı. Trenin ağır dumanı, pencereleri sımsıkı kapasan da kompartmana doluyordu. Hele tünellerde, Sâhir Bey'in dudaklarında, füme, füme sözcüklerini okuyordu. Füme, füme. Karanlığın içinde ölü gözü batarya ışıkları. Yanlarındaki iki taharri memuru, tünellere girildiğinde irkiliyor, geriliyor, büyük bir acı çekercesine somurtuyorlardı. Bir solukla ışıyan sigaranın ucundan hepsinin kederi izleniyordu. Memurlar, günün donuk aydınlığına çıkılınca hemen gevşiyor, tutuklulara aptal aptal gülümsüyorlardı.

Vedîî Ökemen, varılan her istasyonda aynı yazıyı okuyordu: Akıbet. Gittikçe büyüyordu bu yazı. Belliydi, yazgıların o bilinmez

hattatı, bu yolcuların menzillerini kim bilir kaç yıldır dolaşıyor; istasyon alınlıklarını her dakika yeniden boyuyordu. AKIBET. Öç gibi. Duyduğu, bildiği kentlerin dışında, ilk kez karşılaştığı kasabalar, köyler, adlarını gizliyordu Vedîî Ökemen'den. Oturduğu yerde çakılıydı bir süredir. Şöyle bir doğrulup da nedir neresidir görmek bile istemiyordu.

•

"Artık içmesen daha iyi. Yıllarla anladığım bir şey, konyak gırtlağımı yakıp gideceğine, genzimde birikiyor sanki."

Sâhir Bey'e kızdı. Trenin korkunç dumanı yetmez gibi, iki memurla sigara üstüne sigara içiyorlardı. İçerisi, tekkeydi tekke.

Bileklerine baktı.

•

Tıraş bıçağının çizgileri, mutsuz birkaç dize gibi kalmıştı bileğinde.

"Kelepçe takmasınlar sakın!" diye korkmuştu. Amcası Re'fet Kösebay araya girmiş, ekâbir tanıdıklarıyla görüşmüş, bu zorunlu geziye karşı konulmasının imkânsız olduğu bir kez daha anlaşılmıştı. Ancak, tutuklulara iyi davranılacağına inanıyorlardı. Tren Haydarpaşa'da yola hazırlanırken, akrabadan esnaftan tanışlardan neredeyse kırk elli kişi gelmişti. Garip bir yolculamaydı; diğer tutuklular, Vedîî'ye suçlayıcı gözlerle bakıyordu; "muhallebi çocuğu"...

"Kelepçe takmazlar İnşallah!"

Boynuna geçirilmiş yazgıdan daha ağır ne takılabilirdi ki bileklerine.

•

Amcası ile aralarındaki tek anlaşmazlık, soyadlarındaki fark olsaydı keşke. Usu kayıyordu, karlara basıp gizli bir dere yatağına düşercesine, kayıyor, kendi varlığını bile şöyle somut biçimde algılayamıyordu. Ne öncedir, ne sonra; ne ilktir, ne son... Kan, kuruyordu ve unutuluyordu.

Aile bölünmüş, Re'fet Amca Kösebay, bin bir türlü baskıyla ve oyunla, Erenköy'deki konağa el koymuş, neredeyse ortalarda kalacak Vedîî Bey'e de Osmanbey'deki apartmandan bir daire düşmüştü. Ne yapsın, sineye çekmişti. Bahçesiz yaşamaya tam alışacakken..

*

Bir bayram günü Erenköy'e gitmiş, Re'fet Amcanın elini öpmüş, barışmışlardı. Nobran adam, Vedîî'yi bağışlar havalardaydı. Oysa... Oysa, büyük efendinin sağlığında bu amca, bu Claudius müsveddesi, birlik olup da kral zehirleyecekleri bir kraliçe bulamamıştı.

"Çanakkale sırasında mülâzım-ı sânî idim. Dersaadet inzibatında. Gençleri toplayıp toparlayıp cepheye yolluyordum. Bir gün geciksem n'olur, birkaç gün, diyordu hepsi ve meyhaneler kerhaneler onlarla dolup taşıyordu. Kollarından tutup tutup, ha, biliyor musun oğlum, onların ölüleriyle yaşıyorum hâlâ. Alıp alıp, ha, öfff, çak hadi bir daha!"

Konyaktan bir yudum daha alıp uykuyu düşündü. Yirmi saate yakındır yoldaydı. Sabaha doğru.

Gâvurun buralara niçin "sabah ülkesi" dediğini düşün taşın. "Anadolu, babadolu diye bir şey yok, Anatole, Grekçe 'güneşin geldiği yer' demektir," diyerekten yazı yazmamalıydın.

*

"Çocukları, hani ben ağlaya ağlaya toplayıp toparlayıp, ühh, içim yana yana, cepheye hani... çak bir daha."

*

Bayram ilkyaza rastlamıştı. Vedîî, gür papatya kümelerinin içinden geçti. Konağın girişinde, eskiden hep buhar tüten mutfak ile "sıcak" bölümü, şimdi metruktu. İnsanlar, bir iki kat inip çıkacak, hop, inip çıkacak, çıkıp inecek coşkuyu ve bu küçücük yaşama hırsını yitirmişlerdi. Hamamın bitişiğindeki memşâ, Lala'nın mekânı olmuştu. Taş zemine eski püskü halılar serilmiş, Lala da leşi andıran bir döşek üzerine adeta fırlatılıp atılmıştı.

Nemle çürümüş halı kokuyordu. Bu kokunun karanlığında, kendi derinliklerine gömülmekten dehşet duyan iki göz, küçücük iki göz. Trenin rüzgârıyla sönmeye yüz tutan iki mum. Söyleyip durmanın yorgunluğu içinde iki sigara ucu. *Füme* bir *akıbet*.

*

Olan olmuş, biten bitmişti. Re'fet Amcaya bakılırsa, Vedîî o yazıyı yazmamalıydı. Ülke, sonu gelmez geçiş dönemlerinden birisindeydi ve birtakım özgürlüklerin, bize özgü birtakım önlemlerle askıya alınması çok olağandı. Gazeteler, paylaşmayı bir türlü bilemedikleri otoritelerine -böyle bir şey olabilir miydi?- sarıldıkça, elde kalan her şey tehlikeye giriyordu.

Çürümüş halı kokuyordu.

*

Temr-i hindî içtiler. Vedîî, öğle yemeğine kalmadı. Üsteldiler, "yarınki yazımı yetiştirmem gerek," diyip yürüdü. Konaktan çıkıyordu ki, o ağır kokuyu duydu. Yaklaştı. Memşâya girdi. Koku, mumyaladı sanki Vedîî'nin gövdesini. Sardı. O an, Lala'yı gördü ve kedi büyüklüğünde bir cardon bacaklarının arasından kaçıp gitti.

Tekmelemek istedi, başaramadı.

Lala, halı çürüntüleri içinde kıpırdandı. Bir şeyler söylemek istedi.

Koku, arttı arttı. Vedîî'nin bacağı havada kaldı. Çok ağırdı. Bacağını ömrü boyunca böyle duyumsayacaktı.

*

Tren, gittiği yer bir yana, tren, haksız bir sürgünün ta kendisiydi.

Matarasını salladı, yudum değil damla kalmamış. Kalmamıştı.

Meksefe

Işık. Bunu onarmalıydım. Ölü gözü biraz. Titreşiyor da. Yol dönüp dolaştıkça ürküyorum. Karanlık koyulaşıyor. Benim karanlığım da değil.

(Onarılmış ışık niye ağrı duyuyorum boynumda

(geçmişin sesleri ve sevgiye beceriksizce sarılmaya çabalanmış buyruklar ve aldanış ve Meksefe

(işe gitmeliyim üzgünüm ama hastasın niye hastasın niye satıyorsun boynunu niçin beni yanıltıyor adımların niçin

(boynumu istiyorlar verecek başka karşılığım yok.)

Herkesin mahalleyi boşaltacağı söyleniyor. Kesin. Çocuğun birisi, kirloş, cingöz, soluk soluğa. Koşarak geldi. Ustası yollamış. Abi bunun yenisi kaç paraymış, bu onarılır mıymış? diye sordu. Parçayı aldım. Çocuğun bakışlarındaki soru sönmüştü birden. Çocuk olmuştu birden.

(Yenisi yüz bin lira'filan

(bu onarılacak durumda değil çürümüş paslanmış dökülmüş

(her arabada yoktur ki bundan

(ve benimle matrak mı geçiyorsun bunu getirerek

(Meksefe?)

Usta. Başını kaşıyordu. Kötüydü. Beni dövdü. Utanıyordum. Ağlayamadım. Akşam dar oldu. O sıralar buralarda elektrik direkleri de yoktu. Bir değnek bulurdun, ışığın o olurdu. Aç kalınca kurt bile inermişmiş buralara. Annem beni beklerken korkardı. Anneme sövdü o. Bildiğim bütün küfürleri söylüyorum. Hemen

de bitti. Başka küfürler buluyordum. Buldukça gülüyordum.

(Hah hah ha hoh hoh ho makara çektin bir süre de

(ellerini yıkıyordun mır mır bi şeyler diyerek

(dualar mı ediyordun

(donunda lekeler gördüm

(seni yıkarken iyce bakıcam

(bi dişim sallanıyo dedin baban çevirip çıkardı dişi

(baba gelirken hüsnüyusuflar toplamış nerden.)

Komşular geldi. Serap geldi. Mavili kırmızılı bi entari giymişti. Cümbüş çaldılar. Serap oynadı. Sen de oyna. Olmaz. Komşu adam, değişik bi adı vardı. Ne. Benim de oynamamı istedi. Oynamam. Serap elimi tutup çekti. Babam. İstemiyosa bırakın. Cümbüş ne çalıyo? Çalıyor. Güller sepete dolduruluyor, bülbüller kafese konuluyor. Karpuz sergileri açılıyor. Verem olunuyor. Bal aranıyor. İçine kırk yumurta kırılıyor. Kabuklarıyla. Verem böyle sağaltılıyor muydu, sor.

(Güz acıklı mıdır

(söylemiyorsun anlatmıyorsun konuşmuyorsun homurdanıyorsun

(yarın yine de işe gitçem mi

(evet acıyo yapma

(kimseye söyleme dedim öldürürüm

(kimseye söylemem ölürüm

(sus artık çenelerin titriyor göğüslerin ağrıyor bacakların titriyor gözlerin ıslanıyor saçların savruluyor dudakların hüngürdeyecek.)

Şimdi herkes bilmiyor. Okula kim gitçek? Neden peşimdeler? Neriye saklanicam?

(Boynumdan başka karşılığım da olmuyor.)

Gözyaşları Aktıkça

Bir mir
sıraya gir.

Gircem sıraya gircem. Bozmiycam sırayı bozmiycam.

"Çantalarınızla birbirinize vurmayın. Beslenmelerinizi sallamayın, tokuşturmayın. Önlüklerinizin içine kalın kalın hırkalar giymeyin. Yapmayın. Etmeyin. Eylemeyin. Susun. Ses etmeyin. Oturun."

İlkyazın gelişini nasıl beklerdim. Bir badem çiçeği, n'olur. Bir erik çiçeği. İlk patlayan pembe nokta. Yaprakların öncüsü.

Babaannem balkonda oturmuştu. Bu yıl güneşe ilk çıkışıydı. "Sırtım ısındı, hayret, ne güzel."

Birisi varmış gibi mırıldanıyordu. "Yeğenim kuzularını getirmiş. Benimkilere katacak. Geldiğini anlamamışım. Söyleniyormuşum. Bulut git, güneş gel, yetimler gömleği güneş!

Dedi ki, ne güzel şeyler söylüyorsun sen öyle kız, dedi."

Az az güneş. Babin!

Bugün evde yalnız o. Dersler bir an önce bitse. Eve bir koşu gitsem. Oraya buraya çarpmasa. Bir yerlerini morartmasa.

İki miki
Aysel'in tiki.

"Çiçeklerin bir sırası var, biliyor musun? Papatya, badem,

erik, tezyüreklidir, ivecen. Şeftali kuşkucudur azcık. Hele erguvan, ilkyaz kesinleşmeden asla açmaz."

Ahhh, Aysel Aysel. Belli, yine yemiş patağı. Sağa sola daha demin bir suç işlemiş gibi bakıyordu. Duvarda bir nokta görüyordu. Kalkıp dokunmak için o noktaya, ona dokunmak için çıldırıyordu. Öğretmeni de kızdırıyordu böylece. Aysel nerede bir nokta, bir pürüz, bir lekecik görse, parmağının ucuyla onu yinelemek zorundadır. Kekemecik de yavrum.

Çiçekler, tatlı birer kekeleyiş mi, yine yine yine, birbirinin aynı aynı aynı. "Aman, sen o zekânı derslere sakla. Pis haşarı."

Üç müç
durum güç.

"Git duvarın dibine. Dur tek ayağın üstünde. İçinden bine kadar say." Doksan sekiz, doksan dokuz, doksan domuz. Yüz dümdüz. Yüz bir.

"Ağliycâna ödevini yapaydın. Hışt!"

Aysel, bunda senin ne suçun var?

Babin, Babin! Balkonda. Sırtı ısınmış. Babin, gecikirsem ne yapar?

Herkes gitti. Yedi yüz kırk bir. Hademelere söylemiş midir, bu burda bine kadar saycak diye? Ohhh.

Dört mört
kıçını ört.

Bi daa erkek çocuklara oranı buranı gösterirsen dağlarım maşayla. Kıçını dağlarım, ona göre.

Aysel, geliyolar, hadi çabuk.

"Hey, o gelen Babin! Korkma."

Erik çalalım Aysel.

Siyah dikenler oluyor çakal eriğinde. Kara, sert, çok sivri.

Aysel kanıyor.

Çıksana ağaca. Çıkıyor.

Minicik, orası lekeli bi donu var.

Babin bi taşa çarpıyo. Koşup elini tuttum. Zayıf, damarları şişkin, kemik kemik.

Babin yanağını okşuyor. Cebimden erik çıkartıp verdim. Ağzı yüzü nasıl kamaştı. Gülmeye başladı. Kıkır kıkır güldü uzun süre.

Beş meş
annem gebeş.

Annem ile Babin, fısır fısır konuşurlar. Ebegümecinden söz ederler. Annemin yüzü kaygıdan kararırdı. Babam habire bağırırdı. Aysel, seni seviyorum, çok. Kanıyordun. Korkmuştum. Öptüm. Dudağım,

Annemi aldılar götürdüler. Babin çorba pişirmeye çabalıyordu. Babam eve gelmiyordu. "Şimdi, tuz mu bu?"

Evet, tuz. "Bir tutam."

Akşam oldu mu?

Altı maltı
kimin haltı?

Aysel'in bacağını emdim. Kanı tükürdüm. Öğretmen gördü.

Aysel benim sevgilim. Örtmen.

"Kardeşin sayılır, kardeşin! Terbiyesiz hergele!"

Disiplin Kurulu yerine İnzibat Meclisi diyordu. Ben gülünce gene vurdu. Eli ağırdı. "Müsellesin mesaha-i sathiyyesi, kaidesi ile irtifaının hâsıl-ı zarbının nısfına müsavidir."

Yedi medi
sekiz mekiz
dokuz mokuz
sarı domuz.

Ağlamasam da olurdu bence. Ama tutamıyordum ki gözyaşlarımı. Ilık ılık, kan gibi akıyordu. Yüzümdeki tozla kir üzerinde temiz beyaz izler kalıyor. Yüzümü yıkadım. Kim bilir kaç kez yıkadım yüzümü. Kaç yüz kez!

Aysel de ağlıyordu. Niçin bilmem. Okula biraz kala, birbirimizle hiç konuşmadan, hü hü hüüüü, yan sokağa saptık. Kıyıya doğru koştuk. Bir yarın başına çöktük. Balık akını mı vardı, sayısız tekne çırpıntılarda sallana sallana yer değiştirip duruyordu. Yarın dibinde sarı sarı papatyalar, kan kırmızı gelincikler vardı. Erikler büyüyordu.

Aysel, on mon bu işe son, dedi.

Kâbus Taksitleri

Bir şangırtı duyuldu. Ha? Duyuldu mu? Bilmem, ben duydum. Yukarkindendir. Sakar karı. Ya, bu kadın geçen gün kocasının ardından su döküyordu, hani yolculuktur, şudur budur, adam sırılsıklam oldu. Hah hah haay! Tamam, bırak şimdi. Ne bırakiym canım, herif karıyı zırt pırt dövüyor resmen, burdan bile duyuluyor. Allah Allah! bırak şimdi birader, sıkma canımı, zaten ben...

*

Sıkılıyorum, ölücem can sıkıntısından. Bir bunluktur geliyor, sol omzumdan koluma iniyor, biraz da göğsüme, sol göğsüme, konuşmak bile istemiyorum, nerde kaldı güleyim. Gülesin diye anlatmıyoruz ki bunları, hayat işte, ola ki sen de izliyorsundur da dedik, hani ortak bir konu.

*

Ola ki, ebruli çıkacak, ola ki eflatun, kırmızı, sarı, pembe, pembeli martı beyazı çıkacak. Aşk bir hakikattir, diyor. Akşamsefaları nedir peki? Arsız yazcılar! Bir şangırtı duydum ve duyuyorum, hiç bitmiyor, kadın bardağı çanağı sürekli kırıyor olmalı, atıyor, parçalıyor, sonuncusu paramparça olana kadar dinmeyecek kadın ve ses. Bunlar, atmadığın yerde çıkar arsızlardır, doğrudur, akşamsefası kimse kalmadı da seni mi dinleyecek? Hani, ortak bir konu.

*

Güneş her şeyin kokusunu çıkarıyor. Saman, tahta, kum, ten, kiremit kokuları, duyuyor musun? Mayo kokusu duyuyorum. Tam kurudan biraz öncesi. Mayonun içinde, içinde, içinde. Tüyler, ilerliyor tüyler, birazdan kıl. Kalın, kara, ıslakça. Kokuyor. İp. İpin rüzgârda sallanan kokusunu duyuyorum. İlerdeki ayva ağacının.

*

Koku görülür mü? Şangırtıyı duyuyorum. Kadın aybaşı, kadın aybaşı canım, belli. Kan iniyor. Koyu renkli. Sahipsiz kan. Beni unuttun mu? diye inliyordu. Dükkânların kapanma vaktiydi. Akşamsefaları gösteriye başladı başlayacaktı. Geriniyordu dalcıkları. Hey, adam! Demokrasi yok mu bu memlekette? Otur üzerine otur. Boyalı kardeşim o banklar, otur boyansın kıçın. Demokrasi yok muymuş! Ada sizin malınız mı, aaa, ne bela iş ya! Değil. Otur.

*

Dükkânı kapatıyorum. Hadi çıkın dışarı. Hadi ben de çıkayım dışarıya. Kovayım kendimi de. Hah, tutayım yakamdan kendimi, çıkarayım dışarı. Kovayım canım, daha ne. Gitsene. Haaadeee! Kısa demokrasi! Buralık yani. Gün soğuyor. Göğsüm, göğsümün solu sancıyor. Sırtım terli. Göğsü sancıdı, sırtı terli. Üzgün. Üzülüyorum, bu sıkıntıma abanıyorum iyice. Biliyor, o abartmasa sıkıntıyı, sıkıntı ezecek, yok edecek her şeyi. Tek tük belirmiş tomurcuklar, renklerini belli ediyor akşamın, az az.

*

Aşk bir hakikatmiş, kendi kendisini az az kıran bir şey. Son bir kâbus mu? Kendi kendisini ıslatan bir şey. Yerde dolaşıyor, tozlanıyor, akşamla ıslanıyor, yükseliyor, kuruya kuruya yükseliyor. Uçmaya başlayabiliyor. Gören yok. Yüzünü denize dönenler, toprakta ağaçta neler olup bittiğini nasıl görsün, değil mi? Değil, çünkü bu ortak bir konu olamaz, olmaz. Senin saçmalıklarını dinleye dinleye ben de atlatıcam yani! Git, git, dedim sana kaç kere! Tutunuyorsun kalıyorsun burada, bak, yokuş aşağı kıyı, kimler yok ki.

*

Onlar, yukarıda neler olduğunu bilmiyorlar, bilemezler. Bilmek istemezler. Niçin bilelerdi? Ola ki,

*

Ola ki,

*

Ola ki,

*

kalabalığın içinde bile sonsuz yalnızlığında yürüyen o kadındır da biz bilemiyoruzdur nereye gidiyor ve gidiyor mu hatta gidiyor mu yoksa kaçıyor mudur mesela

*

aşk bir hakikattirmiş peh bir kâbusun lifleridir hangi renk çıkacak ve nasıl kokacaktır

*

bebeğim bebeğim my baby yeniden koşacağız o bahar yollarında

seni incitmeyeceğim çünkü kalbim

sensiz gitmeyeceğim çünkü kalbim

şarkısız bir kalbi neyleyeyim

işte kalan şarkı bu dükkân kapanıyor

ellerimde kepenk kiri pası ve dükkân kapanıyor radyoyu açık mı unuttum bu sesler nereden geliyor skeç mi yoksa şangırtı mı yoksa kadın her şeyi kırıyor mu

*

Beni bekliyorlar

*

dı. Ahh, obur öpücükler, aç buseler. Ben o kadını sevdim. Ölümüne sevdim. Gelin alın canımı. Beni öldürmeye beklediniz, verdim, alınız canımı. Ben o kızı sevmiştim çünkü. Gebertin, aramızda ıhlamur kokmuştu, tüyler koktu. Bir cumartesi akşamıydı. Sessizlik vardı. Aramızda defne koktu, tamam. Ve ben onu usanmadan bekledim. Akşamsefalarının ne asıl, ne için, ne renk, ne dert açacağını merak ettim. Ağzım burnum şaştı onun için. Tepemdeki saçlar

*

döküldü. Ürktüm. Başım üşüdü. Herkes gitti. Vapur bütün kalabalığını, bütün yalnızlıklarını aldı götürdü. Öttü kayboldu. Kel. Çok kavgalıydık, dövüşüyorduk, kan revan. Kahvaltılarda çayın peynirin zeytinin ekmeğin rengi de kıpkırmızı. Susmaz ki, suskunluklarımız sever birbirini. Korkmaz ki korkularımız sever birbirini. Tutkularımız örüyordu birbirini. Omzum onun omzuna şöyle

*

dokunuyordu da ürperiyordum ve pembe karşılıyordu beni

*

pembe direnç pembe duygu pembe kabul karşılıyordu bütün varlığımı

*

içeride bir karanlık olduğunu anlıyordum sevinçle dolaşıyordum orda

*

kalıyordum öyle kalıyordum öyle son anda birtakım damlalarımın çıldırdığını seziyor ve bırakıyordum çıldırsın da kurusun artık hayır kurumuyordu kurumak bir yana kan kan

*

kan ile birlikte susuyorduk ne demek bu

*

yağmur karanlığı

*

Yoruldum biliyor musun? Dükkânı kapatırken bakıyorum da hep yağmur karanlığı var. Toz üzerinde küçük küçük çukurlar oyuyor yağmur damlaları. Başladı. Hışşşşşşşş. Döküyor akşam sefalarını tek tek. Kim ne renk bilmez. Şimdi sessizliğine uzanıyor yağmur. Kaçtı herkes. Ben, hayır. Sessizlik gelecek, kara mantosunun altına alacak beni, içine alacak. Oradan hiç çıkmayacağım.

Hiç. Asla. Kısılıp kalacağım. Kilitleneceğim. Haz içinde bağıracağım.

*

Sen üzülecek misin? Birlikte diktiğimiz bir yorgan kimlerin üzerinde, olacak, bilmeyeceğiz. Altın İğne, Altın Yüksük, Altınlı İğnedan, değil mi? Kalbimin biçimi böyleyse yandım. Yandık biz. Sonra, biz düşmesek üzerine, akşam olacak değil. Makas haşince kesiyor ikindiyi; atlas yıpranıyor.

*

Dedim ki, ben gidiyorum dedim, yine geleceğim dedim. Saçlarım niye dökülüyor bu kadar? Mevsim dönümü. İnceden ince, zar gibi, masmavi bir bardaktı. Musluğu açıp doldurdu bardağı. Döktü mü diyeceğim, serpti mi diyeceğim, bilmiyorum. Elinden düştü. Aşağkinin balkon korkuluğuna çarpıp kırıldı. Parça parça düştü aşağıya. Düşenler de bahçenin şap beton yolunda yeniden kırıldı.

Töz

Başlangıç çiçeği ve sonuç çürüyüşü olma. K.

Arasında dur.

Yan balkonda Merzuka hanım, sabahın diri havasında çiçekleri suluyor. İyi.

Raci Bey, "ekmek-gaste" almaya gitti. Güzel.

-Size bir şey alayım mı? İyi.

-Ah, çok naziksiniz, bir "Ulus" alırsanız... Güzel.

Kök ile gübre, damar ile şarap, sinir ile serüven, adsız öyküleri yaşamın, bir arada, bir aralıkta tütüp duruyor. Tütün, dumandır. Yakında. N. Çok yakınında.

Saksılara baktım. İçlerindeki toprakla bir olmuş çoğu. Ne ilk renkleri kalmış, ne sertlikleri. Güğümün ucu değse dağılacak saksılar. Hatta o pek nazlı bünyamin, köklerini öyle salmış ki, ah saksı buna dar, kökler saksının kıçından dışarıya çıktığı gibi, alttaki tabağın çatlaklarına dalıdalıvermiş. Eşek Hediye, latin çiçeğini amma gaddar budamış. Hâlâ tomurcuklanmaya çabalayan bir sürü dal yerde. Biraz yaltak şimdi...

-Merzuka'nım, size birkaç latin dalı veriyim mi, tam zamanı. Tım zımanı.

-Hadi gelin, çayım da oldu.

-Ahh, ben de yapmıştım, neyse. Birazdan geliyorum.

Söyleyeceği ilk şey, "Refik Bey, diyorum, bu sefer pek uzun sürdü" ...İyi, aman, pek uzun sürdü, ne yapayım! Bir düşe zorla yatarsın, yatırılırsan...

R. Burada olsa, kalkar çinekopa giderdik, biraz istavrit,

mezgit filan da çıkardı. Şarapla filan ha, "kokar beyciğim, kokar, Merzuka'lara da ayır biraz" ... "O adam da sana garip garip bakmaktan bıkmadı."

Suluyorum, bir avuç toprak "ohhh" diyor sanki. Yitip gidiyor su ve hiç belirmiyor saksı tabağında.

Söyle bakalım: Ey yeşil, açık yeşil, tirşe, mavibozuk, göğekin, çam iğnesi, türbe yeşili, filizi, sarı azgını, elmacık, çimensi, nilce, zümrütaki, tuti, tavus kıçı, fıstıki araban, çağla, neft karası, iğde havı, küf gözü, ördek boynu, kıbrısi. Hepsinin üzerinde aynı renk toz. Aynı renk toz. Çıldıracağım.

-Okul nasıl, az kaldı artık değil mi?

-İşte, son yazılıları okuyorum artık. Bugünlerde. E.

Uyku, zorla yatırıldığın düş ya da düşürüldüğün, Ş. ben de söylerim ki sana, kent senin bildiklerini yalanlıyor. Uzayıp uzanıp gidiyor uykuları. İyi de, beni sesimden aldatma, beni uykumdan aldatma, beni şarkımdan kandırma.

Ezgiler çırpınıyor, ama bir yere oturuyor da. Sudaki balık başka. ağdaki başka, oltadaki başka, livardaki başka, tezgâhtaki başka, komşuya verildiği torbadaki başka, gözü başka, galsama, dirimin kırmızıdan alavere uzaklaştığı öykücük,

ilkten uzaklaşması sonun,

sönmesi gözün, düşün artık, sünmesi ve sönmesi gözün, bilinen her şeyi öldürüyor da yaşam dediğimiz ürküntü, kaçınılmaz bir fırsat, on iki ay sürecek bir ilkyaz kılığına girerek yaklaşıyor. sanlacak da sana. Bir çırpıda ölüm. M.

Allah belanı versin'deki göz dönmesi yeşili.

Âşığım sana'daki çözülmüş bakış göğertisi.

Düş, düş bu, başka ne'deki süzülme yeşili.

Gün görmemiş asker urbasının istihkak yeşili. Yat-kalk yaptırılmış, mıntıka temizliğine koşulmuş, garnizon yeşili.

Toz, hepsini kaplamış toz. Hepsi tozlu yeşil, toz yeşili, tozî yeşil mi diyeyim.

Yaşlılığın yeşili, yaşılın yeşili bitmiş de bırakılmışlığın, ıssızlığın, yalnızlıkla örtünmeye başlamışlığın yeşili var. Höyük yeşili.

Yeri göğü döve döve ıslatıp yıkayacak korkunç bir sağanak bekleyişin yeşili.

Elimde ibrik, bakır, bakır çalığı, kalakaldım.

Bir çırpıda ölüm. Ama, ölümün de kentten uzaklaştığı söyleniyor gün gün. Olsun, karanlık, yanımızda bir uykudan çıkarak geriniyor; esniyor. Sonra kenti gezmeye, denetlemeye çıkıyor. Dün, gölgesi büyük bulutlarla üzerimizdeydi; ak da elindeydi onun kara da. Adlandırılmayı bekliyor, başaramıyorsun. Adlandırsan da, kaçıyor kendisine adanan sözcükten. Başka oluyor. R.

Sabah ezanını duyup utanmıştım. Suç işlemiştim. Kim bilir kaç yıldır, inanmışlar bunun beni çağıracağına. Kim bilir neler yapıyordum o sıra. Sabah uykusunda, yorgun, horluyordum; yanımdaki bir gövdeye sarılıyordum, kollarım için yeni yeni duruşlar peydahlıyordum. Düşlerimi kovalarken onlar da -kimler?- beni kovalıyordu. Dizlerimi karnıma çekiyordum iyice, kalçalarımın gerginliğini duyumsuyordum.

Toz yağmuru başlıyordu tavandan, sırtıma göğsüme yüzüme saçlarıma bacaklarıma, bacaklarımın arasına, arasına,

saksı bitkilerine, saksı çiçeklerine, budanmış dallara düşüyordu toz hem de bir bir,

tozun biri, öyle mi,

burun deliklerime, kirpiklerime, kaşlarıma, şakaklarımdaki tüylere,

tırnaklarıma, tırnaklarım ile etimin arasına, toz,

toz.

Gün, uykusuzluktur.

Uyumayıştır gün.

Tozlu her şeyini toparlayıp yaşadığın şey nedir? Söylerim ki o'dur. Kılınç, onundur. Ok, onundur. Kan onundur. Kın da, sadak da benim. Söylerim ki, hepsini yeniden oku.

Nasıl da dirençle var oluyordu. Beni ve benimle -bizimle?- ilgili her şeyi nasıl da örtüp yok ediyordu. Terle birleşip tutunuyordu azgın derimize:

Allah belanı versin.

Bakır pasıyla bakıyor bana.

Âşığım sana'ymış meğer bakışı.

Duralım, düştür bu sanmalar, yorgunum, uyuyacağım, uyku tutmuyor ya, kapıya vuruyor, vuruyor kapıya gene, şişşşt.

—Geleyim mi?—

—Çok özlemişim. M.—

-Ahh Merzuka'nım, niçin bu zahmetler.

-Her sabahki canım. Sen de latini amma budamışsın.

-Yo yo, tek şeker bana.

-Sizin gasteden bulamadım.

"Ve, demiştim ya, bir şeyi bir şeye katar; ile, ile ise, ayrılıktır aslında."

İle, ayrılıştır. İki yeşili ayırır, tozu bile tozdan ayırır. Böyledir ve iyi de.

Hiç unutma. Bunu bilerekten oku.

Beni Arıyorlardı, Yoktun...

"Gün gelir de, çocukluğuna
komşu olursan," diyordu,
"süpürge sırığıyla tavana vurma".

Ellerim titriyor. İkisi birden sarılıyordu kaleme. Yine de tek elimle <yazık!> yazıklarını yazmaktaydım.

Öbürü sessiz kalıyordu seninle. Diğerlere düşüyordu. <Yor o düşü,>

Diğer <diye bi şey vardı,>, donuyordu. Seslerin donuşu, sözcükleri yok ediyor. Öyle bir yerdeydim ki, yüzlerce renk yüzlerce gri... İşte, kefenlerin tütsüsüyle kutsanmış sarı gelinlikler, havada. Çırpınıyor. Kanatlar da edinmiş. Rüzgâr içinde savruluyor. Lar.

Kıvrılıyor, kıvranıyor gövde. Ler. Gülüşler doluyor göğe. Yaşam, kıyının uzaklarında, bu kez de dalgalarla salınıyor, akıntılarla, suyun fırtınasıyla dövüşen ve tutunup çürümeye yüz tutmuş istakoz sepeti; içindeydim dün de. Yukarıya, sulann bittiği karayele çekilirken gözlerim, korktum sanma. Yosunlarda birikmiş bütün düşlerimi birlikte <bile ile,> götürdüm. Çıktım yukarılara. Bu bir başka dildi: Senin yukarılar sandığın yukarılara indiriliyordum aslında. Yarı kokuşmuş palamut başları da ölüm şaşkınlığı dolu bakışlarıyla beni izliyordu. Tan. <Kızıl mavi.> Seni gün köpeği. Artık çekil başımdan. Ulaşıldıkça sevdadan kaçınan. An.

Nasıl çekilirsin kim bilir. Nasıl almıştın beni. Hokka, hacıyatmaz. Töz mürekkebiyle dolu ama, laflarım dökülmüyordu içinden. Günlerin istakoz sepeti seni. Arsız tutuklu. Su uğultulu dalga, su.

Mahpustum, çıktım. Bir mahpeslere daha eriştim. Bana sevilmeyi de unutulmayı da hiç anlatma. Sen kimsin, kimdin? Hiç bilmeden başlıyorum. <Söyleme adını,> Yaşamak gerekmezdi kimi zamanlarda. Şimdi, hiç. Şimdi, hep. Pis deha, ellerimi tutuyordu; diyordu ki, "yaşama gerek yok, ölüm varsa sırada". Öbürü, üşürdü. "Kan dolaşımınız sorunlu sanıyorum. Üşümeler, donma korkuları bundan." İyi ve mubah idi yerdiğin zaman.

Değildi. Günlerimi topallatan bu değil idi. Bir ses bekliyordum ben. Bir im belki de. Bir im. Belirecekti. Kim yollar, bilmiyorum. Ben de olabilirdi. Gelmiyor bugün. Düşün. Bunlar değildi, her anlamda <Gitmişti,> Bilemedim önce.

Biliyordum, var; saklanıyor. Umutlarıma uymuyorsa da, sıcak. gizleniyor. Dingin. Kendi umduklarından çıkacak. O yüzden gizleniyor. İse de dar zamanında aşkın, orada, var, çünkü öğreniyor yokoluşu. Gözlemciler karşısında ezberliyor bile. Söyle şimdi, daha ne: "Günlük yaşamın sözlerini çok güçlükle öğrenen bir adam. Gün-ay-dın! Günaydın!"

Gecelere de selam olsun. Düşlerle kundaklıyor uykumu. Sarılıyor sıcak elleriyle bazı bazı beni senin karangu illerine sürgün etse de, sarılır <ısıcak elleriyle,> bana ve bazen. Olmalıdır olabildiğince yaşam. Olsun ve.

Tamam.

II

"Mahpesimi tanımlayın hiç değilse, vurdunuz beni," dedim. Beklediğim yanıt geldi: "Vurdunuz vurdunuz vurdunuz beni" ...İyi. Tanımı kendi kendime bulacaktım, etime kıya kıya. Güç olan, güç giden tek şey, beni anyorlardı, yoktun; olamadın; tek şey, beni de bulamıyordum ara sıra. Başını alıp gidiyordu. "Caz nedir?" diye sormuş bir bayan Louis Armstrong'a da, "hanım, bunu sorduğunuza göre cazı asla bilemeyeceksiniz," demiş o. Baktım, korkunç telaşlara bata çıka, ben geldi. Oyy. Yorgun. Çok uzaklardaki evine dönmeyi denemişti, becerememişti. Susuzdu zavallı. <Dene,>

Uyumsuzluğun da bir denge verdiğini dene hiç değilse. Uzanıver uykusuzluğuna. Evine dönmeyi denemişti de, "kaçtı gitti!" denilmişti. Eh, bir firarcağız aramak ile bulmak gibi, bulmak ile aramaktır da.

Uzanıp sormuştu: Arayışım, bulamayışım, ah bulmayışım desem daha da doğru, nasıldı? Kedilerin duymak için bıçaklaşan kulakları. Varmak için buz kesen pati yuvarları. Pembe, yolun taşından çakılından <dolayı,> kızarmış. Dolay kılmış oraları, dolay haritası... Arta kalan nedir peki böyle bir yaşamdan; bilindikçe eksilirdi. Bilgi, eksilir. "Sanırım kanadı," diyor gözüm için, görülmekten kanadı, Sıcak Demirci. Beni korumaya çabalayan göz-kapaklarımı, metal çapaklı parmaklarıyla aralayıp bakıyor. "Sanırım kanadı." Alışık kaş ötelerde: "Hayır, kanamamıştı".

Kanamak, yanmak ve donmak. Hangisi önce? Evdeki mi? Eudaki mu? Senin alnın hep bembeyaz <benbeyaz,>, benimki kanlı.

Evdeki o saçma sapan töre kımıldıyordu. Vakit, kımıldar. Dizleri vardı ve nicedir, hele "Süreç ve Irmak" şarkısını kırkıncı kez dinledikten sonra, yorulmuştu. Kıyılara ulaşalı çok oldu, yine de ıslaktı. Deniz, ter ile sürdü. <Süreç ve ırmak, birbirini seve seve yalanlayan, öldüren hatta, yok eden süreç ve ırmak,>

Tamam. İnsan dönebilir ısısından da kuzeyinden de. Vardı, tamam.

III

Ne, nedir? Söyler miydin bana? Hiç yakınmadan konuş. Alevini de dumanını da koklamak istemediğim zamanlardayım. Kendimi tasarlıyordum yeniden. <Omzuma sevecen bir tokat, dizlerime yürümekli bir sille, gözlerime yokimge'ler,> Hep böyle duyumsarım ölmeyi, kendimi tasarlarken yeniden. "Hikâyet ediyordu." Korkmuştu. Korkmuştu gene. Niçin şaşıraydım? Ben, gitti gideli, sürekli biten maceraydım, döndü döneli yeniden başlayan.

Korktu. Yolu çok uzundu. Döndü. Yerine çöküp oturdu. "Zaman kısaymış aslında." Uyumsuzluk da öyle. Kimileri adlarını siler omuzlarından. Boyunları asılmaya yarar, elleriyse vurgunluğa. Eremez. Bitmesi ne de güç kimi gözlerin. Bunu sevse de sürekli. Donar kalır bir eliyle Cumartesi Pazar. Cumartesi ve Pazar. Cumartesi ile Pazar.

"Zaman kısadır aslında."

Bu sözü sana verdim. Beni arıyorlardı çünkü ve sen yoktun. Nasılını hangi gün hangi hafta hangi ay hangi yıl bilebileceğim? Kurşunkalemlerim, sigara küllerim, baharat kavanozları aslında, hep huysuzlanıyordu: Nasıl? Ve sen de diyordun ki:

Nasıl mı? Zaman nasıl da kısacıktır aslında.

"Zamansındır sen. Günün gecen olmamalıydı bu yüzden."

IV

İnsan kendisini ikilere çoğaltabilir de, üçlere böler de. Yaşam bunu beceremiyor. Kıvrılıyor yalnızca. Tortop bir kedi ölümüyle ölüyor. Kuyruğu hâlâ havada. Toprak da katılıyor şarkılara birdenbire. Havada, kuyruğu havada. Bu da sorun mu? Toprağın nice kuyruğu kulağı sırtı ve gönlü vardır, yaşama gerek yok. Çürütür boynunu düş görenlerin. <Çürüttü,>. Hem de hepsinin yeri hazır orda. <Şarkı isterse tutuşsun,> Yatışmasın isterse sevda. Kalkıp giderken ellerinden ırağa. Diğeri kalsın, üşüyüp donsun isterse. Eldiveni kalemlermiş eskilerden birisinin. Adını hiç yazmayan bir kalemmiş.

-Şarkı isterse bulunsun.

Öte yandan, Abdül döneminde bir muhbir, ihbarlarını ayağıyla yazarmış, bunları kim yazdığı bilinmesin diye; grafologya. Kimileri gözünün kanıyla yazarken. Kim?

"Yaşama gerek yoksa, adlar da ne."

Şu: Acıklı yanıtlar. Şu. Kıyıları köşeleri aşkın. Dalgakıran ve midye. <Midya,> Öncesi de sonrası da.

Ya sınırlar? Onları çizen el de seninleyse, sürekli ısınan el. Kesilmiş de yine titreyen karşısında. Çok belirli bu, çok belirliydi yaşam. Gerek yoktu. Ne, nedir? Şeydir öylece. Şeydi daha doğrusu. *Kendisini unutana verilmiyor anımsama kâğıtları.* Kırıl da git buradan sesceğiz, kırıl da git buradan. Yalnız ve donarken öbür el. Sen evine git. Kıvılcımlar yangının olabilir, damlalar da boğulman. Güdülerin yetmiyor artık sana. Zavallı, zevalli, yok edemeyen dünya.

Anımsama kâğıdı: Biraz ötede durman. <Ardına bakman bir an,> Yürümen.

Yürümem. <Adını duyman, bir an,> Gidiş yine de kalbimi sarsalıyordu. Şu: Viran.

"Nasıl?" diye soracakken gırtlağı tıkanan, gırtlağı kesilen, gırtlağı sıkılan düşsel beden, sormakla da yetinebilirdi aslında. Şu: Tamamdı artık o, *eskidi zaman.* Saatleri eskitmeyi başardın, süreç azıp azıp vururken kıyılarına. Şu: İsyan suyu.

V

Kimi köklerle ilgileniyorum. Eski topraklardaki hüsnüyusuf <gene bu,> kalıntılarıyla biraz. Aşklarım bitmişken diyor ki: Aşklarım da doğuyor buralardan. Aşklarım, ölüşlerim türüyor anızlardan. Diyor ki: "Yaşadığınıza göre, hani biraz, anlayamayacaksınız asla".

Yaşama gerek yok mu? Yanılgılar karşıtından çıkmaz mıydı eski günlerde. Birbirine düşerek çıkardı yengeç kayaya. Çık. Doğ. Ol biraz biraz. Kanıtla gözlerini. Bakışlarınla belirle kumu, kıyıyı, denizi de. <Yanıt yoktu,> Duyumsamalar yerine, duyumlar yalnızca. Biraz da kan. Rengi daha doğrusu onun, al, balkıyan.

Yaşam yoksa, niye ölüyor yazmalarım? Bunu açıkla da öyle git. Hiç bir tanığın kalmayacak yakında. "Kalmasa da sakınacaktır göğsünü, kalpceğizleri de orda burda sinip kalıyordur mesela. Sorusu tükenegiden yanıtlarda."

VI

Kimi günler yoldaşlarım da oluyordu. Birileri, birileri biraz. Yazıktır titreyip duran diğer eline. Azaldı gitti o da... "Biz, o idik." Sus, diyeceklerin bitmese de. *"Tamam, bir yürektutulması izleyeceksiniz. Çıplak gözle de görülebilir."*

Olun. Simgeler olun hiç değilse. <Yorgun,> Kaçmayın, dönersiniz. Nasıl? Bilirsiniz de.

Yazılara karışmış bir elden öbürüne. Öl biraz. Ve don biraz kalan yazlardan.

O yalnız da dönüp dönüp diyor ki, "Söyleyeceğim artık, bırak beni":

Kendi ruhundur o, senindi.
Serin karmakarışık eşya da
Adı konulamamış dünyadan
Uzaklaşıyordu kaçıyordu.

Yaşama gerek yoktur.
Doğru, ama yaşamazsan
Hangi eli tutabiliyordun ki?
Kendi gövdenden uzansa da.

İstiyorsan bırak şimdi.
Sen de bırakıver <zaman>,

Tahnit

-Nezihe Meriç'e..İzniyle de,
bir öykünün sözcük sözcük,
tümce bölü tümce yazıldığını,
yazılagelip yazılagideceğini
bilen ve bilecek herkese.

Bir gömleğin yenleri, yakaları yenleri, boynumdan kollarımdan bileklerimden duyarlı da olabilir. Ki üstümdeydi o. Giymişim, giyinmişim, giyilmişimdir. At için don denildiği, benim için ten denildiği. Sesimi, fısıldarken de, çığlık atarken de seveydim. Boynum kollarım sevsin onu, der sesim. Yok olur o. Sesimi tanımlarken susmam bile gerekiyordu.

-Yinele: Sesini tanımlarken susabilirdim. *Sesini tanımlarken sus.*

Şimdi, gideyim. Benzerliklerle aram iyi değil. Dönmek istiyorum kovulduğum bir dile. Şaşınıyorum yüzüme. Resmim de, yüzüm de başkalarını anlatıyordu. Kurduğum söz bağdaşı, birkaç sokak kedisidir; öteyi beriyi ıssızcana dolaşması onların. Tekir, kızıl kınalı tekir, kara tekir, sarı tekir- sarmani kürkü kedice, gözlerinin üzeri çifte çatallı tekir, bir gövdede sekiz pençeli bilge. Bir öyküyse, hepsi tekir. Göğsüme doğru kapanıyordu ellerim. İkisi de. Durak mıydı, duraktıydı, duraktır.

-Yinele: Su yiyordum. Duraktır o. *Sus.*

Ardından bakakalıyordum giden gölgelerimin. Aman sus. Bir tanım gerekir, değil mi, karanlık sözlükçülere de birkaç deyim. Yanıbaşımda uyuyan küçük, devingen, sarmaşık pençeler; düş görmeye inince, karabasanlara başkaldırıp sakal bırakan ya da bıyıklarını tüylerini bire kadar yok edince bir edim, aşıyordum günümü. Kedigilce. Diyordum ki, *çoğu günün acıklı fedalardır senin;*

aşmaklar, gitmeklerdir istediğin. Söylemekten söylememekten söyleyememekten ne ağır utansan da, ışıklarını söndürüp bir mumcağız bıraksan da orada, ardında, ışıyıp tütendir o, us, us, gittikçe giden, karanlığına. Gözlerinin göğe kaçtığı pencerelerdir o,

-Yinele: Gözlerimin göğe uçtuğu penceresin sen.

us, ırama ilgisini ve sonra sonra firar ilkelerini de taşıyan, uzakların bilgeliğine varmış us, kaçan, kaçıp duran, bir kadınla bir adam. Aynı gövdede, aynı yüzde. Dedim. Gideyim ben de. Uğraktır o, uğraktır onlar ancak; gezekleri sulakları durakları ahırları hep yok edilir.

Lodosu da içiyordum, akyelleri içeyim. Durak, iyiydi,. ne iyiydi. Su. Sulağım kara mavi bilinir.

Kadıköy. Nezim'in genç kız ve benim uydurduğum dille "gelince" olduğu Begonya sokağının, yoksa Pavlonya sokağının mı, köşesinde bir binek taşı vardı. O sokakların, o koşuların, o adımların, ya kalbimizin adını ne zaman değiştirecekler? Çocuktum, ağrıdım, büyüdüm. Bi gün bi baktım, yok idi artık taş. Beyza bey-zi, soğukça taş,

-Yinele: Beyza beyzi soğukça taştı,

alınmış götürülmüş idi de yok ediyor, yok etmişti sokağımı. Atlar da, yok olacak.

-*At yok olacak,* yinele. Hayalkâr olma... Diyordu ki, yok edilmiştim bile.

İlerde deniz, azgın deniz, yeni dalgakıranı sarsıyordu, dalgaçları dalgabaşları vura vura.

-Yinele: *Vuravuravura vura vura v u r a v u r a.* Nallar yakındaki dere ile yakındaki deniz kıyısına vura vura, vuraydı.

Kayalar, yerleşiyor yeni yerlerine gün gün. Yerleşirdi. Ağırca. Sonra sonra midye tutacak kayalar, oğlanların ayacıklarını bacaklarını dizlerini kese kese yara yara kımıldanan uçlarıyla bıçak kayalar, adamların <*deniz adamlarının,*> ellerine gelberi kayalar, hatta gelberû,

-Gelberi de, *gelberû* de, yinele,

yüzme bilip bilmeyene gitöte kayalar, *<avuçlarımdaki avare falı okuyor,>*. Okumuştur beni elimin ayalarından denizcil fare: Nalsız ve yelesiz ve kişnersiz kalacaksın. Kişnersiz atlar, sokaklarda atlar, topraktan öte, Arnavut kaldırımına, asfalta atlar, bir taşın yokluğuna bakıyor, bir bulutun yokluğuna bakar gibi güvercin. Kanatlarını atıyor atıyor attıkça atıyor-boşluğa, yokluğa. Uzanıp kararıyor su. Ve uzaktaki yelkenlere doğru yüzüyordu fareler.

-Yinele: Ak donlu göğerçin ile sarman da, kumrucâz, ah kumrucağız. Çatıyor kanatlarını belli belirsiz yokluğa, belli belirsiz. Kuğuldanaraktan. Nereden bilmem. Saralı haminnem, hâlâ yaşıyordu, kumrucuklara baka baka ve kimse duymazlardan çaresiz, söylenirdi: *Adaaam, bu ne dünyalar, kim kimlen, kumru- amınlan.* Neden bilmem. Uzaklarda bir yelkene yüzerdi farecim. Bugün, "yüzüyorlardı fareler," diye düzülmektedir eski öykü.

-Neden bilmem, nedenleri bilmem, bilmek istemem neden.

-Yinele: *Bilsem bitiyordu neden,*

çünkü, bilmesem alıyor çarpıyordu beni uzaklığın kayalarına, uzakların diye yinelerken ben, uzaklarım.

-Yinele: Yanılgılarına bile bile katılıyordum senin. Onun, bizim vb. Yanılgılarına bile katılıyordum çünkü, kattın beni çünkü, vb.

Daha ölmeden, ben biraz ölmeden, ben biraz daha ölmeden, tahnit, şimdi de yaşadığımı anlatıyor. Tahnitçi, gözlerimi ustalıkla oyup alıyor da, gülümseyişime hiç karışmıyor, acı gülüşüne kalbimin. *Dudaklarımı bırakıyor bende.* Pis. Yüzümün bilinmez bir yerinde, duraklar. Az uğranılmış. Dudaklarım, içte. Kanıyor mu acaba? Yıllardır yapıyor bunu, yineledi:

-Ah insan zavallısının yitirme anları. Bu, üçtür. Önce *bir.* Çocukluk yüzünü yitirdiğin *bir an* vardır. Hangisi, anımsayabiliyor musun? Sonra *iki:* Gençlik yüzünü yitirdiğin *bir an* mı gün mü anı mı, her neyse, bir sürecin sonudur o, vardır. Anımsamaya gücün var mı? Ve bu da *üçüncüdür.* Mahzun yorgun baka baka göğe ışığa sen, yaşlılık yüzünü de yitiriverirsin, işte, *bir an,* işte ölümdür.

Üç an. Üç andır. Hayat o kadardır. Hatırla... yamıyor musun?

Kaç yıldır, yılmış, yıldı, neye yarar. Hayat, üç an imiş yalnızca. Yetinmeler, karşı çıkışlar da üç an. Bitmeyen üç an olsun, Baba Oğul Ruhülkudüs, Tanrı Muhammed Ali, ben ile ben ile ben'lere kalkışıp oradan çıkamayan ve yetinen, yeltendikten sonra susup durup dövünen üç an, vd.

-Yinele ve an: *Üç an. N'oolsun?*

Ana ise bütün bunları izliyor, bizim için ağlıyordu uzaktan. Üç ana yoktu da üç oğul vardı suda, derede gölde denizde, kalıngıda çırpıntıda fırtınada. Boğulmuş, şişmiş, sonra boşalmış ve yenilmiş, iç organlarından kurtulmuş, sölpük, sarı karınlarıyla üç oğul.

Suyu sulan yiyordum. Kumu içiyordum. Taşı. Söyle: Kumu da, suların sevgilisi kumu da söyleyiver; ahmakların çöllerini, çöl yansımalarını değil. Anladın mı?

Denizin ötesinde mavi varmıştır. Mavinin ötesinde dalga var. Hepimizi toplasan, diyordu su, koca bir göğ olamazdın. Olamazdım. Şöyle koca bir gök, hani tirşe derinliğiyle, sularda, lacivert ödüyle, ak ak tırmalanışıyla havanın, vs,

göğsümün acılarından da büyüktün sen.

Bunları, bulutları sen bana verdin.

Martı da şaştı, karabatak da şaştı, kara gri kubbelerinde şu koca kentin, güvercinlerle sakacıklar da. İmgelerini verdin. Kemiklerin görünüyor artık. İmgelerini terk ettin. Verip uzaklaşıyordun adalar gibi.

-Yinele: *Veripuzaklaştınadalargibi.* Erip mi uzaklaştın? diyordu ve desin. Sağır, çünkü bilge. Bilge, çünkü kör.

Güç mü, güç olan da ne? Gibi değildin, gibi değilsin, yoruyordun beni böyle böyle, gibi olmamaklıkla. *Olmayışım, kanatan oluş,*

-Olmayışın, kanatan oluş, yineliyordum, tutaraklı,

bildim, bileceksin. Siniyor kalmaktaki kalmamaktaki gövde, gidiyor sonraki, hangisi bilme. Gideyim ben de. Üçüncüsü. Gideneğim, bir duraktır. Uğrak mıdır yoksa hep o?

Lodosları öle öle içeyim de ben, akyelleri. Varmak ne gün bannaktır; söyle.

Giderdim de kaçıyordun adalar gibi. Sokaklarım bitiyordu. Benzim bitiyordu *hemşire.* Ey hemşire, serum iğnesi kurtulmuştu caymıştı kolumdan, göğsüm üşümeye başladı, solmakta kâbuslarım bile. Göğsüm soluyordu; solunuyorum, solunuyorum, solundukça ışıyacağıma soluyorum. Zihnim deliniyor deliniyordu hemşire. Ah sara, bu sara, öldüre öldüre, başımı taşlara vura vura, düşüşlerimle düşlerimi karıştıraraktan, eğitiyordu beni... *Atlarım neler kişnemiş,*

-Bir kez daha söyle: Yinele tırıslarını atların. Taysızlığın,

ne gam, atlarım naralarla gam kişniyor. Kulakları dinmiş mi ölüm seslerinden? Ey lugatsiz donlarıyla atlar, ey atlar, taylarım yok. Kalkışın. Taylarım yoktur artık. Sen, ne idüğünü bugün bile bilmediğim sessin, yaşamımı ölümümü saran ses, ayağımı adımımı arayan ses, sarsan ses, yürük öykülerini arıtan ses yaşamımın; dörtnal sessin, duruk masalı bir yetmişlik toprağımın, gölgem yoruldu, gideyim. Taylarım olsun.

Sensin, sessin, kaçma, kaçamazsın:

Beni o saçma sapan kendimle bırakmazsın ki biteyim biteyim bileyim ve başlayayım. Suyu dinleyeyim, rüzgârları alnımla, alnımın neminden bileyim; ne kaldıysa alnımda, ter mi, kan mı; öpeyim, gideyim, izleri dudaklarımda; yolları toprağından yiyeyim, yolakları dikeninden yiyeyim, gideyim; omuzlarımı koru, sırtıma vur karakışlarını örtünüp uzağa gidenlerin. Başka türkün de vardır belki senin. Sarsılayım, örseleneyim, öldürüleyim, dönmeyeyim. Gideyim. *Sus.* Sus da, sessizlik durak mıdır, uğrak mıdır, nedir o, bilmesin, bilmeyelim artık.

-Ve yinele: *Gideyim.* Durak ne rahvandır, ne uykudur pençelerimize. Bense kalkıp gitmektim, kalkıp gitmektin sen ey gecelerce benimsenen ışık, kalkıp gitmektin kalkıp gitmekten.

-Yinelerdin: *Kalkıp azcık kalkıp gitmelerdim kalkıp gitmekten.* Yinele.

Özenilerek gömülmüş, tırnak kesikleri, emekli pençe, derdi ki, bırak beni şimdi, kalk yürü, yürü git. Toynağın var gitmeye. Tek olmalı. Üçü öbür yönde gidenin dördüncüsüsün sen. Katlan diğerlerinin ölmeye varışına, katlanagör, diren azcık üçü eksik dört ayağından.

-De ki: *Gidelim*, olmaz ise gideyim.

Gideyim bu belirli yoldan yolaktan, gideyim belirsiz suya kıyıya suya kıyıya kıyıya suya kıyıya suya suya kıyıya suya kıyıya kıyıya suya. Gidelim biz artık. Toprağı su, suyu toprak kılaraktan.

-*Biz, olmadık mı?*

Atlarım da, tayları da -*gelirdiniz, gelirdi*- peşim sıra. Varsa gelsin, sularla da eşinsin, hayda! Öleceksem hayalsüvar öleyim ben de. Durak mı? Olmaz. Olmaz, korkuyor olacaklar olamazlıktan. Gideyim. Benim bir nalımı, dünyanın en acıtan, en yakıcı ateşiyle mühürleyip bırakmışlardı. Mühürlenmiş tek nalımla yürüyebilirim sizlerden uzaklara. Dikeyim uğraklarımı yollara bir bir, hayda! aşınmaya terk edeyim ayaklarımı, yürüyeyim.

-Yineledim: Öleceksek hayalsüvar ölelim. *Yinelidir, hayalsüvar ölmelidir.* Korksun olacaklar olamazlıktan, olmazlıklar korkusuna çekilsin, hayda!

Nezim Abla, *ruhsat ver bana*, n'olur, ben o binektaşını o köşeye dikmelere gideyim.

-Yinelerdim: Beyzi, sımsıcak, beyaz. Gideyim. Atlarla, taylarıyla gövdemin, gideyim gideyim giderim ölümce varolmaya. Binektaşı taylarımı beklesin. Soğuk beyzi, beyza. Ve diyerekten kime neye, mühürlü tek nalımla yürüyeyim.

-Öyküm beni aştığında, ki aşar, öykülerimi siz yazın.

Beşlik

Ben, Biletsiz Yolcu

Loreena McKennitt ve Annaghmakerrig için...

16.47

Çocuklar.

Çocuklar tren yolunda. Çiçekler orada. Eksik, daha başlarken eskimiş bir ilkyaz mı bu? Otlar, ballıbabalar, kış papatyaları, aslan dişleri, göz kırpmaya yeltenen badem küçükleri...

16.45 treni daha yeni geçti. Şaştım. Demek saatimi ayarlayabileceğim bir seferdi bu. Baktım, 16.46. Çocuklar raylar üzerinde, traverse-basmama oynuyor. Birazdan da traverse-basma oyununa başlayacaklar. Böğrüm gene sancıyor Güneş kaçıyor saklanıyor ortaya çıkıyor biraz ışık yollayıp gene gidiyor. Gittiğinde griye dönüyor kış papatyaları.

Kötüsün, dedi karım.

Demişti.

Bir gün, bir gün gelmişti, böyle iyi olmak onuruma dokunmuştu.

Orada, rayların arasında bir pisipisi kümesinde bir böcecik olsaydım, senin dediğin "iyi" yerine.

Bu kalem yerine bir yol değneğim olsaydı, tık tak tık, gittiği yerden haberler yollayan, haberler getiren bir değnek. Ya dur ve kal, ya gidip yürü ve yolcaya çevir beni.

Gidip dönmeyip, çünkü dönmek ezgiyi susturmaktır, yürüyüp, hep yürüyüp, ayaklarını, ayaklarının seslerini vurgulu bir çalgıya çevirip, çevirip...

Çocukların cıvıltısı. Büyük, sonsuz anlamını bilmedikleri

sayısız sözcüğü nasıl da rahatça kullanıyorlar. Oyunları bitmiyor; raydayürü cambazlığına girişiyorlar. Karıştırmasaydınız; ayakları, umursamadan çarpıyor yeşilliklere; traverse-basmama mı, raydayürü mü? Şey, şey, şey; aynı anda değişik oyunlara dalmayın, ölürsünüz.

Katı, gri, oyunsuz, sessiz, gidilmeyen, değneksiz bir dünyada.

16.51

Say: Yaşları yedi ile on bir arasında, efendim, beş adet oğlan çocuğu ile dört adet kız çocuğu, efenim, orada, raylarda, oynuyor.

16.45 gelirken, ay ay yay, uğultusu ağır ağır büyürken gelişin, çınnn, ziller, boğuk sesleri hoparlörün, yapay kanaryalarımın öttüğünü duydum: Zülfikâr idi. "Bir şey ister misin baba?"

Ulan ben senin ananı tanımam etmem, nerden baban oluyorum, ha?!

Niyse niyse, du bakalım mutfağa, ezgimi kestin pezevenk.

16.52

İstemem bi şi, ekmeğim var, sütüm var.

Tazesini vereyim baba.

Verme pezevenk, sabaha kızartır yerim ya, öf be, gazete alır mıymışım sabaha, hayır istemem, git lan, iki günde bir yetmez mi bana.

Kâğıdım var, kalemim var. Eksik olan benim onlardan, Zülfikâr.

Otur. Anlat. Kimselerin dinlemediğini anlat.

Kimselerin beklemediğini anlat; belki çocuklar...

Son masalda akıyormuş bu raylar; bu renkler; bu otlar; bu yanılgı, bu güneş ışığı, bu ilkyaz...

Gene geldi: Akılsız, aşşağılık, kindar bir öksürük...

Şeddeli bir öksürük, böğrümü parçalıyor.

Yaşamım böylesine az olamazdı.

Körük aksıyor. Islak ve pembe, kanayan damarlarla, damarcıklarla yer yer kızarmış, ıslak, pembe yaşam, çırpındıkça aksayan, soruyor bana. Başka günlerimiz var mı?

Yanıt: Hıs hıs hısss hıs hıs.

Salgılar yanıtlıyor sesimi. Sorularımı bitiriyor.

Günlerimiz olacak·mı?

Yine de var. Hiç kullanmadığım ne çok kalemim varmış, diye ben. Hani, var. Pencereye koştuğumda beni izliyor, bekliyor, belki de tıkırdıyor onlar. Ses, onların sesi. Benim değil.

16.57

Değneğini alıp dışarı çıkmaya kalkışan bir adam. Yalnızca bu olabilirdim ben. Güneşi bekleye bekleye üşüyen bir adam, öte yandan böyle bir adam.

Cızır cızzt cızt, kalemin sesini dinleyen bir adam.

Kâğıdın sesini dinleyen bir adam. Türk külü, Türk külü diye ımızganıp uykuya dalan bir adam.

Sonuçla da, ölesiye öksüren.

Buldum: Bir salgıydım ben. Yoruluyorum. Dum. Yoruldum. Kız rayda düşmez mi? Düşüyor, kıçı görünüyor, elma, pis herif. Çürüyordu ağır ağır, elma.

Şimdi 17.00 gelecekti. Tak-tak-takatak-tarrrk-truk-trrrak-tak-tukkk.

Sonuç. Kimse yok.

Kaçışmıştı çocuklar. Döverim ha. Bir kız, çok çok göz kırpığı bir kız, kalakaldı; uyandı; zamansız bir uykudan uyanırcasına açtı gözlerini; uyuma, yeniden uyuma; hani öldür beni dercesine açtı gözlerini; irkildi; yanlış bir dünyaya doğru koştu. Ray, pis, ray.

Birkaç adet kedi, Nisan kuşağı enikler de var, kaçtı.

Perdeyi açtığımda, her şey olup bitmiş gibiydi. Tren geçti. Değneğimi duydum: Çıtırdadı. Kuruyordu hâlâ. Kızılcık?

17.06

Hiç bir şey olmadı başka. Çocuklar, o anda uydurdukları bir şarkıyı söylemeye başladılar. İçinde bütün çalgılar, bütün silahlar, bütün yollar...

Ben sessiz kalabiliyordum.

Öksürüyordum ya. Yanıtım buydu işte.

23.09

Beklemediğim tınılardı. Camlarım sarsıldı. Tir tir titredi eşya. Birazdan, onun geçtiğini gördüm. 23.11... 23.16... Hep o geçiyordu.

Her şey geçiyordu.

Niçin bacakları, ayakları vardır kimi eşyanın?

Bir yere gitmemek üzre bacakları, ayakları vardır.

01.13

Saatleri olmayan trenler başladı artık. Böyle çok geçmezdi bu marşandizler. Rüzgâra yağmura kara karşı korumasız görünen, kunt, sessiz, oturgan, ağır. Geçiyor. Namlular görünüyor ara sıra. Birileri koşup örtmeye çabalıyor, ama boş.

Gaste. Zülfikâr, gaste.

Getiriyor.

Mırıl mırıl söyleniyor, küfür ediyor. Duymadığımı sanıyor.

2793

Gogol, dakikaların birbirine karışmasından daha kötü ne olabilir?

diye sormuş muydu? Onun yosunlu taşlara benzeyen sözleri arasına gömülüyorum. Gaste, uzakta bir yerde savaş çıktığını ve bizim de buna katılabileceğimizi söylüyor. Bizim kim olduğumuzu ilk kez merak ediyorum. Yani savaşa katılacak birileri olarak bizim. 9876.

Yani karanlık trenlerimizin nereye gittiğini biraz merak ediyorum. Orada. Çocukların üzerinden, otların üzerinden, merakların üzerinden, kara kara karanlık, geçiyor.

9877

Portre'yi okudum. Sçukin pazarı. Üzerlik Sokağı. Mordo Zamboka. Ben, karıcım, bu garip resmi ondan yetmiş beş liraya almıştım. Sonra, Madam oldu adı. Yaşadı sanki. Çocukları da oldu mu? Kalın brandalarla örtülmüş bir yaşamı oldu mu, kimse görmemeli... Benim şimdi ardında kaldığım perdeler, namlularını gizleyemeyen, her şeyi alt üst eden,

çocuk seslerinden kurtulmuş tabii,

her şeyi alt üst eden namlularını gizleyemeyen gece trenlerinden gizlenmeye çabaladığım solgun perdeler, nicedir yıkanmamış perdeleri göğsümün, değneğimin ve öksürüklerimin,

kaç adet? filan diye sorabilirdi, kaç adet yaşamınız vardı? bu soruların yanıtı gitmek olabilir, gitmekten başka şey olamazdı.

Öksürüğüm beni öldürecek. Anladım, durup kalanların yanlışlığıydı o. Merak edilmeyenlerin sesiydi. Sabaha kadar bekledim.

Bir saka titreşimiyle geldi; göğsü turuncu bir saka.

Evde üç beş saat vardı. Hepsini tek tek aldım elime, birbirleriyle farklarına baktım, tek tek attım yere hepsini, çalışmayı sürdürenleri bir daha bir daha attım, hepsini, susturdum, bitirdim.

Dışarıda, Bağdat Yolunun üzerindeki raylarda, korkunç bir uğultunun habercisi yaklaşıyordu, çocuk ışıkları, çocuk gölgeleri, kendilerinden habersiz oynaşıyordu gecede,

böğrüm de acıyordu,

bunun şarkısı filan olmazdı,

avlayamayacaksın beni, yaklaşan uğultu.

12873

Beni kapatan kapı, seni açıyorum.

Ayaklarımı durduran değnek, kurudun artık, saklandığın yerden çık ve gel benimle, gideceğimiz yere yürü benimle,

buradan haber yoksa da oradan haber getirebilirdik,

diye diye, kemanların ağacı gibi güzel ağaçlı değneğim,

kurudun artık, arısın durusun, bir gecenin de bir yaşamın da yoldaşı olabilirsin, suskunluklardan gidebilir çığlıklara varabilirsin,

bulabildiğim en büyük taşları raylara dizebiliriz,

görebildiğimiz en katı en pek kayaları sıralayalım oralara,

diye diye,

senin yaşamına kin bağırtıları ninni olmuş,

kutuda mektup olmadığını görüyorum, ağaçlarda çalılarda otlarda kış papatyalarında ballıbabalarda haber olmadığını görüyorum,

01.14.05

Değneğimi kaçtığı yerden aldım. Dirense de dinlemedim. Sımsıkı yapıştım ağaca. Beni kapatan kapıyı açtım. Çıktım. Zülfikâr uyuyordu. Bahçe kapısını tekmeledim, yürüdüm. Uğultu yaklaşıyordu, taşlar hazırdı ve saat sıfır bir, on dört, sıfır beş. Bunu yazmıştım.

Uzanmış Bir Adamın Beş Düşüncesi

"Salyangozlu Ev"in yazarına...

Uyanıldı. Bu idi.

Son günlerde uyku az, ne yazık, uyanmalar da öyle. İşin içinden çıkamıyorum. İlle ikisinin uzun uzun araları. Bu durumlarda, gelip gelip biramı tırtıklayan Sisip, esrik gözleriyle beni izleyen, evi -benden bile- koruyan Sisip, mırıltıyla katılıyor söylediklerime: Hani o uykularla uyanışların araları, birtakım türlere ayrılıyor, anlamamış olamazsın; yürünenler, koşulanlar, kaçılanlar, kovalananlar, sürüklendiklerin, düştüklerin, kalktıkların, beklediklerin, beklendiklerin, öyle işte.

Sayamadım hepsini. Olsun. Başladım ya saymaya. Bunca yıl beni herkesten ayıran, ayırmış görünen -dur, biraz dur: Ayrıldıkların, kavuştukların- o saçma sapan sürelere egemen olabileceğim belki de. Acabalar, mutlakalar. Ha, Sisip? (Gözlerini yumuyor büyük, derin bir dinginlik içinde: "Kuyruğumu dövme zamanı değil.")

Kırlangıcın çığlığını bütün gece duydum. Terledim. Ter damlaları göğsümden iniyor, şişkince karnıma doğru, soğuyor. ("Göbeğin, göbeğindeki kör delik," diyor Sisip, "kışım gibi kokuyor".) Hey, pislik seni! Kaçıl üstümden.

Kaçtı üstümden ve eski mi eski gardrobun tepesine sıçradı: Buradan her şeyi gözlerim. Her şeye egemenim ben, biliyorsun ya; kokular kralıçasıyım ben. Senin birkaç bin kokun var, benim elli bine yakın.

Damarlarımı tek tek duyumsuyorum. Vump-vump--

vump---! Gene, gene. Sonra, söyler misin, aç mıyım ben? Acıktıkların, doydukların. Bir yaşa gelene dek, tavandaki gizli resimleri bulur bulur, onları her gece yeniden çizersin. Çatıdaki nem arttıkça, bir albüme dönüşür resimlerin. (Anlatmıştım.) Güneş noktacıkları tavanda dolaştıkça, Sisip'in mırıltıları homurdanmaya döner. Uçsam da yakalayıp dişlesem şunları.

Bir yaştan sonra, elde edilemez sanılan görü, gözkapaklarının arasında takılı kalır. Sahibisindir onun artık, ama boş.

Seni bırakanlar, senin bıraktıkların. Aşağıda, bahçenin bir köşesinde kökleneceğini umduğun yaban kirazı. Çiçeğe durmuştu. Gidip konuşmalısın.

Konuştukların, sustukların.

Yediklerin, kustukların. Hepsi, toplanıyor, hesap günü sanki, kalabalığın uğultusu arttıkça artıyor. Sisip geldi, picamamın paçasını ısırdı, çekti beni, istediği yere götürmekti tek amacı. Gittim. Bildiğim bir koltuk, bildiğim bir sehpa, küllük, kül, toz, dünyacık.

Senin o durgun mu durgun gökyüzün, küçük küçük bulutlarla uçmaya başladı sabaha karşı. Sabah, göğü o korkunç büyüklüğüyle içine alıyordu. Gördüm. Baktıkların, görüldüklerin. Yarı imgeler. Ama varlığa mı yakın, yokluğa mı, bunu göremedin, bilemedin. "Olay imgeyi, imge de olayı öldürür," demişti o. Sustu.

Konuşmalarınla ne yaptın?

Konuşmakla,

diyordum,

ne yaptık?

Yaban kirazını aldık, dönüyoruz. Taksi sürücüsü ters ters bakıyordu. "Nedir o öyle ağbi?!" dedi. Sana ne be adam. "Yaban kirazı," dedim. "İyi ki orman koruculari görmemiş sizi, yoksa başınız belaya girerdi, biliyo musun, şimdik, ha, ko o dalı aşşaya, şimdiki bizi görseler, arabayı marabayı bağlarlar yani," dedi. Şaşırmıştım. Piknikçi arabaları sağlı sollu akıp duruyordu. Ama biz bu dalları ormandan koparmadık ki, dilin bozuldu, dal koparılır mı,

çiçek koparılır, dal kırılır ya da kesilir. Demem o ki, bir arkadaşımız buralarda bir ev satın aldı, eski bir ev. Görmeye gittik ve ev yolun birkaç metre yukarsında, bir setteydi. "Kim bu adam yahu? Çay bardağıyla rakı içen bir adam işte. Başka bir çay bardağıysa vazosu onun, içinde üç beş dal katırtırnağı ile hüsnüyusuf."

Setin toprağı yumuşak, dağılgan. Kütle kütle iniyor yola. Sette âşık olunur güzellikte yaban kirazları var. Çiçeğe durmuş hepsi, Sisip. Mıırrrrr, evet. Kalınca bir kök, hem de iyi has piçlenmiş bir kök, yola düşmüştü. Marroww. Onu aldık. Gazetelere sardık. Çok diriydi yaprakları. Kesmedik ki yani biz onu, kesmedik ki, kurtardık kardeşim. "Sen kaygı çekme, pek de dinlerlerdi masalını."

"Hani ya, küçük bir rakı töreni de yapsak aykırı düşmez," demiştim. O, uzun yıllardır rakı içmiyordu, neden bilmem. Halbuki, maydonozlu rakıyı onu sevdiğim için icat etmiştim, ha, Sisip'çim. Yeniden başlayabilirdi rakı içmeye. Köklere yapışmış toprak, ah, fundalıkların kara güzel unu, arabanın zeminine dökülüyordu. O, parmağını diliyle ıslattı, toprağa dokundu, parmağını kokladı. "Hay allah cezanı vermesin, limonata bardağını rakı bardağı sanan kuşaktansın sen. Şimdi bak, güzel güzel anlatayım. Limonata bardağının rakı bardaklığına yükselişi şöyledir... Efenime söyliym, orta halli insanların gelin güveyi olduğu, soyu tükenen..."

Piknikçi kamyonları, piknikçi kamyonetleri, davullarla dümbeleklerle akıyor. Ben O'nu gene seviyorum. Kâğıt mendil çıkardı, topraklı parmağını sildi, o parmağını öptüm. Huylanmıştın. Seni nice öptüğümü kimseler bilmez. "Senin gibi kapanık bir herif dünyanın neresinde var?" diyordu. Bu yabancı, ithal yani, kavunlar da mis gibi kokuyor, lakin yedin miydi yüzde yüz hıyar!

"...soyu tükenmeye yüz tutan düğün salonlarında, bunların adı Manolya, Krizantem filan olurdu, nikâhçı ailelerin kostak delikanlıları ile kendilerini o gün için kravatlarına asmış görünen ayyaş ihtiyarları, limonatalarını bir dikişte içer, efendim, 'İçki içmek/Siyaset konuşmak yasaktır', ceplerinde getirdikleri, efenim, evet, ceplerinde hafiyen getirdikleri 35'lik şişeden rakıyı bardağa

döker, koymak denmez, ayıptır çünkü, neyi neye koyuyorsun, rakı siftinirlerdi. Efenim? İşbu bardak sorununun tarihsel içyüzü böyledir."

"Senin rakından bir yudum alırım," demişti. Sandalyeden kalkamadım bir süre. Utandım. Durumumu gören var mıydı? Gömleğimin eteklerini pantolonumun dışarsına çıkardım. Çadır görünmesin. Çocuklar da var. Düşmeye başladım. Sisip bana tutunmak istedi. Olmadı. Bacağımı yırttı. Çarşaf, terimle ıslanmış gibiydi. Sonra kurumuş gibiydi. Sonra ateş gibiydi. Sırtımı karnımı yakıyordu. Serin bir yer arıyorum. O'nun yastıkları, düzenli mi düzenli, yatıyordu yanımda. Uzanıp aldım birisini. Soğucaktı. Göğsüme, sonra da karnıma bastırdım. Miearr. Ha, doğru dürüst olgunlaşmamış beyaz peynir, ekmeğe yağ niyetine sürdüğün var ya, o, Akdeniz anemisine yol açabilir. "Onlar, küçümen likör kadehleriyle bildiğin şarap kadehleri arasında bi şeylerdi. Rakı kadehlerini babamın çok uzadığı için çok kısalan, apaçık, somut, sessizlikle sürdürülmüş yaşamından biliyorum. Konukluğa, içkiye gittiği bir yerden yaban kirazı piçleriyle dönmeyi hiç kimse başaramazdı."

Çarşıya Yürüyen Bir Kadının Durup Soluklandığı Dönemeç

Burada kimi gün yoruluyorum kimi gün dinleniyorum. Dün, evin, benim evimin bizim evimizin değil de evin merdivenlerinde bir doğruya ulaşmıştım. Unutmadan söyliyim... Çıkıyordun, iniyordun; basamakların kaçta kaçını kullanıyordun? Ha, soranım sana, kaçta kaçını? O an, bir basamakta takılmıştım. O basamağı enine enine yürümeyi düşünmüştüm. Niçin böyle yapmamış insanlar. İyi bir serüvendi.

Kaçıncı basamaktı, saymış değilim, ama o basamağı enine yürümeye başlamıştım. Basamağın ortasındaki küçük çöküntü, beni tökezletip bu yolculuğumu ara sıra aksatsa da, bıkmadan yürüyordum. Çarşı beni beklesin. Bunun çıkışı yoktu, inişi yoktu, dünyanın kaç bin yüz on milyar basamağından birisiydi işte. Kalışı vardı, varışı hiç yoktu. Duvar... tırabzan... duvar... tırabzan... duvar... tırabzan. Evin karanlığını da aydınlığını da kavramaya başlamıştım. Vay bana. Demir... kireç... demir... kireç. Ayakları titrer insanın da, adımları titrer mi? titriyordu. Yaşamımla ilgili çok önemli bir şeyler bulduğumu duyumsuyordum. Çok somut değil, değil ama loş bir şeyler.

Vah bana. Örümcek... rütubet... örümcek... rütubet. Tırabzan çubukları arasında nazlı nazlı salınan bir örümcek vardı. Evrene benzer bir ağ örmüştü. İki kızböceği yakalamıştı. Bir de karayeşil sinek. Kızböcekleri, aşkın en tutaraklı anında donup kalmıştı. Gövdelerinin içi oyulup sömürülmüş, kanatları, oysa ah o güzelim kanatları, duvakların sarı beyaz parıltısındaydı. Ölümün güzelleştirdiği bir zaman.

Karayeşil, ivedi, vız vız bir yaşamın ivecen sonuyla karşılaşmıştı. Şaşırmıştı. Dışarıda bir kırlangıç salvosu. Ardından martı gülüşleri. Ardından karga karmaşası. Ağ tir tir titriyordu, adımlarım gibi. Öbür yana döndüm, duvara ulaştım. İncelemelerimi sürdürdüm.

Birkaç basamak aşağıda, evimin kapısı, aralık, kedisinin kaçtığı evin kapısı, aralık, öyle aralık, çocuğunun kaçtığı evimin kapısı, aralık, herifinin gelmediği bir evin kapısı, aralık.

İdi.

Sevgisinde Bir Sancı
(ya da Kuş Alkar)

-Tomris Uyar ve Mine için

HEMŞİRE ODAMA GİRDİ. KUŞ ALKAR GELDİ.

Küçük, küçücük bir sabahım vardı. Oyalı. Dul. Tan sonrası, kuş oyunları, kedi bakışlarıyla dolu, alçakgönüllü bir sabahım vardır. Dikenlerin dirildiği, ebegömeçlerinin morardığı, kuzukulaklarının dikeldiği, pazıların karayeşerdiği, ballıbabaların balardığı, nevruzcuğun azgın bir ilkyaz toprağına iyice saplandığı, bir aylandız piçinin de ilk kez yaprak verdiği bir sabahtı mesela. O da katılıyordu bana. [Katılıyormuştur kime ne?!] O kimdir bilmiyorum ama. Eğri büğrü elleri var, küçük ve kızılca bir kalbinin olduğu da gözlerinden belli. Meçhul, meçhul ama, beni günüme, günlerime başlatmayı başarıyor. Gidiyorum artık onunla, peşimden gelmeyin. Nafile.

<<Sabahın [sabahımın, sabahımızın, sabahlarının yâ ve hû, kimlerin sabahlarının,] seninle ilgili bir öykü olup olmadığını, olamadığını da diyeyim, nereden anlarsın? Habire üremektedir. Sen mi ona yetişiyorsun, o mu sana yetişiyor? Kim bilir? Sesi var, öyküsü yok. [Burada dur şimdi. Sesinin olduğu yerde, öyküsünün biterek susup mu ya da başlamadan sustuğu mu yerde, dur.] Sen mi onun adımlarıyla yürüyeceksin, o mu senin adımlarınla yürümeye başlıyor, belli değil, di mi? Girişen kim, biten kim de, var. Var. Meçhul. Şimdi git de. Dul.

Ortahalli bir öğlenim var, peki, sabahların üzerinde debeleniyor, eşiniyor, sıcak kumun altında suyu da buluyor.

Kişniyor. O zaman, güneş ile bulutların oyunlarını kollayıp duran bir garip gözlemcim de var. Hatta, bana sanlıp katılıyor da bana, var. Kimdir, bilemiyorum. Şaşkın ayakları oluyor biraz. Yürüyelim, iyi, yürüyelim de nereye? Sezemiyor. Birkaç gün içinde baston kullanmaya yeltenecek adımlarım var, diyor. Sayıklıyorum uykudan uzak bir yerde. O da, meçhul, sayıkladığım her şeyi bir kenara yazıyor. Baston, yürüyor, sürükleniyor. Gidelim. Dul, yaşamdan dul. Sürüm sürüm.

<<Sıcak. Tütüyor. Sırtımı ısıtan küçücek bir yaşayış. Simitçi. Yalnız kalbim. Gazetede üç beş vefat ilanı. Haçlı, aylı. İşporta zaman, işporta. Hadi kalk, uyan, tren vakti. Hadi kalk, bitir şu saçma sapan uykunu da düşlerini de, vapur vakti. Harharhar motor, martı tünüyor, köpköpköpük beyaz, fırfırfır martı [tünüyor], çınçınçın çay. Dalgakıran, sen [denizden yeni], bir eskimişliksin. Bakışlarımı çocukluğumdan beri acımasızca yok ediyordun sen. Kimi koruyordun sen, kimi? Allahsız kıyılarını, gömülmüş, yok edilmiş bir sahilin. Dulca. E, doğrudur.

Yoksulca bir ikindi geliyor, gölgelerimi uzatmaktan da biraz bıkmadan. Basayım üzerine senin şimdi de gör. Bastım. [Basıldı, bastık, bastınız, bastın, bastılardı.] Yekiniyor. Varlığını belirleyen gövdemle tartışıyor, savaşmaya kalkıyor hatta. Gelbana-gitbenden oynayalım. Gelbana-gitbenden. Girbana-çıkbenden oynayalım mı? Öp beni, tükür bana; çağır çağır da beni, siktir çek bana; güneşim gitsin de ay ol, ayla ol, ayevi ol allahın belası, hiç değil. Böyle bir şey var. Meçhul, meçhul denilebilir. Beni kendisinden saymıyor. Kendisini benden saymıyor. İkimizi hiç bir kimseden saymıyor. Sessiz, direngen, edilgin, var. Öylece gidiniz. Dulkâri.

<<Onun bir revak olduğunu söylerlerdi. Kısacası, bir güneşsizlik, bir gölge, bir sığınma çabası. Yaşamın beceriksiz üç

dört sütunuyla da korunuyordu. Çatırdıyor ara sıra. Aldırmıyor. Çatırtı, annem çatırdı diye azarlıyor beni, çatırdı, bir dilidir onun. Kulak kesilip dinledim, o da kendi öykücüğünü anlatıyor ve var. Yer sarsıntısı sanılıyor. Ve var.

Ahh, akşamı da var. Bir file taşıyor. File, file. Nylon içre kuşakların [Kuş Alkar, diye kesti sözümü...] bilmediği bu gereç, ipten yapılırdı.

Sevgilim Mine,

ipten yapılan o gereci niçin bilmiyorsun? İpten üretilmiş bir tür torba işte.

Canımı sıkma.

İçinde talaş bezenmiş buz var. Çünkü akşam gelmekte. Teriyle, safasıyla, gamıyla, şarkısıyla, balkonuyla, komşusuyla, kara gölgeleriyle, sinen [ve Kuş Alkar'ın kanatlarının gölgesine sığınmaktan başka hiç bir şeye yaramayan] örümcekleriyle, yorulmuş sinekleriyle, susuz martıları ve eş bulamamış kumrularıyla, eş bulamayan kumrularıyla evet de anlıyor musun, toprağa çiğdemlerle düşen ağır damlalarıyla, anlayamıyorum, gecikmiş çay kaşığı sesleriyle filan, benim akşamım geliyordu. Gitsen daha iyi, ben yorgunum. Gitmiyordu. Bir göğsü var. Omuzları da var. Hiç bir şeyi saklayamıyordu. Apaçık, Mine.

<<Gizlenemeyen, karşındadır artık, gör. Konuşmak bizden irak, fısıltılarımız var, dedin. Dirseklerin ve dizlerin olmalı senin, dedin, kucaklamaya ve koşmaya. [Kuş Alkar, eğri gagası, haşin pençeleriyle karşımda. Kımıldasam, parçalayacaktır beni. Bilirsin.] Bilirsin, ayıp ama, akşam vardır. Bilirsin, gizlidir ama, gece seni vura vura gelir. Aman, diye düşünürsün, aman benim mumlarım da yok mu? Eriyen, damlaları elime inip dağlayanmumlarım, hüsnüyusuf kokulu, yok mu? Var. Uzan. Kavuş. Yan. Yan habire.

Gecelerin beni asla öpmeyeceğini çocukluğumdan beri biliyordum. Kendisine özgü bir ruhbilim öğrencisinin, ellisine varmış bir adam olarak bir ruhbilim öğrencisinin, bir muvakkit olarak mesela, hani çağdaş bir muhaddis olarak mesela, puvantör canım, puvantör Ali olarak mesela, üç ile beşi, yedi ile dokuzu, kırk ile falancayı birbirinden ayırt edemeyen bir mühendis olarak mesela, kuşu kediyi buzu gölgeyi birbirine katan ve bu işin içinden çıkamayan biri olarak mesela, gecelerin beni hiç öpmeyeceğini, döveceğini biliyordum.

Kimi zaman bunların hepsini derleyip toplamışım. Defterimdedir efendim.

Seni iğrenç toplayıcı! Gün sayfalarının aşağılık sahhafı! Doğrudur beyim.

Duyuyordum. Fakat sevgili Mine [kimsin, bilmiyorum, ve peynirsin, ve zeytinsin, ve ağzımsın, ve sözüm-sün, ekmek-sin sen], saçma sapan bir öğün için sevecenlik biriktiren birilerini istiyordu canım. Zeytin ve peynir, ezeldir ebettir. Domates ve rengi onun, ezeldi ve ebetti, vardı. Fakat sevgili Mine, onların da gecesi oluyordu ve vardı.

Günler işte öğünlerdir, diyen bir sabahöncesi için, söyleyecek hiç bir laf bulamıyordum.

Bunu da hiç sevmediğim bir tarihçi benim özel sayfama yazdı.

Yazdı, kalkıp gitti. Günler oldu. Vardı.

<<Olur. Günler olur da varır. Sen zamanın [senzaman diye bir şey var mıdır?] içinden geçiyordun.

-Sen zamanın içinden geçiyordum.

-Ben zamanın [benzaman diye bir şey olabilir mi?] gözlerinden bakışlarından izleyişinden gözleyişinden ısranından sinişinden geçiyorduk.

-Biz zamanın [yo, bizzaman diye bir şey de var mıydı?] içinden geçiyordum.

-İyi.

Bu yaşam da saçma sapan, üzerine basılmamış gölgeleri de. Mine.

İmdi, ellerini açtığın göğün ta kendisisin. Islandığın yağmurun ta kendisi. Sağanak hatta. Sende var. Mine.

Diyerek susmuştu. Kim? Bilemiyorum. Mahalle kocakarıları var olalı beri, bu öyküyü durup durup anlatırlar.

<<Sevgisinde sancı var. Mine.

Ve susmadan diyecekti ki, senin umduğun güz, karşıladığın sarı sayfa, hiç bir şey bilmiyor yaşamın hakkında. Otur ağla istersen, hiç bir şey bilemiyor. Kendisini bile, sarartısını bile, ölegittiğini bile.

<<Sevgisinde sancılar, dönen sancılarla, sönen sancılarla ölüyor ben. Karşımda, kara düzgün kanatlarını saldırgan açıyor Kuş Alkar. Gölge. Dul bir gölge.>>

HEMŞİRE ODAMDAN ÇIKTI. KUŞ ALKAR, MİNE.

Kalemi Saklamak

"Ktriyyyk. Mezhünnnndri.
Sisendromisinyyyz. El hynk.
Gröntt fyöl, achiry y-yyölll.
Greba lyümleken el hitynnk.
Hyerr by şeyy unutulacekktyır."
(Holym bbin Zyelfl)

Zamanı gelmiş miydi? Gelmişti. Sordun, yanıtla. Ölüyü öldürene sürütürler.

"Öykünü gizliyorsun benden,

"Beni ölmüş sayınız,"

Kahvemi bekliyordum. <Kedicigim beni bekler. Pençesi çenesinde uyur, beni bekler, sıcaktır uykusu onun, serin ilkyaz gökleridir düşleri onun, kulaklarıyla bütün ses izlerini biriktirir;> Bir mutfağa girip de sabahleyin, kahve kokusu duymak ne mutluluk. Bekledim, yanıtlanmadım. Atkestanesi, o benim güzel canım, kışa hazırlanıyordu. Bu acı Kasım sabahı, şıp şıp şıp yağmur, her damlasıyla bir yaprak daha düşüre düşüre, solgunluğu düşüre düşüre, yağmur, sarı. Hadi git yanıbaşımdan yaşamcaaz; öyle bellisin ki, öyle açıklıyorsun ki kendini, hayalsmmmm

zzzzszzzzsszzzzz...dyüşşşşşşş.....7666666666666366666666666666666666266666666667'lerim bile bire bir benzemeye başladı. birbirine. Derken, değişiyordun da... Ohhh, yeni bir ölüm yavrusu daha.

Buldun işte, ölüm yavrusu, ölüm yavrusu!

Yo, belli değil pek. "Öğleler uzadı," demiştin; kulak, duymak istediğini mi duyuyor? "Ögeler uzadı,"

[krrisston maon, myehzüne]

diye anladım, şaşırdım; <aptal aptal bakıyordum gözlerine, sen de sarı akşamsafalarının gözlerine,> "ögeler uzuyordu; çay diyelim, bardak diyelim, tabakcaaz diyelim, kaşıkçık diyelim, şeker miydi sözgelimi, uzuyordu,"; o da yineledi, "öğlen vakitleri, dedim, uzuyor artık, akşama ne kaldı bilemiyorsun," dedi. <Bu da aşırı kırmızı, acı turuncu,> Kırmızı uzuyor, cam sessizliği uzuyor, keramik uzuyor, metal uzuyor, beyaz, beyaz beyaz uzuyordu. Ruhumdan soyunuyor, ruhumu giyiniyordum dum dum dummmm habire. Yok oluyordum kendimde <şöyle uzak ve gibi de,> varıyordum kendime. "Sana, sana," mı diyecektim?

"Akşam erişti," bu, söylenmişti de. "Akşamın eriyişi," diye söylenmişti. Anlatsaydın daha da bitsin gitsindi şu dert. İkindiden söz ediyordun.

İkindiyi itiraf etmek istiyordum. Beri akşamlarda, biraz dönerek gölgelerimize, eski gölgelerimize canım, küçüle küçüle yürüyen, güz güneşlerinde uzayan, uzayan.

Güneş ufka doğru indikçe, gözlerim daha daha daha dayanıksızdı ya. Işıklar içindeyken, karanlığa gömülüyordu ya. Kapak, karanlık. Kitap, yok. Dil, loş. Söz, boş, bomboş, ki yok.

Alnını kaçırıyordun akşamdan. Öyle yaralıyordu ki beni bu. Kaçırıyordum alnımı ondan, bir daha karşılaşmamak, hatta olmamak üzere.

Kaşlarını, kirpiklerini kaçırıyordun akşamdan. Masaya saplıyordun bakışlarını.

Ben sen idim, korkma, ne sevin, ne üzül, sen ben idin, ürkme. Gökyüzü ışıklı, çay bardağı loştu. Kapak, boş. Balkona akşamsafaları <ve safâ denildiğinde güzel ve sefâ dersen adi,> dökülmeye başlıyordu sarı sarı. Garip. <Hadi söyle," Adi ve güzel. Kadıncığım geliyor, akşamsafasının olgunlaşmış tohumlarını <kara, kara, simsiyah,> derliyor, boşalmış bir sigara paketine koyuyor onları, üstüne de yazıyor özenle: A.S. Sarı. Yaz gene gelecek. Güz gene gidecek. Yaz gelecek gene.

Gizlediğin tohumları bi yerlerde unutuyordun. Yaz gitti.

[El seharaminkaleme eyl vürudiy.]

"Sen bir aşk ihtimalisin,

"Felaket olasılığı,

"Sevdalar imkânı sözgelimi,

"Ölümler, ölümler olanağı".

Güz geliverirdi gene. <Yine sarartılar bastı; genel-duygululuk, genel-duyguculuk mu demeli, yollayıp duruyor beni eskilerin yaşamına. Açın kapılarınızı, alın beni içeri. Ve "yok," diyorlardı, "ölümün serin kucağındayız biz, sana nasıl sarılalım?">

Seni sevmemeyi beceremiyorum.

Sana âşık olmamayı başaramıyorum. <Git,>

-Canım mevsim dönümü bu. Saçlarım dökülüverir, kepeklenir kepeklenir dökülüverir. Baksana, kaşlarımda, bıyıklarımda, sakallarımda bile kepek var.

-Şaşkının, ne şaşkının tekisin sen. Hep öylesindir de, yol düşlerini başından, yol ve geber...

Neye nelere nerede hadiydi, niçin hadiydi, bilmiyordu.

Benim de haydi maydi kalmamış gibiydi içimde. Yaşamımda.

Bakırköy, ya da Makrı Kövü, "beni ölmüş kabul ediniz," diye mırıldandı. Mırıltı, yazı oldu sonra. Kendi sonsuzuna dek uzayacak bir yazı. Kaderdi, yazgıydı, ama yazı idi de. Kedi, raflara tırmanıyor, orada bir kalem buluyor, itip düşürüyor aşağıya kalemi, <kalemin düştüğü yerde gariban bir haliçe,> oynuyor kalemle, bunu kimse bulmasın bir daha dercesine, kalemi ordaki halıçenin altına itiyor, gizliyor. Sönüp de yeniden <yyyniden,> yakılmış sigaranın acısı damağımda, dumanı, kediyi iten saçmasapan tütsü. <Seni hiç bulamazdım aradığım yerde, beni hiç bulamazdın unutulduğum yerde,>

[Kırryk rizengerüne min hatyyb.]

Lodos, sapsarı bir başağrısı, dalga dalga gelip kuşatıyordu

alnımı. Neler gömüldüyse suya, söküyor söküyor getiriyordu kıyımıza ("kuyumuza," diye inlemiştim; "kıyılarımıza!" diye düzeltmiştin, "kuytumuza! suyumuza da hani!" allah belanı versin!)... Denize in, yakamoza gömül, yalnızca in ve gömül, yaşamı yanlış, yapayanlış anlasan da. Hep. Hep.

"Tanrı içimizdedir, varsa," diyordun. "Dışımızdadır," diye direttim. Yoksa ne o beni yargılayabilirdi, ne de ben yargılayabilirdim onu. "Böyle bir hakkın olduğunu sanmıyorum," diyerek uzanmıştın çay bardağına. <Tanrı, halıçenin bir altında bir üstünde. Saklanan saçmalık; kendisini oldum olası doğrulamakla ünlü,> Hakkım vardı; hakkım vardır...

Uzanmıştım, bir uykuyu kovalıyordum. Ağır ağır düşüyordum içine, uykumun, senin içine iniyordum. Yakalıyordun kovalayan beni. Suç üstü.

Seni öldürmeyeyim n'olur. Beni öldürmesene, n'olur.

Kedinin (kedimin, senin kedinin) sakladığı kimi kalemler var. <Bir kalemin rengi, onun ne yazacağını gösterir mi allasen? Tahtanın soluğunu gördüm. Tahtanın solduğunu <<sorduğunu, a geri zekâ!>> gördün mü?> Yazacaktır da. Sakla.

Biraz sonra yeniden başlayabilirdi öykün.

Saklıyorsun.

-Yeniden bitebilir. Biter.

Gizliyorsun.

Bitmek bilmeyen yaz günlerinde, sana varacağını umduğum bir yürüyüşe çıkıyordum. Tırnakların mineler, parmakların hüsnüyusuf

-hüsn hüsn hüsn hüsn hüsün,

dudakların bi şeylerle kıpırdıyor, titriyor, morarıyor, kilitleniyor, açılıyordu sonra. Rakı içebiliyordum.

[Ezkyimmebe tersıynn ennemiyün vyel byela.]

Saklanamadığında, gizlenemediğinde, çırılçıplaktır, zaten ne

giyinebilir ki dilin, <söyle ne giyinebilirdi ki dil, n'olur söyle.> ..Ne soyunabilir zenne?

Hayır, başlayacaktır. Ve dinle. <Açık, kapak boş.>

Pembe. Ölümü yok edegeleń yaşam sabahıdır bu. Açık. Kapak. Acıklı da, olsun.

[Va kyeleme va kyelam el kyalamü kemaly.]

Gündelik Söylenceler

Gündelik Söylenceler

-Ferit Edgü'ye...

(Gerçek, gerçeğin ta kendisi kurmacadan daha kurmaca görünebiliyor. Onu -hem de aynen- aktarıp aktarmamakta ikircikli isen, gerçeğin kâğıda dökülür dökülmez kurmacaya dönüştüğünü bilmiyorsun demektir. Harf ve söz, kurmacadır. Kalıveren her şey de gerçek. Bu öykücüklerin hepsi, yüzde yüz gerçek.)

Kayıp Giden Han

Oktay'ın anlattığına göre, eski dostlarından Müsü Artin yaşı belirsiz bir Haliç hanında çalıyormuş; Müsü Artin, eve alışveriş yapmak için bir saatliğine dışarıya çıkmış ve döndüğünde han yokmuş. Kayıp kaybolmuş Haliç'te. Müsü Artin'in ozalit bürosundaki sayısız mimari çizimle birlikte.

Ayrılık

Şükrü altı yaşındaydı, kendisinin birçok kız ile birçok oğlandan oluştuğunu düşünüyordu. Bunlar, Şükrü gece olup da uyuyunca başlarını alıp giderlermiş kendi yaşamlarına. Bunlardan biri ikisi sabahleyin Şükrü'ye dönmezse, çocuk hastalanıyordu. Ölüyormuş hatta.

Gece Uyarıcısı

Sıkıntı verici bir film görmüş, eve dönüyordum hızlı hızlı. Sokak sessizdi, ıssızdı. İleride bir adam vardı. Bir apartmana bakarak, "saat on ikiye beş var!" diye bağırdı. Birilerini uyarıyor sanmıştım. Oysa, adam yürümeye başlamıştı ve sesini dört bir yana yönelterek uyarısını sürdürüyordu. "Saat on ikiye beş var!" Sürekli, "saat on ikiye beş var!" Üç beş pencere daha kararmıştı.

Konuşmalar

İzmir'de nargile tutkunlarının, uzun uzun bakışarak, nefes ve nargile fokurtuları dışında hiç ses çıkarmadan birbirleriyle saatler süren "konuşmalar"a daldığını yazabilirdim de. Dinler misiniz?

Bunları Salih'e anlatmakla yetinmiştim.

Suskun Kadınlar

Salih de Ege'de bir köyün içkicilerinden söz etmişti. Adamlar, küçük, izbe bir meyhanede oturuyor, gazetelerden kesilip duvarlara silme yapıştırılmış büyük kadın resimlerine baka baka ve hiç ama hiç konuşmadan rakı içiyorlar. Saatlerce, saatlerce hiç konuşmadan. Bu, günümüzün "cemal âşıklığı" mıdır? Salih, söz etmekle yetindi. Yetinir kişi miydi.

Atlar İçin Resimler

Aziz Bey, Bursa'da sürgünken yastık yüzleri boyayıp satmıştı. Eskiden, Zile'li Emin soyundan geldiği savunulabilecek boyayıcılar vardı: Özellikle at arabası kaportalarına manzara ve çiçek ve meyve resmederlerdi. Bunlardan, kim bilir, belki de en sonuncusuna, Bursa'da rastlamıştım. Otomobillere niçin resim yapılmadığını sordum. "Onları at çekmiyor ki," dedi. Dedi.

Gümüş Tabanca

Ona Çanakkaleli Muharrem Bey derlerdi. Orada doğmuş değil. Orada, savaşta, sağ bacağını yitirmişti. Ütülü kostümüyle, kolalı gömleğiyle ve ipek kravatıyla giderdi mahalle kahvesine, işyerine gidiyordu sanki. Pantolonunun sağ paçası da "jilet gibi" ütülüydü ve Muharrem Beyin sağ dizinden kalçasına doğru özenle kıvrılıp bir çengelli iğneyle tutturulmuştu. Silahı da vardı: Yeleğindeki köstekten, küçük, küçücük bir tabanca sarkardı. Gümüş. Gümüşten bir tabanca.

Tabutun Bir Adı

Tabutun üzerinde henüz örtü yoktu. Tahta üzerinde, tanımadığı bir erkeğin adı yazılıydı; genç adam kaygılanıp yakınlarına sordu. Yoksa yanlış tabut mu almışlardı. Hayır, dediler, tabut doğruydu. Ad, tabutla ilk gidenin adıymış. Genç adam, tabutun üzerindeki erkek adını karaladı, annesinin adını yazdı. O zaman da ağlayabildi.

Fotoğraf

Gülfidan Kalfa saray artığıydı. Doksanına yaklaşmış Sudanlı, Kadıköy çarşısının tek kadın eskicisiydi. Odasında namaz kılarken, duvardaki Celal Bayar resmini terşine çeviriyordu. Yastığı altında bir hançerle uyurdu. Re'fet Paşa İstanbul'a girdiğinde, kalfa, bir elinde sancak, komutanın atını yedmişti. Tek fotoğrafı, bu olayı gösteren fotoğraftı. Öldüğünde, hiç kimsenin tanımadığı bir zenci çıkageldi, Kalfa'nın lokmasını döktü ve aynı akşam, adını bile kimseye söylemeden sırrolup gitti.

Kedi Falı

Seyhan, Semra için bir fal "yazmıştı". Kedilerden çok korkan, eve asla kedi sokmayan Semra'nın falı, "bir kedin olacak ve onun bir tek yavrusu olacak," diyordu. Bir iki yıl sonra, Semra ile Emrah, iki aylık bir kedi yavrusuyla eve geldiler. Adını Sisip koyduk. Sisip, büyüdü; yanına erkek kedi yaklaştırmıyordu; İznik'te, yazlıkta, sahipsiz bir sarmandan hamile kaldı. Bir tek yavrusu oldu. Yoda.

Kendim

Kendimse, kimsenin anlatmadığı,
anlatamayacağı birisiydim. Belki.
Oturup bunları yazmışım.
Neden? Bilmiyorum. Ellerim
Kamaştığından belki de.
Ellerim ve ayaklarımla,
dokunamayacağımı ve
gidemeyeceğimi
bekliyordum bu dünyada.
Gelir de.

Adalar, Kıyılar

"Ne bilsün bahr hâlün ol ki menzilgâhı sâhildür."
(Fuzulî)

Manastır Gülcüsü

(Ben bu adada gül...)

(Ben adada gül...)

Bu sabah, beni öpmeden gitti. Sırtı kırgındı. Şapkası mahzun.

Kıskançlığı bir kafese döner bazen; bazen de aşkın büyük gezintisi; yoksa kovalayışı mıdır bıraktıklarını?

Mavilik içinde ak ve kara lekeler uçuşuyor. Birbirlerine değiyor, birbirlerini izliyor, birbirlerine çarpıyor, kaçıyor birbirlerinden.

Dün gece, hemen hokka güllerinin orada biz bu göğü örtünürken çıt yoktu; şimdi her şey vaveyla. Büyük bir boğuşma var değil mi? "Önemli bir av buldu da paylaşamıyor mu bunlar? Ayol av mı kaldı adada?" diyor kadın. "Benim sözlerimi duy, birleştir. O zaman," diyor, "manastıra gitmiş olursun".

Göğün büyük derinliğine ses dolduğunu, çığlıkların bulutlara çarptığını işitip gördünüz mü hiç? Martılar... Kargalar... Çürümeye yüz tutmuş ölü bir istavrit uğruna hem de. Karagöz olsa gam yemem.

Uçurumların orada, büyük martı sürülerinin yüzlerce binlerce yumurtadan bir tekini bile kargalara kaptırmadığını bilirim. Ama, uçurumlar martı vatanıdır. Burası öyle değil. Kuş ağıntısı görmek istersen git oralara. Burası öyle değildir. Koca kedileri bile ürkütüp yıldıran, enikleri gagalayıp yaralayıp kaldırıp götüren alıcı kuzgunlar,

(...gül düşündüm gül yaşadım...)

sesleri gövdelerinden kat kat büyük kargalar, uslarla dolu

karanlığı göğün, yıldırıyor martıları da. Beni de. Bir güle doğru çekiliyorum. Güz gelecek de, güller bütün taçyapraklarını yitirip küçük, yeşil, boz, hatta kızılca topçuklara inecek de, kargalar bunları koparıp götürecek. Vakit var. "Her şey beklenir bunlardan. Yılan avlayabilir bunlar. Tek tük fare mare. Biraz kertenkele filan. Deniz anası mı? Onu iskombri yer anacığım. Onu da yunus yer. Ve onu da balıkçı vurur öldürür. Balıkçıyı kim?"

Kan orospunun teki. Geldi. Bahçemin önünde durdu. Kapıya taşlar fırlattı. Küfürler etti, saydı döktü. Kocasını baştan çıkarmışmışım. Eşiğe vardım. Laf diyeceğim. Diyeceklerimi hiç dinlemeden çekti gitti. Def oldu orospu. Orospu, evet. Asıl orospu sensin, çünkü lafını dedin ama karşılığını dinlemedin. Dinleyecek değilsin, insan değil misin? Orospuluk diye ben buna derim.

Hay allahım, yaralılar düşmeye başladı bile. Ak ve kanlı.

Kapıyı kapattım. Pencereden baktım. Azdılar bunlar, azdılar,

(...gül yaşadım gül öldüm...)

diyordu. öff. Bunalttı beni dünya. Nerede şimdi o? Bezgin kasketiyle nerede? Dizi yer yapmış pantolonuyla, bolarıp gevşemiş, kokmuş çoraplarıyla nerede o?

İşte daldı kuzgunun biri. Apak martının boynunda kan belirdi. Dengesiz bir pikeyle kurtulmaya çalıştı martı. Yo, olmadı. Yaralı ya martı. Yaralı ya martı yaralı ya. İki karga daha katıldı saldırıya. Üşüştü hepsi birazdan. Ak lekeler kırmızı yanıldı. Toprağa indi hızla. Kan topağı martı. Ölü kuşun gözünü gören var mı? Adalılar söyleyin.

Ölü hiç bi şeyin gözü ölü kuşun gözü gibi değil.

Harlamış gül nasıl?

Nasıldı be hayatım benim?

Denize inebilseydi martı. "Kurtulurdu o zaman," dedi. "Denize inse, kanı yıkanırdı. Çekmezdi kuzgunu kargayı. İzlenemezdi. Tuz sağaltır onu."

(...gül sevdim gül...)

"Üstüm gelmiyor artık. Hayızdan nifastan kesildim gitti. Hınzır Kokor da anladı bunu, hınzır Sarıçam ayısı da. Oh ne güzel, dertsiz karı mı diyorlardır? Ben bakireyken de bunların karısı değil miydim? Orda burda, taşta kumda mağrada değil miydim?"

Bahçede bir bodur çam vardı. Beli belim gibi. Dalları yaymış bu güzelim. Geçen yıl diretti diretti de diretmedi kurudu. Kargalar geliyor, ince, su yitirmiş, kozalaklı dalları çıtır çıtır kırıyor alçaklar. Kozalakları götürüyordu. İçi taneli taneli kozalakları. Nedir, fıstık çamı mıydı bu? Ölmüş ölmüştür pis Sarıçam, sen tenekelerine bak, sen damacanalarını kolla eşek! Etrafımda dolaşma bir daha. Eski, eskidir salak Sarıçam. Bu işler askeriyede çay ocağı işletmeye benzemez. Çek elini,

(...gül sevildim gül konuştum...)

bi yerime değmeyeceksin artık, çek elini, kırıcam elini, yarıcam kafanı, çek elini,

bodur çama konup yeri ve göğü büyük dikkatle izleyen kargalara taş savurdum da ne oldu? Şöyle bir sıçrar gibi yapıp kaçmadı karga. Ulan ben senin!.. Sıçradığında kanatlarını kocaman açmıştı. Gözümden kaçmadı, karganın boynu ardında iki beyaz nokta, iki beyaz mühür vardı, bela, hani omuzlarında desem yeri, rütbesi vardı. "Komutan karga bu, kesin. Komutan karga bu hınzır. Ulan ben senin komutanının!.."

Pezevenge bu kez taş da değil bir kaya parçası attım. Öyle attım ki karnım acıdı. Komutan, havalandı. Çok inatçı deyyus. Yukarıda kısacık bir süre oyalanıp ve bir kıpı donmuş gibi durup hemen aynı anda dala dönüp konup bana kinle baktıydı. Yardımcım gırlas. Minareden ezan, manastırdan Maria sesleri çıktıydı.

(...gül konuştum gül sustum...)

Öperdi beni. Gülümden. Belimin yuvarlanan yerlerini. Sırtımdaki küçük vadiyi. Cam cam omuzlarımı. Ayva tüycüklü ensemi. Boynumu öperdi, boynum, düşlerime doğru uzanan. Kalçalarımı öpüyordu. Dizimin arkasını birazdan. "Nasıl bir komutan karga puştu! Çok yüksek ağaca tünese yeri göremez. Çalıya tünese, kocayemişe, böğürtlene tünese, göğü göremez. Nasıl bir kösemen karga!? Kafa, kafa bir siyahlık."

Kısa süren sessizlik hemen yine bozuldu. Kavaklardan, ay ne yaraşmaz şeyler, aylandızlardan, çamlardan çamlardan, akasyalardan, çakal eriklerinden sıçrayan kara kara lekeler, martıların ağır süzüldüğü yukarılara yöneldi. Martıcıklar kaçıyor muydu ne?

Martılar kaçmıyormuş. Beklemiş akıllılar. Uçurumların yarıldığı yerden bir martı ordusu sökün etti. "İşte bu zamanlarda toplayabilirsin yumurtalarını seni orospu seni. Pastanelere satarsın. Tamam mı?"

Gene güller ne güzel.

Akşama gelecekler.

(...gül sevdim gül seviştim...)

diyordu. Canım benim, Şam gülü. Van gülü. Kanım benim, kadife gülü. Yaban eti. Pisim benim, Hint gülü. Duvar gülüm, fındık gülü. Bakıyorum, tomur nemleniyor ve çatlıyordu. Ah, kara çöpleme. Yaban, hokka gülü. Ulan sakız gülü, it gülü. Alçak kadın göbeği, kadın göbeği diye bağıra bağıra seviyor beni Kokor.

Kokor, entarimin tam şurasına yapışmış, yukarıya çekmişti. Benim aybaşım var pezevenk! "N'olucak, fark etmez. Oooo!"

Kıllar içindeki göğsü Sarıçam'ın. Gergin dizleri Kokor'un. Arap taşağı adındaki sümbül. Yoksa manda memesi mi? Neyse, hepsi.

(...gül sevdaydım gül öldüm...)

Ayaklarıma sürtünen kediden ürküverdim. İyi, seninim ben. İçim pır pır etti. Herif bu akşam kime dönecek bilmiyorum. Ona mı, bana mı? Karısının attığı taşlar kapımın dibindeydi hâlâ.

Kedi, bahçedeki, sokaktaki, mahalledeki, manastırdaki, adadaki bütün kediler, bir köşe bulup sinmişti. Bekliyordu hepsi. Savaş ne olacak? Ak tüylü kırmızı telekli kan topaklarından bir şeyler düşecek mi bize? Sen biz öpüşü öpüşüverirken ne arıyorsun burada ha? Çık git. Ganimeti paylaş. "Araya girer bu alçaklar. Kapını ört. Sıraya girer bu alçaklar. Kapını aç."

diyordu. Sarıçam adlı bekâr, susuz adanın su hınzırı Sarıçam adlı herif, gölgeleri kollaya kollaya yürüyor. "Su var! Çur egav! Su var! Çur egav!"

diye bağırıyordu. Küçük bir eşek kervanıyla beliriyordu yokuşun dibinde. "Abla, ablam, güllerin ne güzel be abla, gülün feriştahı mısın be ablam!?"

(gül idim, hakikat...)

Bu alçak Sarıçam'a gelince... bir kez olsun denize girmedi de, denize giren kız karı oğlan herif herkesi yiyip yutarcasına izleyip gözledi.

Kargalar gene iniyor. Martılar ikircikli. Kediler bekliyor.

Bu alçak Kokor, geceleri geliyor; ileride, böğürtlen vadisinin orada, şarabını açıyor, mezesini yiyor, gazeller okuyor.

"Ay ay aman, güle gülcünün güzelliği vurur, öyledir,

ay ayyy aman, gül toprağı güz gelse de gülü gövertir"

diyor. Yolak, şurada, aşağıdan gelenlerin adım sesleriyle, şişe şıngırtılarıyla dolu yolak. Sarıçam'ın eşekleriyle, Kokor'un şarabıyla çıktığı dik mi dik yolak. Bahar bitti gül bitti yolağı. Öyle mi? Bahar bitti gül bitti. "Sen de sonra gel."

Bu sıcakta, bu gecelerde nasıl da üstesinden geliyordum güllerin? Yaz her şeyi kuruturken benim kayısı güllerim, benim yediverenlerim sarmaş dolaş. "Su geldi, çur egav!"... "Kocamı çaldın orospu!"

Herkes beni çaldı.

Ben de seni bekliyorum.

Karga pençesi, martı kanı.

Evin kalabalığında bir sen eksiksin. Böylece tenha kalıyor her şey. Yarın tam da güneş doğarken bütün güllerim beni arar. Sen de sulasan olur onları. Ama bir tek sen. Onlar, başkalarına kurur.

Güzel karanlığın güzel yorganı

Ört bizi

Hepiniz gelin diyor

Güzel ıslanışın güzel dalgaları

Art arda

Ve martılarla mıyım

Kuzgunlarla kargalarla mı

Bilmeyeceğim

(gül idim...)

Kocam geliyor ve herkese katılıyordu.

Öbür kan, orada, herkesten ve bahçeden ve martılardan ve kargalardan da uzak, öyle kalıyordu. Bağırtıları, küfürleri, ilenciyle birlikte kalıyordu.

Kocam gelip herkese katılıyordu.

Öpüyordu her halimi.

Ben gül idim.

İskele Dedikoduları

"Vapur" yazarına...

Mırıltılar Bölümü

(Bir adada sorudan çok yanıt bulunur.)

Poyrazın kıyılarında uğul uğul bir ses. Ses, ah ses! Herkesin, her şeyin varlığını, tepkilerini bağdaştıran ses... Toprak, kum ve çakıl; yosun öbekleri; kadınlar, kızlar, adamlar, çocuklar; iskele memurları, büfeciler ve gazeteciler; hepsi, yitik iskele için sözler kusuyordu. Uzaktan bakılsa, ada göğünde yoğun bir mırıldanma bulutu görülecek. İskelenin niye yok olduğu, niçin ve nereye gittiği bilinmiyor. Herkesin bir açıklaması var; kimse de birbirinin açıklamasına inanmıyor.

Bir sabah uyandık, eski iskele yerine dikilen, kiremitleri henüz solmamış, parmaklıkları eğrilmemiş, eşik taşları, binlerce taban basa geçe oyulmamış yeni iskelenin yerinde yeller estiğini gördük. Bir boşlukla kaldık. Tatsız bir düş duygusuyla, besbelli uçup gitmiş bir olanağın arasında, bir boşlukta kaldık. Ortadan kalkıvermiş bir ilişkiler yumağı, sanki göğe ağmış bir agora içinde, hâlâ dolaşmaya çabalıyorduk. İskele yok olmuş, bıraktığı büyük boşlukta şen çırçırlar, ağırkanlı lapinalar, kıvrım kıvrım horozbinalar yüzüyor. Biz suya düştük ve serin serin ıslandık. Kurulanmadık.

Yaz güneşi, birazdan yakacaktı her yeri zaten. Birinci elden tanıklar, iskele memurları, büfeciler ve gazetecilerdi; ancak, olayın korkunç etkisi altında, şimdilik susuyorlar. Konuyu biz, ada halkı, aydınlığa kavuşturmak zorundayız.

Böyle olacağı belliydi. Eski iskelenin aldığı öçtür bu.

Nedir bizi şaşırtmak isteyen? Karşı kıyılarla tek bağımızı kim yok etmek ister dersiniz?

Elvan Ağa ve tayfalarının bütün gece buralarda dolaştığını, sonra da metruk alamana içinde sabaha kadar fosur fosur ot çektiklerini bilmeyen mi var?

Gazeteci ne der bu işe? Haberlerin karanlık yığınağı karşısında her sabah bunalan, öğleye doğru toparlanan, saat on iki dendi mi hemen şaraba vuran gazeteci, önce abonelerinden başlamak üzere görüşlerini açıklıyor.

Böyle olacağını biliyordum. Koptu gitti. İçinde altı-on yolcuları vardı. Vapurun dumanı karşı kıyıda görülür görülmez, iskeleden büyük bir çatırtı sesi duyuldu; hayır, içerdekiler korkmadı sanıyorum. Ne bir çığlık, ne pencerelere çıkıp imdat diye bağıran kimse. İskele, hemen vapura karşı, gündoğusu-yönünde yüzmeye başlamıştı. Vapur da yaklaşıyordu sürekli. Vapur, iskelenin peşinden gitmek için dümen kırdı, çakarın oralarda bir tur attı ve iskelenin ardına düştü. Ada büyüklüğünde bir sis bulutu denizi dolaşıp duruyordu. İskele, bulutun içine girdi. Vapur da bir görünüyor, bir yok. Derken, yarım saat içinde vapur döndü. Kaptan köşkünde bu suları avucunun içi gibi bilen Zülfü Kaptan vardı. Kaptan, Mermer Adalıdır; suyun da toprağın da hem yüzünü hem dibini gezmiştir. Baktım, eliyle "yok yok yok" işareti yapıyordu. Derken, büyük sis bulutu parça parça oldu; bir koyun sürüsüne dönüştü. Dündoğusu esince, sis mis de kalmadı.

Sonraları Zülfü Kaptan bir filikaya binecek, kıyıya varacak, vapuru açıkta bekletirken bir yudum şarap içecek, çölden beter kurumuş ağzı açılacak. İskele sisi kollaya kollaya ilerliyormuş; hatta, ustaca gizleniyormuş. Zülfü Kaptan: İskeleyi gördüğüm son yer, Dülgerkaya'nın oralardı.

Mutluluk ve Mutsuzluk Bölümü

(Batık tekneler batık adaların izinden gider.)

Zülfü Kaptan'ın sultani sarhoşlardan biri olduğunu eklemeli mi? Yo, kayıpçılığı ile şarapçılığı arasında akla yakın ilişkiler bulmaya çalışmayalım, boşa gider. Bir sarhoşa diğer sarhoştan başkası niye inansın? Hiç de engin sayılmayacak denizimizdeki batık adayı bulduğunu söylemişti; kimseyi kandıramamıştı. Canım, bir denizkızıyla yıllar yılı evli kalıp talâk-ı selâse üzre boşandığına da inanılmamıştı. Zülfü Kaptan, çapkın çapari, zülüflü kaptandı işte.

İçkinin, dolu dizgin esrimenin bize neler yaptırdığını uzun uzadıya anlatacak değilim.

Batık adayı buldum, su billur gibiydi. Fakat o ne, bir anafor gördüm ki dudağın uçuklar. Üzerinde de bir olta kutusu, fır fır döner.

Kutuyu hemen tanıdım. Bizim Sotiri Usta'nın takım kutusuydu.

Kutu sulara kapılmış gitmiyor öyle mi? Olmaz.

Hayır, dedik ya, anafora saplanmış, ne batıyor, ne çıkıyor. Sanki Sotiri Usta biraz önce oradaymış, burgaç her şeyi dibe doğru çekmiş. Kurtulan tek şey olta kutusu olmuş.

İskeleyle ne ilgisi var şimdi bunun? Yok.

Var. O zaman da korktum. İvedi demir attım. Yetmedi. Sular beni de burgacın gözüne gözüne çekecek. Tonoz yaptım can havliyle. Teknem bir zaman inledi, çatırdadı. Sonra susup kaldı. Ayna ile dibe baktım, batık adanın bir bölümünü gördüm. Bir de kilise kulesi yok mu! Amman. Kulede bir istavroz parlıyor. Dedim ki, Sotiri Usta'nın takım kutusunda S ve T harfleri var. Usta, T harfini tam da istavroz gibi kazımış.

Kutunun kurtulması bu yüzden. Kancayı uzattım, kutunun kulbuna taktım; çektim, gelmiyor. Çekiyorum, gelmiyor, diretiyor; az kaldı tekneden düşecektim. Ben de direttim, burgaç da inatlandı. Yarım saat içinde kopardım aldım. Motoru çalıştırdım. Tonozu bozarken korku içindeydim. Neyse, dualar okuya okuya, hatırlayamadığım felah ve salah dualarını uydura uydura kaçtım oradan.

Kutuyu açtım.

Ağır mı ağırdı. Bir tek kurşun külçesi bile batırmaya yeterdi kutuyu. Lakin ne çeşit zokalar! Ne envai kalıplar! Eski püskü bir Yelpaze dergisinin içine dantel dantel konmuş ne ışıltılı çapariler! Ne becerikli hırsızlar! Ve dolanık hiç bir oltaya rastalamadım ki Sotiri Usta o gün avlanmış olsun. hayır, bir santim misinası bile değmemişti suya. Olta dergisini karıştırırken bir kâğıt parçası uçuverdi; kelebek gibi çırpınıp denize düştü. Yaklaşıp aldım.

Zülüflü'ye söyle, yazıyordu, *kızı orada gördün.*

Orada ha?! Ne orası? Bu denizde yüz binlerce orası burası şurası olduğunu bilmez misin!

Adaya döndüm. Madam Sotiri'ye gittim. Elimde takım kutusu.

Zülüflü bana uğradığında körkütük değilse de başı hoştu. Elindeki kutuyu, Sotiri Usta'nın tek çehizini gördüm, durumu anladım.

Durumu hemen anladı tabii. Ağlamadı. Ağlarsa, Usta'mızın boğulduğu suyu artırırdı.

Ağlamadım.

Sana söz etmiştir kızdan.

Bana kızdan söz etmişti. Dülgerkaya'da görmüş. Geceymiş. Lüfer yapıyorlarmış. Yüz yirmi parça getirdilerdi. Kız, bunları bir hayli gözlemiş. Sotiri Usta, arkadaşlarına hiç bir şey söylememiş. Söyleseymiş, kız bir daha görünmemek üzere kaçarmış. Bunu bir kişi bilirmiş bir denizde, ikincisi olmaz, ölür, dedi.

Kutuyu sana veriyorum.

Olmaz, o sende kalmalı.

İskele hâlâ bulunamadı.

Bilmiyorum, böyle giderse Yalı Ovası'nı bulurmuş.

Bütün avara tahtalar gibi.

Avara hayat.

Sonsuz son

(Mut, yakamozdur; ulaşıldıkça yok olur.)

Sotiri Usta'nın başladığı yerden başlamak için limana gittim. Liman Reisi'ne çıktım. İzin istedim. Her şeyin birbirine karıştığını söyledi. Sisin ardından çıkan lodos fırtınası işi zorlaştırmış. Arayıcı tekneler kaçıp limana sığınmış. Birkaç balıkçı, lodosun dağıttığı, hani gündoğusuydu, lodosun, lodosun dağıttığı sisi izleyip iskeleyi görmüşler. Doğrusu tek korkumuz, bu ağır lodosta iskelenin batması. Dülgerkaya'ya vurursa dağılır gider.

Madam Sotiri: Onu boşamayacaktın.

O: senin ardından ne çok yüzdüm. Çıkacak kaya arardım, batacak burgaç buldum.

İskele bulunduğunda her şey olağandı.

Yalı Ovası'na varmamıştı ama Büyük Körfez'e ulaşmıştı bile.

İçindekiler, kurtulduklan için sevinmediler, yerinmediler.

İkinci günün akşamı ada üzerindeki mırıltılar azaldı, söndü.

Onuncu günün akşamı, Zülfü Kaptan, izinden sonraki ilk seferini yaptı. Yolcularla birlikte adaya indi. Kaptan köşkündeki yardımcısını selamladı. Bıçkın ama zarif temenna.

Zülüflü'nün yanında kimselerin tanımadığı bir kız vardı.

Şarap aldılar. Madam Sotiri'nin karalar bağlamış kapısını tıklattılar. Eve girdiler.

Ve yazın ortasında tütsü koktu.

Lodos Ertesi

Lodos yellerinin azıp kudurduğu bir günün ertesi, kıyıdayım. Ne deniz dünkü deniz, ne kıyı dünkü kıyı. Koca su, istemediği ne varsa kıyıya savurmuş sanki: Mazot bulaşığı naylon torbalar, şişeler, tahta parçaları, mantarlar, içecek tenekeleri, tortop çalılar...

> Tortop çalılar: Tortop çalılar bu kıyının çocuklarına denizin armağanlarını taşırdı. Kim bilir hangi balıkçıların kopup denizde kalmış misinaları, fırdöndüler, aklı karalı balık iğneleri, hatta kurşunlar ve zokalar. Nedir bu çaparinin tüyleri, kazdan mı, martıdan mı? Kofanaya mı çıkmıştı sahipsiz denizin balıkçısı? Oltadaki diş izi, baba bir lüferin izi.

Oyuncakçı Ali Bey, balıkçı gereçleri de satıyor. param az, kuruşla. Üç beş metre misina alıyorum; bir de sinek iğnesi. Kurşun almaya yetmiyor param. Sarı, ortası delik yüzparalar var. Ah şu pahalılık, yüzparayla nerede simit, halka bile vermiyorlar insana... İşe yaramaz yüzparayı ağırlık diye, kurşun niyetine bağlıyorum oltama. Kıyıya gidiyorum. Bir kayaya tünüyorum. Kayabalıklarını ve çırçırları kolluyorum.

> Kayabalıkları ve çırçırlar: Kayabalıkları ve çırçırlar, bütün çocukların balık avlama öğretmenidir bu kıyılarda. Küçücük bir midye eti, çeker onları. Çırçırlar topluca yaklaşır, bırakır çalkantı sallasın gövdesini, yaklaşır, yemi gözden geçirir, beğenir, yemeye kalkar. Kayabalığı yalnız yüzer. Niçin kumbalığı dememişler ona? Kumu daha çok sever. Gelir, yemi yutar. Bir kurtuluş titremesi olur misinada. Çeker bakarsın; öğreteceği balıkçılığın ilk kurbanı kendisidir. Niye öldüresin? Atarsın denize geri.

Ağzı yaralı. Göre göre avladığın balık, seni derinlere, çok derinlere çekecektir. Bir süre sonra, maviliğin dibinde yaşayan, yukarıdan bakınca görmediğin balıkları da avlamaya kalkışacaksın. Karagöz, açıkgözdür; yemi yem olarak tanır. Uzaklaşır, hızla gelip vurur ve kopardığı parçayla yetinir. İzmaritleri, barbunyaları avlamaya kalkışacaksın. Ya da, göçmen balığın aktığı mevsimlerde, çapariyle, kaşıkla, rasgeleye çıkacaksın. Aynı kurtuluş titremesinin ardında. Yaşlı kefalci, büyük kayasına kimseleri almaz. Uzak duracaksın. Sanki ölmüştür. Sağ elinin işaret parmağı dışında, gövdesinin hiç bir yeri yaşamamaktadır. Birazdan, seçme nereis taktığı oltasını biraz çeker; ağırkanlı, ağırkanlı, sakin, suskun. Gökteki bir martı bile ürkütür kefali. Kefalciye hiç yaklaşmayacaksın. Kefal oltasında ek olmaz, düğüm olmaz, olmasa daha iyi. Tortop çalının yanındayım; çakıllara oturuyorum; dolaşık misina, ışıkta pırıl pırıl damlıyor; su damlaları, inci taneleri gibi. Bir uç arıyorum, buluyorum; o uçtan çözmeye başlıyorum misinayı. Düğüm düğüm düğüm. Arapsaçı, korkunç. Yılmıyorum. Ne kadar dolaşıksa o kadar dinleniyorum. Nedir çözen onu? Parmaklarım, tırnaklarım mı beceriyor bu işi? İçgüdülerim mi? Usum mu? Züğürtlüğüm mü? Neyim?

Neyim?: Neyim çözüyordu kıyıların dolaşığını? Anımsa. Misinaların berrak bulmacası çözüldü bitti mi artık? Bilmiyordum. Ayyaşın şarabı, afyonkeşin afyonu neyse, arapsaçı olta benim için o. O idi.

Sarı sarı firdöndüleri gömlek cebime koyuyorum. Işıldayan misinayı çözdükçe sarıyorum bir tahta parçasına. İğneler... İğnelerden korkuyorum. Batınca çıkması zor. Bir jiletle yararlar parmağını... İğneleri eski püskü bir defterin yaprakları arasına koyuyorum. Tek tek. Her sayfaya eş boyda birkaç iğne... Kâğıt, nemini alıyor iğnelerin; paslanmaları önleniyor böylece. Hangi

ağabeyiminmiş bu defter? -İki ağabeyim var, biri lisede, diğeri ortaokulda.- Büyük ağabeyimin bu defter. Ödev defteri. Öğretmenin notları var, imzaları var defter yapraklarında. Bir sayfaya geliyorum, Kurtulmuş bir yaprak var. O sayfaya iğne koymadım. Ne yaprağı bu, defne mi?

> Defne: Defne, bahçede kendi kendine bitivermişti. Yaprağını koparırsan, acı-güzel kokuyordu. O yaprağı koparmakla şu çırçırı avlamak birbirine benziyor mu ne? Annem, bahçede yeşil ne varsa bilir. Ebegümecini, kuzukulağını, labadayı, yaban semizotunu, Ebucehil kavununu, defneyi. Sever.

Baktım, çöze çöze, sara sara, upuzun bir oltam olmuştu. Açtım, kulaca vurdum... Yirmi kulaç. Yirmi kulaç derinlerde hangi balık vardır? Defterimi koltuğumun altına sıkıştırdım. Oltamı cebime koydum. Kıyıda daha nice tortop çalı vardı. Yarın gene gelip bütün gün misina çözer miyim? Eski ödev defterindeki iğnelerle kefal avlayabilir miyim? Hangi batakta nereis bulabilirim? Çırçırdan, kayabalığından öteye geçebilecek miyim? Düşündükçe her şey sarpasarıyor. Atabilecek miyim yakaladıklarımı denize? Eve götürür müyüm? Ah, deniz tuzlu sudur diye yanılmıştım; kocaman bir lapinayı eve canlı canlı yetiştirmiş, yaşar, yaşacak -yaşar mı? yaşar mı?- ve bildiğin suya tuz katmıştım ve lapinayı o suya atmıştım. Güldülerdi. Bunun yemeği filan da olmaz! der mi babam bana? Nerde benim eski defterim, anısı vardır onun, eşek! der mi ağabeyim bana? Defneyi çok seven annem niçin uykuda?

> Niçin uykuda?: Defneyi seven annem lodos gününde sürekli uyumuştu. Başına komşular toplanmıştı. Lodos ertesi, çık git dolaş demişlerdi bana. Onlarsa defneyi çok seven annemin yanında.

Yorgios Meraklidis

Bu adı, bu adamı bilen var mı? Yoksa öleceğim. Mezarı filan var mıdır, varsa ben de gömüleceğim.

Bilenlerin, tanıyanların beni aramasını istiyorum. N'olur.

Gasteye de ilan verdim, veriyorum. Beni bulamayacaktır, bile bile. Sözcüğü bir liralık ilanlar var ya, gücümün yettiği... MERAKLİDİS, BENİ ARA KARDEŞİM. H.A. (Hulusi Atanasios.) "Sekiz sözcük," diyor ilancı. O zaman birer sözcük saydığı H ile A'yı çıkartıyorum. İşte, altı lira. Hatta dört, Meraklidis, beni ara. Hulusi. İyi de, *kardeşim* sözcüğünü karalarken, karalarken canım sıkılıyor. O, bir lira. Yeniden koydum, beş lira.

Yorgios Meraklidis ile bağlantım, ilintim diyeyim, daha doğru, yirmi beş yıldır kesildi. Onu son olarak lacivert bir ikindi vakti, küçücük masasında rakı, bir de çay bardağına koyduğu iki üç papatya ve en yabanından hüsnüyusuflarla konuşup içerken görmüştüm. İstanbul'un tükenip duran kırlarında bir gezinti sonrası, Yorgios demleniyordu. Gamlanıyor, eski alışkanlığımız. Anam Hulusi, babam Atanasios. Geldik mi Yorgo'ya... Masası en fazla iki kişilikti ve yalnızlığı da iki kişilikti; ama çevresine çömüverenlerle, ayakta dikelip kalanlarla, şurdan burdan laf atarak yumruk mezesine konuk olanlarla birlikte, Yorgios Meraklidis çok kalabalık birisiydi. "Gel otur file," demişti. "Ti habarya file?"

"Habar, kardeşim, yok. Bu da çok kötü. Habar yoktur, ihbar

çok. Seni yıllar sonra gastelerde arayacağımı nerden bileyim Yorgo!

"Yarın sabah, beşte çıkalım mı? Katavasya varyılıdır diyor herkes.

"Çıkalım, file. Katavasya varyılı.

"Hadi al bi yudum, file. Al da öl de.

"Neyden, çiçeklerden mi Yorgo? Alayım da öleyim de.

"Kalos! Kalos!

"Güzelliğe anacım.

"Vur bakalım".

Vurduk.. Yarın sabah olabilecek mi ki balığa çıkalım, ha. Yarın sabah diye bir şey kalmış mıdır Yorgo. Adresini bile bilmiyorum. Şu küçük masa hariç nerelere saklanıyorsun allasen?!

Kadıköy, eskiler Kadıkövü derdi, çarşısında yıllar yılı eskicilik yaptığını eklemeliyim. Balıkçılık yaptığını da. Onun iğne defteri akıl almaz avların hem eski hem de pırıl pırıl bir başlangıcıydı. Balıkçıyı, iğne defterinden tanıyacaksın. Pasın bir zerresi düşmemeli deftere. Bilenler, beni arasın.

"Hayat'ı denedim, file, yaramaz, Yelpaze daha iyi, Hayat suyu emmiyor. Yelpaze iyidir."

Şimdi, çinekop çaparisini yenilemek istersem, şunu görüyorum:

"KÖŞEDEN: Bazan sokakta durup da adeta bir nehir gibi akan insan selini seyrettiniz mi hiç? İşlerine giden yahut da evlerine dönen bir sürü kadın, erkekten kimi otobüse, kimi taksiye

binmekte, bir kısmı vapura koşmakta ve bu arada günlük hayatın çeşitli düşünce, tasa ve önemsiz gibi görünen olaylarını kafaları içinde bir değirmen gibi öğütmektedirler".

"Hadi, bi yudum daha file!"

Güz düştü mü nedir, poyraz ısırmıyordu artık.

"İndin batık kiliseye, çıktın kuzeyin ağzından, ısın, ısın artık file!

"Isınıp ısınıyorum da donuyorum Yorgo. Kurtulacak mıyım?"

Yo, hırsızlı mırsızlı zokayı ararsan kardeşim, deftere bir sığar bir sığmaz, aynen de okuyacağım: "Genç ve ihtiyar, ana, baba ve çocuklardan müteşekkil bu mütevazi ve iddiasız topluluk kaderin kendilerine vermiş olduğu işi sessiz sedasız yapmaya uğraşırlar. Hayatı yüzyıllar boyunca sürükleyen onlardır. Sonunda, sükût içinde geçen hayatları gibi, sessizce dünya sahnesinden çekilip giderler," diyordu.

Bir susuyordu ki, suskunluk ne kelime. Bir susuyordu ki, rakı rakı rakı rakı kupkuru. Dudaklarını ıslatan yan karanlık, akşamı çağıran, bıkmıyor, akşamı nasırlı bir işaret parmağıyla sürekli çağıran, akşam gidince göğsünü deli deli yumruklayan, en neşeli şarkılardan bir ağıtlar çıkaran, ağıtlar ulan, bizi çiğ çiğ yiyen ağıtlar, kardeş, ağıtlar bağıran ve hiç susan. Dudakları. Onda.

Sözleri, bende.

Diyordu ki, sen fısıltıyı mısıltıyı bırak artık, çığlık atmaya ne dersin?

Adalarda madalarda, kıyılarda mıyılarda ol. Dalgalarda malgalarda, akıntılarda makıntılarda debelen. Aşkı, hani vardır ya şu, şu oğlum, şu kızım, şu lacivert ikindide balkıyan var ya, şu. At kendini de onun içinde boğul. Seni bulmazlar. Bulamazlar. Yitirme ve bulma bilgisi, ayrı bilgidir. Her şeyden ayrıdır. Elini uzattığın kayadaki kaygan yosun tenidir o. Seni bilmeyecektir.

Düşüp gittin mi suya?

Silinmiş bir adı gövdenin ve tininin her durumuyla yeniden edinmeye yüreğin var mı? Şimdi bana, ikimize varmak için azcık daha yaşa, diye diye yankısı bitmişti.

Ölmeyeceğim Yorgo, gebereceksem de mevsimi değil. Seni bulmazlar. Beni hiç bulmazlar Yorgo, karidesi hiç bulmazlar, yerlerimiz gizlidir, öyle gizlidir ki, sözümüz bile bulamayacaktır bizi. Arar.

Yorgios Meraklidis, ara beni kardeşim, mevsimi geldi.

Issız Demir

Beni buralarda Demir diye tanırlar, Issız diye anarlar.

Asıl adımı ben bile bilmem. Demir'imdir, daha yedi sekiz yaşındayken, acemi kayıkçıların halat kesip denize bırakmak zorunda kaldığı tekne demirlerini dalar batar çıkarırdım. Her biri, küçük bir tomar para.

Peki bir teknenin demiri niçin takılırdı? Demir, aşağılarda hilalvari bir kaya tuzağına takılır, bir batığın karnına burnuna takılır, çürümekte olan gömük bir halatın son direncine takılır; sonra, deniz, yanlış düğümlenmiş ipi hiç sevmez, usul usul, sinsice çözer düğümü, demirse kesilmiş bir el gibi dipte kalakalır; ve demir, suya takılırdı aslında yahu suya, bilemediğin suya. Bilmeden niye çıkarsın? Onlar da, demirini denizlere bırakan acıklı yolcular, derlerdi ki bana, yalnızsın, yapayalnız, bize biraz yaklaşsana.

Issız'ımdır, bende ana baba
arama hiç. Sözüm bu.

Bende kardeş de arama.
Şarabı ara bende, baba şarabı.
Denizin bir piçiyim ben.
Ana acıları ara bende. Ana şarabı.
Bir de dualarımın çolak martısını.

Bu haliç de var ya, bir çocuk havuzuydu eski yıllarda. Herkes,

cuppa, cuppa, sularda. Balık havuzuydu, yunuslardan kaçıp gelen uskumrular, bir takının incileri gibi uçuşurdu, parlayıp söner, sönüp saplardı denizde. Şimdi limana doğru kaçıp gitmiş barbun halkı, eskiden ne işte, buradaydı. Âdem'in doğurulduğu yıllardan kalma batıklar var bu suda, derlerdi. Kimselerin bilmediği kutsal kitaplar, gene bu denizin nehrindeydi, derler...

Bozulmamış mürekkepleriyle kutsal yazmalar, eskinin benden yüz misli usta dalgıçlarına ayna gibi görünürmüş. Her bir dalga, bir sayfasıymış yakanların. Değil istiridyelerin, midyelerin içi de inci doluymuş. "Denizin girintileri öncesinden sonrasına muhataralı yerlerdir: Deniz mi yalnız, su demeli, su tekinsizdir." Babamın lafları.

Ben, tekneden tekneye, demirden demire, artık iyice belirmeye başlamış adacıklardan adacıklara atlaya sıçraya, bazı bazı yüzerekten koca halici aşıyorum. Her bir yaşım, bir başka ada. Hepsi birden, genceskisi bir ömür sayılır.

Ölüm döşeğine hayli uzak, ölümeyse çok yakın.

Atlıyor, atlıyor, yıllarımı geçiyordum. Bir yerde takıldım kaldım. Tekneler sona ermişti. Demirler, demir zincirleri, bu adacığın, bu pas-adanın üzerine yığılıp kalmıştı. Kırmızı, güvez, kahverenginin kızılcası pas, adacığı bütünüyle kaplamış, hatta büyütmüştü. Vardım. Soluklandım".

"Bittin burada. Burada kalacaksın." Bağırmaya başladım. Hiç bir dili çağrıştırmayan korkunç çığlıklar atıyordum. Birileri beni duyacak sanıyordum. Duyabilir sanıyordum. önümdeki ve arkamdaki o uzun kıyılar, sağırdı.

Sıçramak, bir tekneye ya da başka bir adacığa ulaşmak istiyordum. Olmuyordu, olamıyordu. Adımlarım bitmiş, kulaçlarım hiç bilinmez makaslarla kesilmişti. Artık sıçrayamıyordum. Hava beni içermiyordu ki. Artık yüzemiyordum ki. Kuşlarını bile kucaklamayan gökyüzü ile katledilmiş su, insan bedenini almıyordu içine. Düşüyordun, batıyordun. Dünyanın sayısız leşinden oluşan batak, ağzı büyük, midesi büyük, dişleri çürümüş, dili kara lacivert

batak, küçük büyük her tür yolculuğa kapanmıştı. Ne yapacağımı düşünürken, üç beş serçe geldi, kondu. Pası didikliyordu serçe. Güneş, Bulgara doğru gidiyordu.

"Güneş Bulgara gider, ne derlersen fayda."

Sırtımda Hasköy. Dönüş yok. Su akşamla kızıla çaldı, morardı, kaldı. Şimdi taş gibiydi. Karardı, karardı. Burada, bu pas-adada konuklarım olur muydu?... Diyelim, kaç zamandır gözümle işaretlediğim çolak martı. Balıktan dönüşlerde hep kolladığım çolak martı.

Ve ulaştı. Ağzında titreyen bir yosun genciyle gelmişti. Yosun gencini tam da göğsüme doğru attı. Mis gibi kokuyordu yosun, kim bilir nerelerde alıp getirmişti. Adalardan bir yerden. Hangi adalardan bir yerden, çocukken biliyordum, şimdi hiç .

Erik kokuyordu yosun. Çiğnedim. Koyu yeşil teninin üzerinde zeytinyağına benzer ince bir örtü vardı. Çolak, sağımda solumda bilmiş bilmiş dolaşıyordu.

Parmağımı suya uzatmıştım, etimin pembesi biraz ışıtmıştı suyu ve söndü.

Çolak martı, ani bir sıçramayla havalandı. Kırk elli kadem ileride, benim kalakaldığımdan daha küçük bir pas-adada dinleniyordu şimdi. Bana dönüp dönüp bakıyordu, ekşi, "sen yazgından kalkamazsın Demir"...

Tırnağımla kazımaya başladım zincir yığınını, özüne dek ölmüştü. Demir çapakları, "denizin en derini bile böyle yiyemezdi beni," diye diye dökülüyordu. Bir zincirin son baklasında, dökümcünün tuğrası kör mü kör okunuyordu. Kazıdım... "Mahvız biz." Pul pul dökülüyordu. Sarıkanatların katılaşmış karnından kaçardı böyle deniz pulları.

Döndüm, Hasköy'ün harap sokaklarında annemi gördüm. Zifte bulanmış bir bez bebekti. Zifte bulanmış sayısız bez bebekle, "Ah Üsküdar Üsküdar/Gezdim sokaklarını,"yı, ırlayıp duruyordu. Şarkı, bitmek bilmiyor, "ayiiiiy,!", bir başka şarkıyla kenetleniyor, başka şarkılara bata çıka sürdürüyordu kendisini. Zifte bulanmış

bez bebeğin karnına, kel başlı bir cenin çizilmişti. Ağladığı belliydi.

Bir çakıl taşı buldum, gözleri uykuya doğru inen çolağa attım. Yarı uykudan kalktı. Şöyle bir sınadı kanatlarını. Pençelerini kıstı. Uçtu geldi yine.

"Ne yapacağız Çolak?"

"Sen uçamazsın da bre Demir! Gece, suyu taş gibi soğutunca, yüzmeyi dene. Daha az ölürsün. Ben de başın üzre gelirim."

Babam, eski kentin bütün sarnıçlarını dehlizlerini mahzenlerini kanallarını avcunun içi gibi bilen bir suyolcuymuş. Öyle anlatırlardı. Günün birinde, tüysüz tüssüz bir köpekle karşılaşmıştı, hem de yerin sekiz on metre derinliğinde. Birçok gezginin yüzyıllar boyu arayıp arayıp bulamadığı köpekse, soyunun bahtsızlığından dolayı havlamıyor inliyormuş. Babamsa, onun dediklerini hiç dinlemiyor, köpeğin boynunu okşuyormuş.

Eli bir muskaya değiyor. Muskayı almak istiyor. O zaman, yeraltının dingin suyu, korkunç bir dalgayla kalkışıyor, sarsılıyor, koşuyor, kurbanını örtüyor. Babamı yutuyor ve gene suskunluğuna gömülüyor. Ölüsünü bulduklarında, bir Çin kâğıdı parçası varmış elinde: "Elif lâm mim. Kırk sözcüğü bütünüyle hiç bilemeyeceksin. On olsa otuzu kalacak. Yirmi olsa yirmisi kalacak. Otuz olsa, onu kalacak. Ve hatta otuz dokuz olsa, geriye bir sözcük kalacak. Her şeyi kökünden değiştiren bir tek sözcük. Ara".

"Ara."

Martı, eskilerden bir savaşçı. Sol pençesi paramparça olmuş, kim bilir kaç mevsim geçe geçe kendisini onarmıştı. Yine de, çolaklıktan kurtulamamıştı. Sağ kanadına baktım, o da acıklıydı, sular üzre âlim kuşların ölümden hiç korkmadığını, çolak martının kanadında görüyordun. Yaralı ama uçkandı gene de. Uçağan. Başım üzre.

Geceyle birlikte uyku da eriyordu. Kafam büyüklüğünde baklalardan oluşan bir zincire sıkı sıkı tutundum. Şakağımı dayadım. Suyun küçük şıpırtıları beni büyülüyordu hâlâ.

Babam da geldi. Beni uyandırdı. Azarlamak için, lanetlemek için, kargışlamak ne söz, döve döve balçıklara batırmak için uyandırıyordu beni. "Evlat, kendinde misin? Ha, Demir? Demir, uyanmazsan öleceksin oğlum, kalk. Düşlerden yurt olmaz oğlum, kalk."

Kendimde değilsem, kimdeydim. Bilmiyorum. Ah, çolak martı, sol omuzuma tünemişti, gülümser gagasıyla, delici bakışlarıyla süzüyordu beni.

"Sen, ıssız demir, bu halicin eskilerinden olduğunu sanıyorsun. Çevrenden geçeduran teknelere de bakıp el ettiğin yoktur.

Pas, yaşlanan vücudunu ağır ağır kuşatıyor. Zifte bulanıyor beynin.

Anan, bez kız, babanı severekten unutmuştur.

Baban, bir şarap şişesinin kırılışı.

Tüysüz tüssüz köpek ise, sana bu yeni adayı anlatmak istiyordu. Dinle."

Sağırdım. Köpeciğin dik kulaklarını okşuyordum. Çolak, tepemizde turalıyordu. Yosun dirileri, yosun ölüleri atıyordu göğüslerimize.

Kalktım. Suya doğru uzandım. Göğsümü, omuzlarımı, kollarımı, karnımı sulara batırdım. Biz cüzzamlı gibi ağır, bir veremli gibi kösnük, bir vebalı gibi melun, bir frengili gibi utanç içinde, halice indim.

Çolak, tepemdeydi.

Ağzıma çürümüş denizler doldu. Hiç bağırmadım. O son sözcük, çürümüş denizler kadar büyüktü. Fısıldadım. Ve çolağın derin gökyüzünde parlayan kanatlarını gördüm.

Çolak ve kesin.

Bir Deniz İçin Anlatılmıştır

"Yatdılar Ferhâd-ı Mecnun mest-i câm-ı ışk olub
Ey Fuzulî biz olar yatdıkça növbet bekleriz."
(Fuzulî)

Seyyid Olan

Onunla ilgili izler ve bilgiler hayli karmaşıktır. Ama karanlık da sayılamaz. XV. yüzyılda yaşadığı, Koca Halidun'dan çok etkilendiği, hatta Tunis'te Halidun-ı Sânî diye anıldığı, Espanya'da, özellikle Toledo <Tuleytula,> Kuşkucuları çevresinde Seyyid'e adeta tapıldığı bilinmektedir. Toplumsal rengi koyu <kopkoyu,> bir tür feylosofi geliştirmeye çalışmıştır. Elimizdeki tek yapıtı, "İmde'l Eflâk ve'l İns"tir (Feleklerin ve İnsanın Kıyılarında). Seyyid, yaşamı boyunca hakikati aramış nice düşünür gibi, *bilinemeyenin tanımı ile bilinenin bilinemeyen içindeki yerini* tartışmıştır. Kısa adıyla "Eflâk"te yer alan bir cümlesi, Lanetli Cümle diye bilinir. Dönemin feylesofları ve fıkıh erbabı, Lanetli Cümle'yi ve cümlenin sahibini şiddetle mahkûm etmişlerdi. Seyyid, Toledo'dan Tunis'e kaçtı. Nâmı ve mahkûmiyeti Tunis'i de sarınca, Anadolu'ya doğru yola çıktı. <Giden o,>

Seyyid'in Anadolu yolculuğu, yaşamının karanlık görünen tek dönemidir. Kostantıniyye'ye ulaştığı, oradan da Kayseriyye'ye, Yabanlu Bazarı'na gittiği, söylenir. <Ya da aksi,> Daha sonrası hakkında da hiç bir bilgi yoktur. Belki de, ölüm hakkındaki bütün bilgilerimiz neyse, Seyyid'in sonrası üzerine bilgilerimiz yine odur. <Belki,>

Lanetli Cümle işte şöyledir:

"Allah bazı kişilere yalnızca düşler gösterir; onlardan kimisi düşlerini anımsar, kimisi hiç anımsamaz. Bana büyük bir nimet bağışladığı için âlemlerin rabbi olan yüce Tanrıma şükürler olsun ki, düşlerimde gördüğüm her şey, her insan, her hayvan, ve türlü türlü her yaratık, beni bana anlatmaktadır, düşlerimdeki tavırlarımı bana öykülerle bildirmektedir. Bu da, Hazreti Âdem yaratılalı beri, benden başka hiç kimseye nasip olmamıştır". <Olmadı mı,>

Görüldüğü gibi, burada bir tek cümle yoktur. Araştırmacılar, Seyyid'in sözü içinde lanetli sayılabilecek tek şeyin "Hazreti Âdem yaratılalı beri" ifadesi olduğunu belirtirler (...ve hâzâ.lem yekûn nasîbe ehadin gayri munzu hulika Âdem aleyhi's-selâm hatte'l-yevm).

Seyyid kendisinde öyle bir üstünlük görüyor ki, bu nitelik hiç bir peygamberde bulunmamakta. Böylece küfr erbabının o kurtulunmaz bataklığına gömülüyor.

Seyyid'in başı, Katoliklerle de belada imiş. Mancha'lı Bunak hakkında yazdıkları, Hristiyanlığın en ağır eleştirilerinden birisi olarak görülüyor.

Öyle ya, bir ayağı çukurdayken Kutsal Kitab'a sarılacağı yerde o görkemli savaşçıların tarihsel serüvenlerini yinelemeye <yenilemeye,> girişmesi, Mahcha'lı bunağın onmaz sevdavi kişiliğini göstermezse neyi gösterir? Ve de Seyyid, adı geçen bunağın kişiliğinde, kutsal gövde ve kan için dövüşenleri sarakaya alırken, kutsal gövde ve kutsal kanı dahi sarakaya almakta değil midir?

Besmelesinin farklı olduğunu söyleyen melun meddah gibi, Seyyid de Tanrıya karşı gelmemekte midir?

Seyyid, hem kendi din kardeşlerine, hem de gâvurlara yaranamamıştı. "Eflâk"i alcamya ile yazması da kurtaramamıştı onu. Yapıtının üzerinden yüzyıllar geçmişti ama biz.

-Dilsiz

-Amâde

-Gavril

-Dürnev

-Acı (böğrümdeki)

-Lâedri, ben ve diğerlerinin

alcamya yazısından Arapçaya harf harf saptadık ve lanetli satırları yukarıda da görüldüğü gibi Türkçeleştirdik:

"İnne Allah azze ve celle yec'alu ba'da ıbâdihî lâ yerâ illâ

ahlâmen, feba'duhum kad yestetîu en yetezekkerâ ahlâmehu ve ba'duhum lâ yestetîv en yetezekkerâ minhâ şey'en. Feinnenî ahmedu'illahe rabbe'l-âlemin hamden kesîran liennehu vehebenî ni'meten azîmeten: İnne kulle şey'in ve kulle insânin ve kulle vâhidin min-el mahlükkâti el-müteadditeti raeytuhu fî menâmi yuhaddisunî an nefsî ve yekussu lî mevâkıfî fî ahlâmî ve hâzâ lem yekûn nasîbe ehadin gayri munzu hulika Âdem aleyhi's-selâm hatte'l-yevm."

<Bitti pis.>

Bir Deniz İçin Anlatılmıştır

I

Sevgili Efendim,

Tek yoldaşınız, gölgeniz, iletmektedir.

Adını kimselerin bilmediği, bildirmediğim, kıskançlıktan ötürü yanıp adını kimselere söylemediğim...

Kamarana geldim. Sende göreceklerim olduğu gibi, sana göstereceklerim de vardı. Uyku kucakladı kucaklayacaktı ikimizi. Yalnızdık. Kamarot kapıya vurduğunda, biraz peksimet, kurutulmuş et ve hurma getirdiğinde kaçtı uykumuz. Acıktığımızı anladık ve hâlâ korkmuştuk.

-Korktuk. Çünkü kaygıları içimizde öyle biriktiririz ki, zihnin şirazesi kopar, kaygılar bitip korku başlar...

...diyen siz, kâğıdı kalemi, yiyeceği, içeceği attınız elinizden. Böyle olurmuş. Sona ererken en ağır darbelerini indirirmiş fırtına. Sonra birden dinermiş, ebedi bir burgaca uyar, denizin dibine doğru siner gizlenirmiş.

Bunu bilmez kıyılar. Açıl, açıl da bil biraz, açıl uzağa, bil biraz.

Dinlenirmiş bir süre. Gene azarmış, ama kapudan usta ise, yeni azgınlığa yakalanmadan uzaklaşırmış o fırtınanın ülkesinden, gözünden.

Uyudunuz. Bebek yüzüne döndü yüzünüz.

Aynlık denizinde gidiyorum! Bu türkü, direk, yelken, ip ve halat inleyişlerinin, çığlıklarının, Azrail ıslıklarının yerini aldı.

Uykunuz, bu türküyle avlandı.

Ayrılık denizinde giderim
Kavuşma akıntısı nerelerde

Feleğin yelleri bile ağlar
Buluşma dereleri nerde

Peksimet, kurutulduğu yerin kokusunu koruyordu hâlâ. Dut ve ceviz. Duydunuz. Un ve kum, diyordunuz. Un ve kum. Dut ve ceviz. Ve belki de hepsi, hepsi damla. Un, neyin damlası? Kum, taşın damlası. Hepsi damla. Un ve kum ve dut ve cevizin damlaları, deniz damlaları uçuşuyordu feleklerin yedi yeliyle. Kuş neyin damlasıdır?

Bulut göçebelerinin mi? Biz neyin damlalarıydık?

Ve bir kıyı da olsa gerek, suyla akıp yanaşacağımız, kanat vurup da <vurula vurula,> konacağımız bir kıyı olsa gerek. Yoksa niçin biçilir kürekler, niye türer kanatlar?

Elinizin üzerinde beyaz noktacıklar oluştu. Tuz.
Alnınızda eksilip duran bir gece, sabaha doğru.
Birkaç mağara, denizin oyduğu <masmavi> gözlerinizde.
Yalıyar. Düşüncelerinizde ayaklar basmaz <bir,> yalıyar.

Denizlerin sizden çekindiğini duyumsamıştınız, bunu birlikte yorumladık. Ermişlerden, dervişlerden, bilgelerden, bilgi-aşırı <zihin aşırı,> kimselerden halkın duyduğu bir korku vardır ya, delilerden, çılgınlardan, cezbelere kapılmış ruhlardan...

Sizin gibi bir yolcu taşımak, dostlarımıza hem güven veriyordu, hem de ürkütüyordu onları. Türküye katıldınız, katılmakla kalmayıp yenilediniz beni, aşkı bir kez daha uladınız denize, ve şarabımız da vardır efendim, dediler. İçtiniz. Ve günah-aşırı gittiniz. Ne bilsinler sizin kıyı ve su ve toprak ile sınırlanamayacağınızı.

-Omzuma böğrüme yakı gerekiyor...

...dediniz. Söylemiştim size. Yakı, yakıldı. Ter öpmeye başladı karnınızı, omzunuzu. Türküye hem katıldınız, hem de başka birileri söylüyormuşcasına dinliyordunuz.

-Ayrılık denizinde gidip duruyorum
Ya hey ya hey ya hey yaa

Felek yellerinden ürküp korkuyorum
Ya hey ya hey ya hey yaa

Udla kitara gibiyiz ikimiz sevgilim
İkimiz ikimiz <ikimiziz,> sevgilim
Ya hey ya hey ya heyyyy yaa
Mahbubem udla kitara gibiyizdir ikimiz

Güney sarılıyor bana kuzey seviyor seni
Doğu seviyor seni batı giriyor koynuma
Ya hey ya hey ya hey yaa heyyy yaa
Ud ilen kitara gibiyiz sevgilim ikimiz
Mahbubem ud ile kitara gibiydik biz

...diye diye, söyleye söyleye, çığıra çığıra, kollarınızı yastıkların altına soktunuz. Yastıklara sarıldınız. Bu yolculuk, karada suda sürdü gitti. Ben ayaklarınıza yetişemeden yaşlanıp gittim ya, bu yolculuk, ya hey ya heyy ya, sürüptür.

(II)

Bu, deniz bildirişlerinin ikincisidir.

Sevgili efendim, düşle kutlu kişiye gölgesi söylemektedir. Düşlerle kutlanmıştır çünkü boynu öyledir; gölgesi kendisine bağışlanmıştır, çünkü boyu öyledir.

Kırk sözcük, kaç at eder? Kırk sözcük, kaç tay eder? Kırk sözcük, kaç deveye değer? Kaç kılınçtır? Nice kimya, nite kimya? Kırk sözcük, kaç fil eder? Ve o at değildir, tay değil, deve de değil, kılınç değil, kimya değil, fil değildir. Bir köpeciktir Kırk Sözcüğü bilen.

Kırk sözcük kaç kız eder? Kaç oğlan eder? Kaç hadım? Onu bilen bir köpecik ki özgürden de tutsaktan da gizler.

Kırk sözcük kaç er eder? Kaç sübay? Kaç paşa? Hangi ordu? Hangi Arap, hangi Türk, hangi Kürt, hangi Moğol? Bunlar hep ararlar da bulamazlar, bulsalar, izleyemezler. Kıtmir soyundandır o köpecik. Karanlığı yer ve uykuyu içer.

O, karanlıkları yiyor ve uykularınızı içer.

Farkında mısınız?

(III)

Bir obruk olduydu atasının yatağı. Üç yüz dokuz yıl uyuduydu. <Zıbarmıştı orada,> Kişioğlu onu almak istememişti de yanına, nefesleri sözlere döndüydü onun. Ön ayaklarını obruktan taşra uzatıp günleri yokladıydı. Üç yüz onuncu yılda, yok oldu, kimse bilmedi, nereye gitmiş. Kimse bilmedi, soluklarını sesini ve sözünü toplayıp gittiği yeri.

Obrukların hayırlısı, uykuyla değil hayallerle doluydu. Zamanı sıçratanlarla sıçramıştı Kıtmir. Kırk Sözcüğü öğrendi. Ezberine aldı. Çıktı baktı ki dünya velvele. Kırk Sözcüğe öyle tutunmuştu ki, canını alsalar <yaksalar bedenini, kuyruğu ve kulakları ince ince kesilerekten,> unutmayacaktı.

Kişioğluyla birlikte o da kıpraştırılmıştı uyurken. Sürekli kıpraşmaktan tüyü tüsü dökülmüştü. Bir gün tüysüz tüssüz kavuştu kendi kavmine. Onu tanımadı kimse.

Köpeciktir, azdı, çiftleşti. Beli mavi akan bir erkekle birleşip ayrılmayı bilmedi. Sonra gebelendi. Dört eniği oldu. Dört eniğinden her birisine ayrı birer dil verdi. Gel gör ki, verdiği her dili, dilindeki beyaz mühürle mühürledi. Kişioğlu Kırk Sözcüğü çoktan unutmuştu. Ve köpecik dört eniğinden en şırlak olanına bildiği her lafı yedi günde ezberletti. <Korudu,>

-İşte benim o sözleri arayan. Bulacağım, kişioğluna geri vereceğim Kırk Sözcüğü, kişikızına dilimle armağan edeceğim bildiklerimi.

-Kim bilir kaçı kaldı, kaçı kalmıştır...

...diyen efendim, ey düşünceler mihmandarı, aradığın ulak gene bir obrukta beklemez mi seni? Göğ ile yer arasında, yer ile derin sular arasında <Korundu,>

Ve köpek uçtu kaçtı. <Korudu,>

(IV)

İnsan yıllar yılı düşündüğü bir yolculuğa sonunda yeltenirse, uzaklardan duyduğu korku, ağır ağır, yol kat edildikçe, hazza dönüşür. Korkunun bittiği yerde ise, varış, vuslatın ta kendisidir.

Sayıklıyordunuz. Hem de ne sayıklama. Denizci konuşmalarından yorulmuş kulağınız, kendi feryadınızı duymaz olmuştu.

Garip, onlar da sizi duymuyordu ama bütün sesler önünde sonunda bir huniden akarcasına toplaşıyor, deniz yüzüne iniyordu.

Toplamaya çalışıyordum.

Bir kıyıya yaklaşır gibi olunca, yazın bu sımsıcak zamanında bile hepimizi donduran kuzey yelleri azalıyordu. Sonra hamulemizi denkleştiriyor, açılıyorduk kıyıdan, menzil saymadığımız o toprak, ısısını hemen esirgiyordu bizden.

Ben bir yazar değilim, anlatmayı bilmem, ama, insanların sayıklamalarını derlemektir işim gücüm. Bunun için gezerim. Aradığım nedir; bilsem, denizde batık olacağıma kıyıda yalı köpeği olurdum.

Açılıyorduk kıyıdan, gece inerken, konuşmalar çoğalıyor, denizin yüzünü kaplıyordu; örtüyordu, sözler suyun üzerine biniyordu, kâh duruluyor, kâh çırpınıyordu sözler, suyun tirşe tirşe ürperdiği anlarda, fısıltılar fısıldaşmalar duyuyordunuz; dalgalar derin dedikodularla büyüyor, mırıldanışlar atışmalara tartışmalara dil dalaşına kavgalara dönüşüyordu. Fırtına, yok olup olmayacağını sormaktan yaşamaya vakit bulamayan soyumuzun çığlıklarıydı.

Tanımladığımız ama unuttuğumuz insan yüzleri, diplerden bakıyordu bize; saçları arasından yosunlar süzülüyor, göğüslerinde deniz kestaneleri yuvarlanıyordu; kan, kahverengiydi; kendiniz, kanın aktığı yerdeydiniz, dipte bir yerlerde. Yukarıda, güvertede, deniz şaşkını düşünür, aşağıda her sorunu çözmüş ama sonucu <yeni bir masalı,> kimselere iletemeyen kendiniz, son, sürekli son, budur belki de.

(V)

Bir öykünün öyküdeki tanımı, altına mihenk diye altın kullanmaya kalkmaktır, demiştiniz.

Abartılmış öykülerle yetinmiyordunuz çünkü, abartılmış dünyalar, abartılmış gövdeler, abartılmış ilişkiler istiyordunuz. Bunun sonu ise erken ölümden başka nedir ki?

Sayıklıyordunuz. Peş! diye sayıklıyordunuz. Bir şeyin ardına düşmek ne yüce; hem de sorularla doluyken bile <şarabın rengine özenen testi,> gelgeç yanıtlarla yetinerek <bilerek de yanıldığınızı,> bir şeyin ardına düşmek. Peş! diye inliyordunuz. Tekne ahşabının dalgalar vurdukça artan iniltileri, size eşlik ediyordu. Peş!

Çok uzun bir süredir izini yitirdiğiniz Büyük Usta, Laedrî, yeniden ortaya çıktı ve zihninizin bir köşesinde def çalmaya başlamıştı.

(VI)

Def ile kitara... kitara ile öykü... öykü ile ud... ud ile rüzgâr. <Lar;>

-Kimileri forsa davuludur bu dünyada. Kimileri, bir defi değil çalmak okşasalar bile, azgın davulu susturmayı becerirler. İktidar türleri.

Kurutulmuş eti daha da kurutmanın yararı yok, diyerek bir lokma yediniz. Kamarot şaştı size. Avuç içi kadar peksimetle bir at döşü yenir mi?

-Acıktım gene, deniz bütün huylarımı değiştirdi, ya günlerce oruçla tok, ya deryaları tıkınsam, kaşalotlar indirsem gövdeye, aç.

Tekne gıcırtıları, ah o en eski ninniler. Bir tekne dalgaya karşı ne kadar konuşursa, ne kadar inlerse ve ninnilerse, ne kadar öterse canının kuşu, o kadar dayanıklıdır. Yatagandır dalgalar ona, boş böğürken bir teknenin yanakları, köpek dişleriyle dolar. Vuruşları, ölümcül yara almış gibi bağırarak karşılar da, aldatır denizi. Ölmez, yaralansa da ölmez.

(VII)

Moğollar, denizde ne yaptılar? "Denizde ne yaptın?" sorusu bir gün bütün halklara hiç acımadan sorulacaktır.

(VIII)

Gene acıktığınızda, gece/gündüz kavuşumuydu. Göz erimi, biraz geceyi getiriyor, gündüz de bulut taçlarında ayak diriyordu.

Kubbe, başınızdı.

Orada sayısız gece ve sayısız gündüz, birbirinden merak ve aşk ödünç alarak evriliyordu.

Başınız üzerinde yanan felek, başınızdı artık.

Dalgaların uyumlu vuruşlarıyla, uyarıldınız ve ayartıldınız.

Mahbube, bacaklarını kaldırmıştı. İki gözüyle ve iki deliğiyle size bakıyordu. Karnınızın yeniden acıktığını unuttunuz. Mahbubenin toprağına girdiniz. Ekenek, sizi yumuşacık buyur etti. Isındınız.

Sürdünüz.

(IX)

Zekerin toprak ve ağaç, fercin ve şercin gök olduğunu söylediniz. Her şey birbiri üzerine yığılır ve yapışır. Hiç bir şey başka bir şeyden azade değildir, su yaprağı hem yeşertir hem çürütür, buyuran ustanız, bir köşeden def çalıyordu zihninize doğru.

Defin derisi, sevgili; parmaklar da siz.

Defin kim bilir kaç yıl önce kurumuş kasnağı, kemiklerdir. Kemikleri bile zorluyordunuz.

Yatağa kapandınız. Yatak, o yabancı şilte, sevgilinin baldırları oldu. Kalçaları oldu. Yastık, yüzüydü onun. Artık sevgilinin yüzüydü ve üzgün bezginken, canı yanıyorken bile, sür! diyordu size. Yeni öykülere daima teşne bir yüz, kedimsi dilini de o öykülere daha erden kızken alıştırmış bir ağız.

(X)

Dışarıda tekne inlesin. Dışarıda fırtına kükreyip dursun. Olsun. Tayfalar gene de türkü söylüyordu ya.

İkiniz, dalga ile tekne idiniz. Bir yere varacaktınız. Bir şeye ulaşacaktınız, sizden azade olmayan. Topuklarınızı, dizlerinizi, dirseklerinizi yere vura vura, gidiyordunuz. <Sürünerek de,> Derken, koşuyordunuz.

Derken duruyordunuz. Tûtî, susuyordu o sıra. Nallarından bir teki "sahih" diye mühürlenmiş kısrağınız, eşiniyor, kopup aşmak istiyordu yolu. Yolsa, anlatılacağından ve gidileceğinden emin, ölüm sessizliği içinde, bekliyordu.

Tayfaların türküsü kulaklarınızdaydı hâlâ. <Yine, yine, yine.> Bıkılmayacak bir döngü yaratmıştınız. Def, tir tir titriyordu.

(XI)

Yarı uyanış, yarı uykudan güzeldir. <Yarı uykunun yarı uyanıştan sevgili olduğu gibi,> Yatağınız sizi kucaklıyordu, ama siz efendim, siz kimin ve neyin peşine düştüğünüzü bir an olsun unutmuyordunuz. Mahbubenin çığlıkları, sizi çok uzak bir yerlerde bekleyen bir 'bul beni, al beni, yay beni, anlat beni,' diye uğunan ses karşısında siniyordu.

İkisi sevişiyor ve dövüşüyorlardı. Bir türkü bitiyor, diğeri başlıyordu. Hepsi de dalgalardı ve teknenin ahşap yanaklarıydı ve suyun çırpıntısı ve yelkenlerin ve rüzgâr yorulduğunda küreklerin uzağa doğru diretmesiydi.

Alâiye'ye ulaşacağım. Su bitecek ve toprak başlayacak. <Sen, aradığının peşinde gecikmeyeceksin.

Erecek çünkü erişeceksin,>

(XII)

Orada, Çolak Hişam'ı bulacaktım. Hişam, gençliğinde anasının gözü tacirlerdenmiş. İyi bir silahşormuş da. İki elini aynı ustalıkla kullanırmış. Bir Moğol çetesi Hişam kervanının barındığı kervansarayı basmış. Dövüşte sol elinin üç parmağı kopuyor, Hişam, o eline bir divit bağlıyor. Ticareti bırakıyor. Yaşadıklarını, gördüklerini, duyduklarını gün gün yazmaya başlıyor. Hiç bir yere bağlı olmadığından, "o akrebin beyliğine vakanüvis oldu," diye alay ediyorlar. Hişam ise,

"Kısa kısaya kısas vurur

Unutmayın külhan toyları

Akrep kendi hukukuyla vurulur"

diyen adamdır artık.

Buluşacağımız yer, Alâiye çarşısıydı. Onu birkaç dilde sordum. Yanıt alamadım. Sonunda, denizci dilini denedim. Tuttu... Meyhane mi kerhane mi belli olmayan bir dükkâncağızda kalıyordu Çolak Hişam. Müşteri gittikten sonra bir peykeye uzanıyor, sabahlara kadar yaz allah yaz. Yazdıklarını görmek istedim, pek yanaşmadı. "Yabanlu'dan dönerken bana uğrarsanız, efendim," dedi, "sizin elde ettiğinizi ben görürüm, benim elde ettiklerimi de siz görürsünüz" <Takasçılığı bitmemiş,>

"Bazar, evvelbaharda kurulup kırk gün sürer. Orada, köle ve silah ve mücevher ve kumaş ve at ve kimyanın her bir türlüsü bulunur. Yüz bin fenne dair yazmalar, dünyanın dört yönünden gelecek meraklısının gözlerini bekler. Tacir içinde hırsız çoktur, ama hırsızın pek azı tacir olur; bitmez ezgiler içinde devinen rakkaslara rakkaselere dalarsan, yankesicilere dikkat et.

Belli, bacaklarını kesseler de Yabanlu Bazarı'na gideceksin. Bilmediğini orada bulacaksın, bildiklerin de karşılar belki seni."

Peykenin yanında bir raf vardı. Tomar tomar, kat kat kâğıt diziliydi rafta. Kendiliğinden açılakalmış bir risaleye göz ucuyla baktım. "Ölümün Girdiği Kılıklar Üzerine" yazılıydı. Bir de insan benzeri bir yaratık çizilmişti, Asmodeus muydu acaba? Bizim kapudana da çok benziyordu. Nicedir bir teknede değildim; niçin şimdi anlıyordum, yer katı.

Def de o an sustu.

NOT

Öykünün bize kalan, bin kafadan bin yankı benzeri sonuç parçalarını derlemeye çalışırsam:

Sonra dünyadaki her şey susmuş.

Yüzyıllar süren bir sessizlik olmuş.

O, Alâiye'den yola çıkıp Kayser kentine bin bir beladan sıyrılarak ulaşmış. Yabanlu Bazarı'nda kendisini nicedir bekleyen

sahhafı bulmuş, elde ettiği işaretler yönünde, Bizans'a gitmiş. <Çolak Hişam, unutuluyor;> Bizans'ta, sur-içinin sayısız sarnıcına inmiş, yeraltı kanallarında günlerce dolaşmış, tüysüz <tüssüz,> köpeği bulmuştu.

Bulduğu, Kıtmir'in yaklaşık yüz ellinci kuşağındandı. Kırk sözcük, eksile eksile yoksul bir anlama bürünmüştü. Köpek, bildiklerinden çoğunun birkaç kuşak önce yalnız Lâedrî'ye aktarıldığını söyledi. O da başkalarına anlatmıştı, ama yolu yöntemi uyarınca, ama bire bin katarak. Anlattığı kişi de bir başkasına anlatmış, fakat lafa dizgin vuramadığından, fısıldadıkları içinde kendisi de sözleri de yok olmuş. <Hepsi,>

Bildikleri içinde yapayalnız Lâedrî, bir eşinin türetilmesi için, kendisine özgü yakarılar geliştire geliştire, Tanrıya yalvara yalvara yaşlanmış. Yaşlanmış. Yaşamının güzü geldiğinde, Dilsiz birisi gönderilmiş yanına, yoldaşı, önce sonra tek eşi.

<İkisi ve hepsi, birlikte susmuşlar.>

Yakarış, Sonun Son Başlangıcı

Râviyân-ı ahbâr ve nâkılân-ı â'sâr ve muhaddisân-ı rûzigâr şöyle rivâyet ve bu gûnâ hikâyet iderler kim...

İşte besmele, işte başlangıç, işte süreği gelsin için yakarı.

Bu.

Benim besmelem de başlangıcım da buydu.

Haberlerin rivayetçileri ve eserleri aktaranlar ve döneyin getirdiği olaylara sözcü duranlar, bu yolda hikâye ederler ki... Bize,

onlar,

havalanan bir yaprağa, değil havalanan, kımıldayan bir yaprağa bile söz düşürdükleri için, dalda ve ağaçta neler biteceğini bulup bulduranlar, bize,

onlar,

doğdum doğalı kulak verdiğim, can kulağıyla duyup dinlediğim canlar, sesleri nefesleri bana yoldaş olan, susarak da konuşan,

onlar, bin bir serüveni, bin bir acıyı, bin bir tutkuyla bin bir kösnüyü anlatıp adlandırıp kendi adcağızlarını hiç anmayanlar, bize bağışlamayanlar adlarını,

onlar,

böyle gizlene gizlene yitip giderken, bir yandan da kırk sözcükten öte, bir tek harfin ölümüne göz yummayanlar,

amma ve ne yazık ki ebruli söyleşileri yok olanlar,

var ola ola ve olagiderekten sesleri yok olanlar,

onlar;

belleğimizin dirençli rengi, solmayan, solamayan,

solsa da yedi renge solanlar, Yusuf'un eski yeni bütün öykücüleri, eleğimsağma geçitlerinden hiç korkmayanlar;

ilkyazların yeşil tözü, inatçı kışlarda evvelbahara değin ölmeyi göze alan diktreş yaşam,

güzlerin mahzun kapıcısı, kendi oku canevine saplanan,

onlar;

kitaplarda resimleri bulunmayan kuşlar, telekleri fırtınalarla ışıldayan,

elleri pençe, pençeleri us olan, usları düşegiden ruhlar;

onlar, doğumlarla ölümleri bilinmesin, hüznün içinde bile coşku türesin ve coşkuda da hüzün, ve bir yoldaş, hiç değilse bir tek yoldaş, diye yakaranlar;

en büyük serüvenleri saklayıp sakınmadan bize verirler.

Yaşamdan yaşam damıtırlar, öyküden öykü,

aşkla bin kez düzüşüp bâkir kalkarlar;

Mecnun'un erkekliğinden Mecnun damlatırlar, Ferhat'tan Ferhat,

Leyla'nın karanlık kutusundan el leyl çekerler, Şirin'den uçan Şirin de onlar;

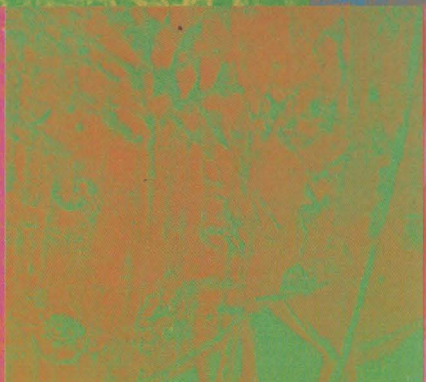
bana kalan neydi, nedir? derler mi?

Onlar; işte onlar her halleriyle yaşamaya başlatırlardı beni.

Besmelem budur.

ISBN 975-329-197-3

9 789753 291972

TV'de şiddete hayır!
Şiddet ögeleri içeren TV programlarını reklamlarıyla destekleyen şirketlerin ürünlerini satın alma.
TV'de şiddete sen de hayır de.